STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 04781

VELT UN MENTSH

Malka Locker

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol
of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from
a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights
in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain
or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.
If you hold an active copyright to this work – or if you know who does –
please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מלכה לאָקער

וועלט און מענטש

פון דער אויסגאבע
זיינען געדרוקט געוואָרן
500 נומערירטע לוקס
עקזעמפּליארן אויף
ווערזשע פּאַפּיר

עקזעמפּליאר נומער

Printed in France
Copyright by
Malka Locker

מלכה לאָקער

וועלט און מענטש

לידער

פאָרוואָרט פון חיים ליבערמאַן.

פערלאג „טריאנגל“ פאריז

מלכה לאָקער איז געקומען אין דער פּאָעזיע, — אַן איבערראַשונג פאַר זיך, אַן אַנטפּלעקונג פאַר אונז. ביז איר מיטעלן עלטער, אַן ערך אַ יאָר צוריק, האָט זי קיין לידער ניט געשריבן און ניט געוואוסט אַז זי דאַרף זיי שרייבן. נאָר אַ פריינט וואָס פלעגט דערהאַלטן פון איר בריוו האָט איר אויפמערקזאַם געמאַכט אַז אירע בריוו זיינען אמתע פּאָעזיע און אַז זי וואָלט געדאַרפט פּרוּוון שרייבן לידער.

זי האָט געפּרוּווט און דידאָזיגע פּראָבע איז געווען אַ מין עפענען פון אַ קוואַל. פון דעמאָלט אָן הערן די לידער ניט אויף צו קומען און זיי גייען מיט אַ שפּע און מיט אַ שטראָם און מיט אַ קראַפט וואָס קענען באַדייטן נאָר איין זאַך — אַן אמתן און רייכן דיכטערישן טאַלענט.

אַז אַמענטש זאָל אַזוי פּלוצים אויפטרעטן אין אַ ליטעראַטור איז אַ זעלטענע און זייער מערקווירדיגע דערשיינונג. דער גאַנצער שעפעריש׳ער פּראָצעס איז אַ געהיימניס אין דער נאַטור, אָבער ווען ער ברעכט אויס אומגעריכט אין אַ מענטשן אין פול־רייפן עלטער איז עס אַ געהיימניס אין אַ געהיימניס. אַזאַ דערשיינונג האָט גאָר אַ באַזונדערן אינטערעס און איינגנאַרטיגן רייץ. ביי אַזאַ קינסטלער איז ניטאָ די מעגליכקייט צו באַ־אָבאַכטן זיינע ערשטע שריט, נאָכצוגיין זיין אויפשפּראָצן, זיין פונאַנ־דערבליען און זיין אויסוואַקסן. דאָ זענען אַלע פּראָצעסן פאַרגעקומען אין דער שטיל און אין דער פינסטער און מיר דערזעען פאַר זיך מיט איינמאָל, ווי אַ נס, אַ פאַרטיגן בוים אַרויסגעשפּרונגען פון דער ערד.

אַזאַ פאַל איז די דיכטונג פון מלכה לאָקער.

מלכה לאָקערס דיכטונג איז געקומען ווי אַן ערופּציע און זי האָט די גאַנצע הערליכקייט און פאַרכאַפּנדיגן צויבער פון אַ פּלוצים פונאַנדער־געשפּילטן וואולקאַן. און זי טראָגט אויך אַלע סימנים פון אַ גוואַלט־אויסברוך: עס שלאָגט פון דעם קראַטער פייער און עס שלאָגט רויך, עס פליען שטיקער גאָלד און בלאָקן שטיין, זאַכן קאַפּריזנע אויסגעפורעמט ווי אַ שניי־בלום אויף אַשויב, און שטאָף ווי צעפּלאָסענער, צעשמאָלצענער

ערץ. עס קוילערן זיך אין אירע לידער איינס איבערן אנדערן, איינס אונטערן אַנדערן, איינס אין און דורכן אַנדערן מענטשן, שטעט, גלעטשערס, געפילן, ים׳ען, אורצייטן, רוי־אינסטינקטן און שפּיץ־געדאַנקען, ווענוס און אַמניבוסן, כאַאָס און געאָמעטריע, מאַשינען, נשמה, יאהווע און דיאָניסוס, לייב, ווייטאָגן און געביידן, זייד און שיקזאַל, בערג און בענקשאַפטן — אַלץ אַנגעוואָרפן, אַנגעשליידערט ווי אויף עפּיס אַ גרויסן, הערליכן, בלענדינגן נאַטור־יאַריד.

אין פּלוצימדיגן דיכטערישן דערוואַכן האָט זי זיך אַנגעכאַפּט מיט אַמאָל אין אַלע זייטן פון דער וועלט, ווי אַן איבערראַשט קינד מיט ביידע הענט אָן אַ שפּילצייג. זי איז פול מיט באַוואונדערונג, פול מיט פאַרחידושטקייט און קשיות. יעדע קלייניקייט, אַ לייכטע רעגונג פון אַ ווינט, אַ בויג פון אַ בלומענקעפּל, אַ פּינטל פון אויג פון טאָג, ווערט דערהויבן צו דער וויכטיקייט פון אַן אַנטפּלעקונג. און די גרעסטע זאַכן זענען איר ניט צו גרויס. זי ציט אויס די האַנט נאָך דער זון ווי נאָך אַ שפּילבאַל אין שויפענסטער און גייט פאָרן אויף אַ שטורמווינט מיט דערזעלבער גרייטקייט און באַגייסטערונג ווי אויף אַ קאַרוסעל. און די אייגענע גלידער, די הענט און די פיס און די אויגן אין קאָפּ, ווען זיי זענען געזונט און ווען זיי פיבערן אין קרענק — אַלץ איז פאַר איר אַ טעמע צו באַטראַכטן און זיך צו חידושן דעריבער. ווי אַ קינד מוז זי אַלץ אָנרירן און באַטאַפּן כדי צו זעטיגן דעם אור־הונגער פון אירע חושים נאָך וועלט און וועלט־דערקענטעניש.

דאָס האָט ארויפגעלעגט אַ באַזונדערן שטעמפּל אויף איר און באַשטימט דעם כאַראַקטער פון אירע לידער אין זייער איצטיגער ערשטער פאַזע. אין דער פּלוצימדיגער ערדציטערניש וואָס איז פאָרגעקומען אין איר נשמה האָט נאָך די דיכטערן קיין צייט ניט געהאַט זיך איינגאַנצן צו געפינען און געוווינען הערשאַפט איבער איר קונסט. זי טראָגט נאָך ניט איר פּאָעזיע נאָר ווערט פון איר געטראָגן. אין דעם ערשטן רויש פון איר דערוואַכן האָט זי נאָך, קודם כל, ניט באַוויזן צו ציכטיגן איר שפּראַך. זי פאַרמאָגט אַ געוואַלדיגן שאַץ פון ווערטער, געהויבענע, קרעפטיגע און פיין נואַנסירטע, און זי קען זיי אויסשטעלן אין שטילע, אַטמאָספערישע פראַזן און אין מעכטיגע, גרויס־געוועלבטע שורות. אָבער אין איר רייכן שאַץ פון שפּראַך לויפן נאָך אום צופיל פרעמד־ווערטער וואָס גיבן איר ליד צו אָפט אַ האַרטקייט פון דיקציע און קלאַנג פון אומלירישקייט. מלכה לאָקערס לידער אונטערשיידן זיך פון דער אַלגעמיינער אידישער פּאָעזיע דערמיט וואָס זיי וואָרצלען ניט, ווי זי, אין דער פאָלק־שפּראַך. זיי האָבן דערפאַר די מעלה וואָס זיי זענען ניט באַלאָדן מיט באַנאַלע און אָפּגעבליצטע ווערטער. איר שפּראַך בלאַנקט ווי נייע מעטערס. אָבער זיי האָבן אויך

דעם חסרון וואס זייענדיג אפגערוקט פון דער גרינגער, זארגלאזער און ניכטערער אומגאנגס־שפראך, קלינגען זיי אמאל צופיל ווי שווערע קונסט.

אין אומגעריכטן אויסברוך פון לאנג אנגעזאמלטער קראפט איז עס דער דיכטערין נאך ניט געלונגען צו געווינען פולע קאנטראל איבער פארם, מער אפשר ווי יעדער אנדער עלעמענט פון דער קונסט, ווערט באשאפן אין שטילער, געדולדיגער איינזאמקייט. אבער א דיכטונג וואס יאגט מיטן ווילדן אימפעט פון א שטורמווינט קען זיך ניט אויספוצן אין שטרענגע, געלאסענע, דין־געצווינגענע ליניעס. בנינים פון גרויסער געוואלט פארטראגן ניט קיין איידל־צירליכע ארנאמענטן. דעריבער האבן אירע לידער ניט קיין פעסט־שטייענדיגן מעטרישן געביי, קיין געבונדענע פערזן און קיין צוזאמענקלינגענדיגע גראמען. זי לאזט זיך אינגאנצן דיקטירן פון א אינערליכן ריטם, באשטימט דורכן עקסטאז אליין. אבער דאס גייט פאר איר ניט אריבער אן שטראף. אדאנק איר גלייכגילטיקייט צו פארם פאלט זי אפט אריין אין א צומישונג פון פארמען און מיר געפינען ניט זעלטן ביי איר געפארט ראמאנטישע שטימונג מיט קלאסישער שפראך און עקספרעסיאניסטישער און אנדערש מאדערנער פארם. צוליב דער צעשויבערטקייט פון זייער פארם קען מען אפט ביי אירע לידער, ניט געקוקט אויף זייער גאנצער שיינקייט און שטורמישער קראפט, זיך ניט באפרייען פון דעם געפיל, אז זיי ליידן פון אן א י נ ע ר ל י כ ע ר א ו מ פ א ר ט י־ פ יי ט. ווארום פארטיקייט איז פארענדיגטע פארם. און וואס כאאטישער דער שטאף, אלץ גרעסער איז זיין בענקשאפט נאך פארם. און גראד אין דער געמאסטענער געשטאלטונג פון דעם מאסלאזן אנטפלעקט זיך די אמתע מייסטערשאפט.

נאר דאס זענען זייטיגע באטראכטונגען. דער עיקר איז דער אנטפלעקטער, פאעטישער כוח, דער דיכטערישער קוואל וואס האט גענומען שלאגן מיט אזא שפע און קראפט נאכדעם ווי דער שטיין איז איינמאל אפגערוקט געווארן. און דער קוואל איז אמאל שפילעוודיגער פאנטאן, אמאל שטורמישער אקעאן. מלכה לאקער איז ליריקערין און דראמאטיקערין. זי קען דעם שטילן ציטער פון איידעלע מחשבות און זי קען דאס קראכיגע הילכן פון פאלנדיגע וועלטן. איר סקאלא פון געפילן איז אונגעהויער גרויס און דער קרייז פון אירע טעמעס ווייס ניט קיין גרעניץ. זי נעמט די לעצטע שטיק סאציאלע נייעס פון דער צייטונג און זי גייט אויך אהין וואו די ערשטע ענערגיעס פון דער וועלט ליגן נאך אין אומגעגילדערטן כאאס. זי מאלט אפאקאליפטישע בילדער פון צוקונפט און שילדערט דאס געשריי און רעווען פון ערשטער וועלט־באשאפונג. זי האט לידער וואס פארלויפן ווייט פאראויס און לידער וואס גייען גרויסע וועלט־שטרעקעס צוריק. לידער אינטימע, וואס זינגען דאס הארץ פון א בלימל, און לידער פון ניר־יארס וואס זענען ריזיגע סימפאנישע מאסן. זי זינגט כאאס און הימל־געוועלב, בעטאן און

פאַרצעליי, טאַנקען און פיליגראַן, בריקן און שמעטערלינגען. זי זינגט אַלץ: ערשטע מאַטעריעס וואָס זענען יסוד פון באַשאַף, אורגרונטיקע אינסטינקטן וואָס טרייבן דורכן לעבן, נשמה וואָס בענקט צו גאָט, גייסט וואָס נעמט אַרום די וועלטן.

איר ערשטע פרייד איז שטאָף און די עלעמענטאַרע זאַכן פון דער וועלט אין זייערע ליניעס און פאַרבן. די מאַטעריע פון ווייכן זייד און שווערן וועלור אַזוי גוט ווי דער שטאָף פון בלומען־בלעטער, די מאַטעריע פון שטראַלן, פון בלויען גלעטשער־אייז, די פאַרבן פון אַלערליי בלעטער און גראָזן, פון אַלערליי מאָרגנס און פאַרנאַכטן און אַלערליי וואָלקנס און וואַסערן אין אַלערליי צייטן פון יאָר. און זי פאַרשטייט יעדן שטאָף און יעדן ליכט און האַלב־ליכט צו געבן זיין באַזונדערן און זעלטענעם ווערט.

וואָרום זי פאַרמאָגט אַ גרויסע סימבאָלישע אויסדרוקס־קראַפט, אַ גרויסן כח פון בילד. אפשר אַן איבערגרויסן כח, וואָס וועגט אַריבער אַנדערע אייגנשאַפטן. איר טבע איז אַנצורייען סימבאָל אויף סימבאָל, בילד אויף בילד ביז אַ ליד ווערט אַ טאַנץ פון בילדער, אַ וואַלד פון בילדער, אַ ווירבל פון איינפאַלן, אַזוי אַז אָפט ווערט אַ ליד דערדריקט אונטער דער איבער־רייכער לאַסט פון בילדער. אָט איז אַ לאַנדשאַפט. זי איז אויפגענומען מיט טייערע דעטאַל־אויפנאַמען, אָבער דאָס פיזישע אויסזען פון לאַנדשאַפט קומט אַרויס שאַרפער ווי איר זין. און אָט איז אַ לירישער אויסגוס: בילד נאָך בילד, בילד נאָך בילד, און דער זשאַנר, דער לייכטער דערציילערישער מאָ־טיוו וואָס דאָס לירישע געדיכט האָט ליב, איז ניטאָ. אַזוי פאַרשכורט איז אונזער דיכטערן מיט דער בלויזער דערשיינונג פון זאַכן, אַז אירע מאַלערי־שע שטימונגען זויגן־אויף די מוזיקאַלישע. מלכה לאָקערס טאַלענט איז בכלל מער אַ מאַלערישער ווי אַ מוזיקאַלישער.

אירע בילדער זענען פון גרויסער שיינקייט און געפּילפּולקייט. מיט שאַרפע אַקצענטן און איידעלע, מיט אינטענסיווע פאַרבן און שטילע. איר בילד קען זיין דין ווי דער שאָטן פון אַ געשפּאָלטענעם האָר, און מעכטיג און געזונט ווי אַ מאָנומענטאַלער בלאָק. זי האָט דעם אויסדרוק פאַר די האַרטערע טאַקטן פון דער ליידנשאַפט אַזוי גוט ווי פאַר די זאַנפטערע ריטמען פון דעם לעבנס־געפיל. און זי צייכנט הימל און ערד, לאַנדשאַפט און שטאָטשאַפט, אַמאָל, מיט שמאָלן פּינזל, אין צאַרטע בליישטיפט־ליניעס וואָס פאַרשוועבן דיכטעריש אין רוים, און אַמאָל אין מעכטיגע פרעסקאָס פון עפּישער געוואַלט.

מלכה לאָקער האָט אַ חוש פאַר גרויסע מאָטיוון. איר דיכטונג איז פול מיט גרויס־געזעענע און ווייט־געשפּאַנטע לאַנדשאַפטן. איר וועלט איז בונט, ברענענדיג, אומגעהויערליך. איר ליד איז אַ ליד פון הויכגעפילן. אין אַ צייט ווען איר פּאָעזיע האָט אין איר טעמע אַריינגענומען לומפּ און לאָפּן וויקלט די לאָקער אירע לידער אין זייד און פּערל און זי זינגט פון

ווענוס און וואולקאַנ׳ס ליבע צו איר. די קליינע זאַכן אין דער נאַטור ווי די גרויסע, קומען ביי איר אַרויס עפּעס ווי געאַדלט, געריייניקט, ווי פאַר אַ גרויסער געלעגנהייט צוגעגרייט, פאַר עפּעס אַ הייליקן יום־טוב גע׳כשר׳ט. אפילו די געמיינע זאַכן פון לעבן, אַן איינגעפאַלענער פּלויט, אַ הורבע דזשאָנק, קומען ביי איר אַרויס דערהויבן אין הויכגעפילן. אַלץ איז וויכ־טיג, אַלץ איז הייליג, דאָס קליינע אין גרויסן, דאָס גרויסע אַ ן קליינעם. יעדע זאַך האָט ערגיץ־וואו אַ שייכות צום אַל. אַ פויגל־רוף, אַ גרעזל, אַ שטראַל, דאָס רוישן פון אַ קליין טייכל באַדייט שוין די וועלט.

אָט דאָס געפיל פון גרויסער וועלט, אַ טיפער באַוואוסטזיין פון דעם קאָסמישן, גייט דורך אַלע לידער פון מלכה לאָקער. פון דעם דאָז קן קאָס־מישן באַוואוסטזיין איז באַזעלט, קודם כל, איר נאַטור ־ דיכטונג. די שטילערע לידער, די לידער וואָס באַזינגען די מילדערע און פריינדליכע אַספעקטן פון דער נאַטור, זענען אין צאַרטן מעטאַפיזישן הויך איינ־געה לט; די רוישיגע לידער יענע וואָס שילדערן די ווילדע מאָמענטן פון דער נאַטור, זיינען ביי איר מיט געטער־מעכטיגע ליידנשאַפטן אָנגעגאָסן. אַן אומגעהויערע פּאָעטישע קראַפט באַווייזט מלכה לאָקער ווען זי קומט צו שילדערן און באַזינגען דעם גרויסן וועלט־שוישפּ ל פון די גרויסע, באַר־באַרישע נאַטור־כחות. די בונטע, פאַנטאַסטישע, גרוייזאַמע דראַמע פון דער נאַטור, די ווילדע געשעהנישן פון ים־שטורמען, פון געאָלאָג שע קאַטאַס־טראָפן פון גלעטשער־וואַנדערונגען, פון ערד־ציטערנישן, דעם גלוט פון די טראָפּן, די מעסער־שניידיגע קעלטן פון די פּאָלן, הימלישע פּאַזשאַרן — דאָס אַלץ מאָלט זי אין אַ געוואַלדיגער לעבעדיקייט און באַזעלטקייט. מיט אַ באַזונדערער פרייד און קראַפט ליבט זי די נאַטור־כחות וואָס יאָגן אין פרייען שטאָלץ אין די רוימען, און זי לאָזט זיך אַראָפּ אין די אָפּגרונטן פון וואַנען עס שטראָמען די לעבנס־מאַכטן פון דער וועלט, יענע אַל־גוואַל־טיגע ערָאָטיק וואָס באַלעבט צוגלייך אַ שליים־געוויקס און אַ ווענוס: זי זינגט דעם האַרבן צויבער פון קאָסמישע שנויים, דעם פלאַמען־טויט פון שטערן, און די מיסט שע פרייד, פון נאַטור עקזסטענץ, די זינגענדיגע גלוטן פון לעבן. די גאַנצע נאַטור אירע איז דורכגעפּולסט פון עראָס אַזוי ווי פון אַן עלעקטרישן שטראָם, אָנגעזאַפּט מיט אַן אַנימאַלישן דראַנג וואָס ציט זיך פון כאַאָס ביז גייסט און פאַרשמעלצט עלעמענט, לעבן און זעל אין איין געהיימניספולן, אומענדליכן אַל־אייביגן קיום.

און אָט דעם קאָסמישן רויש, דעם טונקעלן תוך פון עלעמענטן, זינגט זי אויס מיט אַ שיר ניט דעמאָנישער ריטמיק. און עס בלייבט נאָר אַ חידוש ווי אַזוי עס קומט אַזאַ מענליכע קראַפט אין אַ ווייב. און אַ ווייב איז זי אפילו אינמיטן פון מעכטיגסטן שוואונג. זי בלייבט עלעגאַנט אויפן ראַנד פון אָפּגרונט, קאָקעט ש אינמיטן ציקלאָן. און קאַפּריזנע. אָט זינגט זי אַרגיעס פון באַקכישער באַגייסטערונג. און אָט — אייביגע קשיות פון יאַהווישער געהיימניספולקייט. נאָר וואָס — פּאַנישע דעמאָניע און אָט

שוין — אידישע צניעות. אַט דיאָניסוס אין פרייד, אַט — די שכינה אין צער. באַלד לײדנשאַפטן שטאַרקע, גלוטיגע, איבערשוימיגע, און אַט — שטילער שוי פאַרן לעבן. אַנימאַלישע קראַפט און געטליכער סוד געמישט, נעלייטערטע קלאַסיציטעט און בויערנדיגע גריבלער־נאַטור.

נאָר אין העכסטען טריאומף דערגרייכט מלכה לאָקער אין דעם ציקל לידער „נויאָרק". דאָס איז אַ פּאָעטיש־הערוֹאישע דערגרייכונג. עס איז אַן עפּאָפּייע פון נויאָרק, אפשר די גרעסטע וואָס איז ביז איצטער געשריבן געוואָרן. עס איז אַ דיכטערישער מאָנומענט. אַט דעם פונדאַמענטאַלן קאַאָס פון דער נייער וועלט און פון גאָר דער וועלט, די גילטיגסטע פאָרמולירונג פון נויאָרק וואָס איז פיליכט ביז איצט געשאַפן געוואָרן. נויאָרק, אַט די פוריע פון שטיין, די שטאָט וואָס איז שטענדיג אינמיטן אַ שטורם־אַטאַקע, אַט די וועלט פון ארכיטעקטור און דונער, אַט דער אייזן־גנעשפּענסט, די פאַטאַ מאָרגאַנאַ פון שרעק, אַט דער אָל מפּוס אָן געטער, אַט דער גרויסער וואַסער־קאָפּ פון דער וועלט וואָס טאַפּט אין זיבעטן הימל — האָט געפונען זיין אמת'ן אויסדרוק דורך דער פעדער פון אַ פרוי.

זי איז אַריינגעדרונגען אין אַט דער שטיינערנער וויסטע און אָנגעטאַפּט מעלאַנכאָליע, אַ ז אַריין אין איר ווילדער ראָטאַציע און דערפילט איר אַנגסט, האָט זיך איינגעהערט אין איר ליאַרמדיגער שלאַכט־מוזיק און פאַרנומען איר געוויין, האָט געזען איר פאַנטאַסטישן שפּ נוועבס פון בלוטיגן פייערשיין און דערפילט די פינסטערניש וואָס אין האַרצן, האָט געקוקט אויפן פאַרגאָטעטן איך פון די מענטשן און דערזען די קנעבטונג פון לעבן, אין אַט דעם פאַנטאָם וואָס הייסט נויאָרק.

זי האָט געהערט דעם רויש וואָס פאַרלייקנט די ווירקליכקייט און נאַנצקייט פון לעבן, זי האָט געזען די מאָדערנע גאָלגאָטאַ וואָס הייסט פאַבריק, די וויאַ דאָלאָראָזאַ וואָס הייסט סאָבוויי, די מיסטעריעזע קאַטעדראַלן פון אַן אומבאַקאַנטן גאָט וואָס הייסן „ראַקסי" און „קרייסלער" און „עמפּאיר סטייט בילדינג", געזען די גרויסע הייזער וואו מענטשן פילן קליין, די גרויסע מעטראָפּאָליע מיט אַ וועסטן־טאַש פּילאָזאָפיע, וואו גאַסן זענען ציפער און מענטשן — נולן, זי האָט געזען דעם מאָרד וואָס ליגט פאַר אַספּאַלט און אַספאַלט וואָס ליגט פאַר מאָרד, זי האָט געזען דעם ברענענדיגן שוועבל וואָס הייסט נויאָרקער לעבן — נויאָרק, אַט די גרויל־שטאָט וואָס האָט אַרומגענומען דעם מענטשן ווי די אייזערנע מויד פון מיטלאַלטערליכער שטראָף.

זי האָט געזען דעם גייסט דערשטיקט פון אַנטיגייסט, דאָס האַרץ מיט פלאַקאַטן־פּסיכאָלאָגיע, די געוואַלטן אָן גענאָד, די שפּאַנונג, די שאַרפע עקיקייט, די לאַנגוויל, דעם פיבער, דעם גראָטעסק, די סענסאַציע אין אַט דעם בייזן קאָשמאַר וואָס איז נויאָרק.

זי האָט אָבער אויך געזען דעם אומרו פון שטיין, דעם געזאַנג פון

מאַרמאָר, דעם פּאַטאָס פון אייזן, דעם יובל־געשריי פון שטאָל, די צעברויזטע ענערגיען פון זאַכן אין אַט דעם נעסט פון צויבערן וואָס הייסט נויאָרק.

זי האָט געזען אויפגעשלאָסענע קוואַלן, געלייזטע סודות, אַלע מענטשליכע געוואַלטן קאָנצענטרירט, חכמה שרייענדיג פון אַלע ש לדן, מוסקלזיך קראַמפּנדיג צו בויען העזה׳דיג גאָט גלייך אין געזיכט אריין אין אַט דעם חידוש פון חידושים נויאָרק.

זי האָט געזען פּראָצעסיעס פון פעלקער אין שמעלץ־אויוועץ פאַר אַ ניי פאָלק, געהערט די שלאַכט־מוזיק אין דעם מאַרש צו אַ נייער מענטשהייט, פאַרנומען דאָס פאַרקל נגען פון אַן אַלטער וועלט און דעם אויפשריי פון אַ נייער אין אַט דעם נס פון נסים וואָס הייסט נויאָרק.

און זי איז באַנומען געוואָרן פון אַט דעם אויפגעכשופטן מאָנסטער און איז אוועק נאָך אים אין אַ נאַכטוואַנדלערישער ליבע און שרעק און האָט אויסגעזונגען און אויסגעשריען אַט די גאַנצע מאָנסטערשע מאַיעסטעטישקייט, אַט די משוגעת וואָס א ז משוגע געוואָרן, נויאָרק, זיינע ווירוואַרגאַסן, זיינע באַרג־געביידן, זיינע וועלדער פון בריקן, זיין תהו־ובהו פון מאַטאָרן און מענטשן,זיין געדיכטע פינסטערניש און מיליאָנענפאַך געדיכטע ליכטיקייט, נויאָרק, די פוריע פון ענערגיען, אַט דער אייביגער ציקלאָן, דער וואָלקן־ברוך פון שוויים און בלוט וואָס וויים פון קיין אָפּהאַלט, נויאָרק אין זיין גאַנצן גלאַנץ און עלענד. פאַר זיין מאַטאַריש האַרץ האָט זי געפונען די מאַטאָרישע שפּראַך, פאַר זיין צוצונדענער פאַנטאַזיע האָט זי געהאַט דאָס וואָרט ווי אַ פאַקלשיין, פאַר זיין וועלטן־וויטן שוואונג האָט זי פאַרמאָגט די פּראָזע מיט אָדלער פליגל. און זי האָט געגעבן אַ פלאַמען־געזאַנג פון נויאָרק, די פייער עפּאָפּייע פון נויאָרק.

און וואָס עס מאַכט דעם דאָזיגן געזאַנג פון נויאָרק, וואָס איז דער געזאַנג פון דער נייער וועלט בכלל, גרויס און וויכטיג איז ניט אַליין זיין וויזיאָנערישע פאַנטאַסטיק, די גראַנדיעזע גבורה מיט וועלכער ער איז אויפגעבויט, דער שטורמישער אימפּעט מיט וועלכן ער איז באַלעבט, נאָר אויך אַ נייער טאָן פון אַ נייער גייסטיגער באַציהונג צו דער מאַשין־קולטור. אונזער טעכנישע ציוויליזאַציע איז פון איין זייט געשאָלטן געוואָרן פון דער אַנדערער זייט געליבט געוואָרן; פון איין זייט באַטראַכט געוואָרן ווי אונטער דער נאַטור, פון דער אַנדערער ווי איבער דער נאַטור, אָבער ביידע צדדים האָבן געקוקט דערויף ווי עפּיס וואָס איז או סערהאַלב דער נאַטור, און פרעמד צו איר. אין מלכה לאָקערס געזאַנג פון „נויאָרק“ דערשיינט די מעכאַנישע קולטור ווי אַ פאָרזעצונג פון דער נאַטור. די דיכטערין שטייט פאַר די וואונדער פון דער מעכאַניק אַזוי געפּלעפּט, אַזוי פרום, אַזוי עניוות׳דיג און געבויגן ווי פאַר די וואונדער פון ה מל און ערד אַליין. דער סוד פון נויאָרק איז פאַר איר אַזוי געהיימניספול ווי דער סוד פון אָקעאַן, און דער ציל פון מאַנהעטן אַזוי פאַרבאָרגן ווי דער ציל פון דעם

שטערנגאַנג. אי דאָ אי דאָרט ווערט געלעבט, און לעבן, וואו עס זאָל ניט שלאָגן, אויבן צו אונטן, און ענערגיע וואו זי זאָל ניט טרייבן, אין פולס פון אַ בלום אין פעלד צי אַ ן עלעקטרישן שילד אויף טיימס־סקווער, און וואָס עס זאָל ניט געטריבן ווערן, אַ גלעטשער אויפן נאָרדפּאָל צי אַ צוג אין סאָבוויי — אומעטום דערזעלבער סוד, אומעטום די גרויסע געהיימנים און ווירדע פון דער נאַטור. אַזוי זינגט מלכה לאָקער, אַזוי באַוואונדערט זי און אַזוי פּ אַ ר ג י י ס ט י ג ט ז י די מעכאַנישע קולטור וואָס האָט איר העכסטן או סדרוק דערגרייכט אַפן מאַנהעטן אינזל. און דער הויפּט גאָט פון דער מעכאַנישער נאַטור איז דער מענטש, און דער מענטשן־דור פון מאַנהעטן דערשיינט אין איר גזאַנג ווי אַ נייער גאָט מיט דערזעלבער מאַכט און אָנמאַכט, מיט דערזעלבער ווירדע און טראַגיק וואָס אַלע געטער.

אין דעם דאָזיגן פּרט, מיט איר פאַרגייסטיגונג פון דער מעכאַניק און איר איינפילן אין דער אייזערנער טעכניק, קען מען זאָגן, אַז מלכה לאָקערס דיכטונג עפנט „זעלישן ניילאַנד“, גיט אַ סימפּטאָם פון נייעם לעבנס־געפיל.

מלכה לאָקערס געזאַנג פון נויאָרק איז ניט קיין געזאַנג פון איין גוס נאָר אַ ציקל פון אַ סך געזאַנגען, און עס איז ניט קיין עפּאָפּייע דורכ־געפלאָכטן מיט אַ דערציילערישן מאָטיוו, נאָר עס איז אַן אויפהייפונג פון איינצל־בילדער, בילדער, ב לדער אַזוי פיל ווי טראָפּנס אין אַ רעגן, אָבער פון די טראָפּנס ווערט אַ טייך, פון די בילדער — נויאָרק.

עס איז איר אייגנאַרטיגער סטיל. עס איז אַ שיינוואַרפער סטיל. אַזוי שפּרינגט אַ זוכנדיגער שיינוואַרפער בייננאַכט, וואַנדערט הין און הער, פאַלט באַלד דאָ באַלד דאָרט און דעקט אויף פונקט נאָך פונקט. עס איז פיל־מישער סטיל. פון טויזנט באַזונדערע ברעקלאַך בויט אויף דער פילם דעם איינדרוק פון אַ גאַנצער וועלט.

און אין דעם ציקל „נויאָרק“ זעען זיך אַמשאַרפסטן די באַזונדערע אייגנשאַפט און ווירקונג פון מלכה לאָקערס סטיל. עס איז אַ מעכאַניזם וואָס קומט אין שוואונג, וואַרפט בילד נאָך בילד, צעווייגט זיך, ריטמיזירט זיך דורך פאַרשטאַרקטער ווידערהאָלונג, ביז עס ציט אונז אַריין אין זיין מאַכט און פאַרזעצט אונז אין אַ שטימונג.

מלכה לאָקערס פאַרגייסטיגונג פון דער מאַשין, צוזאַמען מיט איר מאָטאָריז רטן סטיל, זענען, גליקליכערווייז, די איינציגע זאַכן מיט וועלכע זי איז „מאָדערן“. אויב מאָדערניזם הייסט בלאַזירטקייט, פאַרשפּיצטער אינטעלעקטואַליזם, בייסיגע חכמה'דיקייט, איז מלכה לאָקערס ל ד ניט מאָדערן. איר ליד, באַהאַנדלענדיג מאָדערנסטן שטאָף, איז געבליבן דיכטע־ריש פ ר ו ם. אומגייענדיג מיט די שרייאיגסטע מאָטיוון פון אונזער צייט, די מאָטיוון פון נויאָרק, איז זי דאָך ניט אַריינגעפאַלן אין דעם

הילכיגן און עקספּלאָזיוון טאָן וואָס איז מאָדע אין דער היינטיגער דיכ־טונג, און דער פילם־פּאָעזיע מיט אירע גרעלע פאַרבן, מיט אירע קינסט־ליך־קולטיווירטע דיסאָנאַנסן, מעכאַניש געמאַכטע טעכניק־עפעקטן, מיט איר איבערבאַטאָנונג פון די פּראָבלעמען פון טאָג, מיט איר דעמאַגאָגן־דראַמאַטיק און „ציוויליזאַציאָנס־ליטעראַטנטום". ביי דער זייט פון די מאָ־דערנסטע מאָטיוון, גענומען פון דער טעכניק און פון סאָציאַלן קאַמפּס־פעלד, האָט זיך איר ליד ניט געשעמט צוצווווענדן צו די אייביגע און באַשטייענדי־גע מאָטיוון. און דאָ, צווישן די אייביגע ווערטן, האָט זי זיך געלערנט צו פאַרשטיין וואָס איז גאָלד און וואָס איז פּסולת, און דאָ, צווישן די אייביגע וועקסלונגען האָט זי געלערנט צו באַגרייפן אַז דער גייסטיגער גהינום פון אונזער צייט איז נאָר אַ שווערער דורכגאַנג, אַ מוראַדיגער דורכברוך צו נייעם לעבן און ליכט, וואָס דאַרפן דורך דער פּאָעזיע גענאיידלט און שע־נער געמאַכט ווערן.

מיט מלכה לאָקער איז אַ שטראַלנדיגער און גליענדיגער מענטש אַריינ־געטראָטן אין דער אידישער ליטעראַטור. איר בוך לידער איז אַ יום־טוב־דיגער מחזור אין אונזער פּאָעזיע, אַ מחזור מיט שיינע תפילות און זיין שווערן פּיוט. מלכה לאָקער איז אַ פּאָעט ניט מיט קיין אַלטעגליכער פאַנ־טאַזיע, אַ דיכטערין ניט פאַר הויזגעברויך. איר פּאָעזיע מיינט אַ גרויסע אָנשפּאַנונג און דערשיטערונג פון דעם גאַנצן מענטשן. זי איז אַ דיכטערין מיט אַ וועלט־אָפענעם געזיכט, מיט אַ גרויסן שוואונג פון עמפּינדונג, מיט אַן אויג פאַר הימל און ערד, מיט אַ געהער פאַר די טיפסטע טריבן און איידלסטע רעגונגען, אַ זינגערן צוגלייך פון מאַטעריע און גייסט, פון אינסטינקט און נשמה — אַ יאַהוויש און דיאָניסיש געבענטשטע דיכטערין.

נאָר פון אַפּאָלאָ, דעם גאָט פון געציכטיגטער שפּראַך, דעם גאָט פון ריינער, גאַנצער פאָרם, אַביסל פאַרזען.

זי זאָל צו אַפּאָלאָ תפילה טאָן.

חיים ליבערמאַן.

יולי 1931.

ווייסע זייד

ווייסע זייד

די לופט איז ווייך געשפּינען,
ווייכע, ווייסע זייד,
הילט זי איין מיינע זינען,
קלאַנגען קומען פון ווייט...

פון פינגערשפּיצן ציט
אַ לינדע אומרו מילד,
כ׳הער זיך איין אין איר,
טוט זי וויי — און שפּילט...

אַן אומזעבאַרע ווייסע שנור,
פּערל אָן אַ שיעור,
בליסקען איינציגווייז,
בייטן די קאָליר...

פליסן דורך די הענט,
רינען זאַכט און טוען וויי,
צושיטן זיך אין ווייטן פעלד,
בלייבן ליידיג הענט...

יעדער תוך אַנטלויפט,
ווען פאָרם איז נאָך ווייט...
טעג און נעכט אין ווייסער זייד,
דעקט מיך איין
און שווייגט...

פארבן.

שעה'ן וועבן סקארלאטענע רויט,
מילגראמען רויטע טאפען רובינען,
ברענט די ערד אין מילגראמען־רויט.

היילן שפינען בלויע געוועבן,
ענציאן־איריסן־בלוי,
הילן זיי איין מיינע טעג...
בליסקען די טעג
אין ענציאן־איריסן־בלוי...

צוגייען זיך ווענט,
אנטפלעקט זיך א שפאלט,
בלייבט ליידיג א הייל,
ציט זיך אן אומעט אין סאמעט־וועלורן,
הילן זיי איין מיינע נעכט,
ווערן נעכט טונקעל און שווער...

צומארגנס.

דער ווינט איז היינט צערטליך
און קושט א פארטראכטער...
ס'איז זאפטיג דיין ליבע
דו יונג־ווילדער ווינט.
גלידער אין גאלד־ברוין,
אפטמאל אין ליכט...
ווארטן אויף דיין ליבע דו יונג־ווילדער ווינט!

דער בלויער פרימארגן שפינט זילבערנע דעקן
און ווארט א פארבענקטער ווי איך
דער ווינט איז היינט צערטליך
און קושט א פארטראכטער...

אַלע בלויען שלאָפֿן...

א גאַנצע נאַכט
פֿון ליכט צושטראַלט,
די לבֿנה בייט אַלעמאָל פֿאַרבן.
אַצינד איז זי רויט,
שיט ליכטער אין גאָלד.
אַלע בלויען שלאָפֿן,
לינדע שטילקייט,
סודות רופֿן,
שטערן זיינען נאָנט.

איינעם —
וואָלט איך זיכער
מיין ליבסטן געשאָנקען.
ווען כ׳וואָלט פֿילן,
ער בענקט,
און הערט אַלע סודות,
און וואַכט,
און טרינקט אַלע צויבער
און איז זייער פֿאַרטראַכט...

די אויגן פון מיין ליבסטן...

די אויגן פון מיין ליבסטן
שימערן שוואַרץ ביי נאַכט,
אַז זיי קוקן צינדט זיך ליכט,
אַז ער שליסט זיי צינדט זיך פייער...

די ליפּן פון מיין ליבסטן
ברענען רויט ווי בלוט,
ווייסע ציינער, אַ ווילדע חיה,
בליצן מעסערס אין דער נאַכט...

די גלידער פון מיין ליבסטן
זיינען קיל ווי שטאָל,
אין טונקל־שווערע זומער־נעכט
שימערט ברוינער בראָנז..

וואָלט איך האָבן טויזנט לעבנס ...

וואָלט איך האָבן טויזנט לעבנס,
וואָלטן זיי נאָך דיר געגאַרט,
וואָלט איך מוזן לעבן אייביג,
וואָלט איך אַלץ אויף דיר געוואַרט.

וואָלטן וועלטן געוועזן מיינע,
כ'וואָלט די שענסטע געבויט פאַר דיר,
וואָלט זיך אַ הימל צו מיר געניגן,
כ'וואָלט אים אויסגעשפּרייט פאַר דיר.

וואָלט ס'ליכט געווען אין מיין ממשלה,
וואָלט עס מוזן צו דיר דינען.
וואָלטן שטערן לויפן נאָך מיין ווילן,
וואָלט דיין וועג צו מיר געפינען.

כ׳ וואַרט...

נאָך אַלץ איז מיין לעבן
אַ וואַרטן, זיך גרייטן,
ס׳וועט ערגיץ אוודאי
זיך שפּאַלטן אַ הימל
און פּלוצים באַווייזן אַ ליכט.

פאַר איהם וועב איך שטיל
מיין ווייסע זייד,
ווייך ווי הויט,
צו הילן מיין הויט.

כ׳שמיד מיינע קרוינען
צו צירן מיין שטערן,
די גירטלען פון זילבער
צו שפּאַנען די היפטן,
ברוינע און שמאָלע,
געטאָקטע פון גאָלד.

און כ׳וואַרט ערשט דערווײַלע
איין לעבן לאַנג,
אויפ׳ן טאָג, אויפ׳ן ליכט,
אויפ׳ן רוף...

אליין...

אין אָפּטמאָל לאַנגע טעג,
אומענדליכע, לאַנגע נעכט,
געפין איך זיך ערגיץ־וואו
איינע אליין.
דערפיל איך פּלוצים, פּיינליך גענוי,
אליין.
פאַרשפּאַר איך פעסטער מיין טיר,
אין אומענדליכער בענקשאַפט
נאָך מענטשליכן קול,
נאָך מענטשליכער נאָנטקייט,
פאַרשפּאַר איך די טיר...

זיצט מיר אַקעגן מיין טונקעלער דעמאָן,
מיין גוטער מלאך, מיין שלעכטער,
און האַלט באַהאַרצט מיך אין פּענטעס,
און חזר'ט אַלץ איבער אויף אַ פּשוטן אופן
אליין.
אָן פּאַטאָס. דייטליך. קנאַפּ.
אליין.

נעם איך זיך פליען,
ביז טיף אין אונזערע נעכטנס,
אין גערטנער פון ליכט און פון שאָטנס,
כ'נעם זיך יאָגן, אַ ווילדער וויכער,
איבער פלאַכע פעלדער,
צווישן סנאָפּעס בלומען, צווישן רויטן מאָן...
אליין.

לאָז איך זיך לויפן אין אַנדערע דרכים,
אין מאָרגן.
אַ ווינט שטעלט מיך אָפּ,
שאָטנס האַלטן אויף,
טיר און טויער, שוואַרצע לעכער
אינמיטן פון וועג.
ווינקען וויינגערטנער רויזן, טויזנט בלויען.
אליין, אליין...

מיין שטוב איז פוסט.

גרויסע שטעט, הייזער גרויסע, גרויע,
פענצטער הויכע,
זיצן ברייט אין גרויע ווענט.
כ'שטיי פארלוירן, שמאָל און קליין,
אין א ווייטער רעם,
דעם שטערן געפרעסט צו א שויב,
איינע אליין.

דער הימל קוקט פון גרויע אויגן אראָפּ.
דער אספאלט, גליטשיג — גלאַנצט,
זונטאָג, א רעגן פּאַטשט.
מענטשן מעסטן לאַנגע שריט,
פאַרביייגן פּאַלבאַנעס אין וועג,
היפּערן איבער מחיצות...
עמיץ וואַרט...

שטוב-מיידלעך זיינען פריי,
שטייען א רגע ביים טויער,
קוקן פאַרליבט אויף שפּוגל-נייע שוך.
און טראַכטן... קרעלן א שנור...
ווען ער וואָלט זי זען...
וויינאַכט פאַר דער טיר...
שירעמס צושפּאַנט, שפּרייזן דורכן רעגן...
א בחור קומט פון טויער.
די שליאפּע כוואַצקע פאַררוקט אויף אַן אויער.
ציט דעם שליפּס, ליפּן געשפּיצט,
פייפט דעם רעפריין פון לעצטן קופּלעט.
— געגאַנגען!

— — — — — — — — — — — — — — —

מיין שטוב איז פּוסט. כלים שווייגן.
דער שפּיגל קוקט בלייך אויף א בלייכן פּנים.
אַלע שימערס זיינען געגרונען....

וואָכן-טאָג און ארבעט! זייט ביידע געבענשט.
ארבעט און גרייטן זיך, ניט פאַר יום טוב.
פאַר עפּעס א יום-טוב — א מאָל...

ווארטן.

ווארטן.
דורכן טאָג, דורך דער נאכט.
ווארטן.
וואָכן, חדשים,
דורכן זומער,
דורכן ווינטער,
דורכן גאנצן יאָר,
א לעבן לאנג.

אויפן נס,
אויף ליכטיגע טעג,
בלויע נעכט,
אויף א ווייכן ווינט,
טויזנט בליטן,
א וואָרט פון אים,
א ניי לעבן...

ווארטן
אויפן ברעג פון ים,
אויף אן איינזאמען פעלז,
איבער א טיפן תהום,
ביים גאָלדענעם טויער...
אויף א תשובה,
אויף א תירוץ,
אויפן תמצית,
אויפן זין פון לעבן...

ווארטן,
מיט חשיבות,
מיט קראפט,
מיט אמונה,

אין לויטערקייט,
געלייטערט,
אויפן אומבאדינגטן,
אויפן פאלן פון א וואנט...

טאנץ.

אַ פיר־הויז אין פּאַלאַץ פון זילבער און ליכט,
גרין דאָס וואַסער פון גראָטן,
עלפנביינפאַרביק מאַרמאָר־קאָלאָנען,
שימערן ווייך.
פענצטער קרישטאָל,
ברעכן דאָס ליכט, אין אַלע קאָלירן.
מאַרמאָר פון טרעפּן, ווי דער פון די זיילן,
עלפנביינפאַרביק, אַ ווייכער שימער.

כ׳זיץ אויף דער ערשטער טרעפּ,
געהילט אין ווייסער זייד.
רו. ארום און ארום.
אַ יונגע מיידל זיצט אויפ׳ן ראַנד פון אַ גראָטע
אַ ברוינער גוף, דער קאָפּ געבויגן,
ווייך געלייזט די ליניע פון נאַקן.
קוקט אין וואַסער, פאַרלוירן,
גלידער ווייך געשפּאַנט, ווען זי טאַנצט...
לאַנגזאַם ,פּלאַך
וויגן זיך זוילן איין אין דער ערד,
דער איידעלער גוף שטרעקט זיך,וואַקסט...
דאָס פּנים לייכט אויף אין גאָלדענעם ברוין.
עלפן ווערן געבוירן.
באַוועגונגען שטייגן, פּאַמעליך און ווייט,
זוכן פאַרלוירן פּאַרלוירענע וועלטן
אין ווייטן רוים...
פּאַרצויבערטע שיפן, געפּענטעט אין כשוף
באַוועגן פאַרחלומ׳ט פאַרשלאָפענע מאַסטן,
פיקסירטע שטערן, שטיין געבליבן אין לויף
הויבן אָן קרייזן אין אייביגן רוים...
אַזוי פיל כח אין ריטם, אַזוי פיל ריטם אין כח
פאַרמאָגט איר עקסטאַטישער גוף.

הער איך זיך איין אין אַ סוד,
כ׳ווער פאַרציטערט, דערשיטערט,
כ׳לעב אין איר חסד...

צו וויסטלערס „מיידל אין ווייס“

א יונגע מיידל,
אין שווערער זייד,
אין הארטן ווייס,
ניט געהילט,
מער באקליידט,
ענג־געצוימט
די צארטע ברוסט,
קעסטן־בלאָנד
צולאָזענע האָר...

פון גירטל פליסן ווייכע פאלבן,
איינגעשפּארט און ווי פארהאלטן,
טיף אראָפּ צו די פיס....

אן אויפגעשאָסן יונגע בלום,
איינגעשלאָסן,
איינגעשפּאנט אין קלייד
באטרעט א יונגע פרוי,
ארוים פון הויז
א פרעמדע טרעפּ...
ווייך פאָלגט א שווערע שלעפּ...

ווייס און שאַרפע דער בראָקאט
פון הארטן הינטערגרונד,
פון וואו זי קומט...
אלע ריגלען רירן זיך,
שלעסער ווערן וואך...
בעת ס׳שטייט און האָרכט פארטראכט
א יונגע פרוי
אין ווייסער זייד
און ווארט...
הארב און צארט.

מיר חלומ'ט זיך...

מיר חלומט זיך, איך בין א חלום
און האלט זיך אויף אין אלטע מויערן,
איך זיץ אין ווינקל, וואו ס'איז טונקל
און שלייך זיך שטיל דורך אלטע טויערן...

מיר חלומט זיך, איך בין א בליסק,
וואס שניידט די גראטעס פון א תפיסה,
מיר חלומט זיך, איך בין דאס ליכט,
וואס שיינט א לעצטן שיין פון גסיסה.

מיר חלומט זיך ,איך קום פון טייך,
א וואסער־רויז פון נאכט געפלאנצט,
מיר חלומט זיך, איך שוועב שניי ווייס
איבער נעכטנס ווי אין טראנס...

מיר חלומט זיך, איך בין דאס בלוי,
וואס לייכט אין עטהערס איבערן רוים,
מיר חלומט זיך איך בין דער טוי,
וואס שלייפט בריליאנטן מארגן־גרוי...

אַלע וועלטן שיטן אוצרות...

אַלע וועלטן שיטן אוצרות,
פלאַך צו מיינע פיס,
ליבע, ליכט און אַלע בלויען,
דער ים שפּינט זילבער
פאַר מיין טיר...
ספּערן־טענער, צויבער־קלאַנגען
זינגען אַלע פאַר מיר שירה,
ווינטן טראָגן סוד און כישוף
פון ווייטסטע ווינקלען
נאָר פאַר מיר...
די זון זינגט גרוס פון שוועסטער־זונען
איר אייגן גאָלד איז אַלץ פאַר מיר...

איך עפן לאָדן,
אַלע אויגן,
טיר און טויער
זיינען אָפן,
שיט זיך גנאָד,
מיין האַרץ־בלוט ברענט
אין בלויע פלאַמען,
מיין הונגער ברענט,
אַ הייליג ווילדער,
בענקשאַפט גליט פון גאַנצן דור..
גלידער ברענען איינציגווייז,
איינגעווייד — פאַרברענט אויף שוואַרץ...
ווען קומט נאַכט,
און נאַסער טוי?
וואו איז נאַכט
און טונקעלע שאָלן?
וואו שטערן נאָנטע
זילבער־בלוי,
וואו די שאַרף
פון זילבערסערפּ...?

מיינע מדינות.

ליגן מדינות אויף שפּיצן פון בערג,
אָפּטמאָל נאָך העכער פון זיי,
זיי זיינען אַלע פאַר מיר.
שוועבן פּאַלאַצן צווישן הימל און ערד,
זיינען אַלע געגרייטע פאַר מיר.

דער ערשטער הימל שיקט זיינע בלויען,
בויט פונדאַמענטן פאַר מיינע בנינים,
דער ערשטער פראָסט גליווערט קרישטאָלן,
צובלישטשעט די ליכטער
אַלע געצונדן פאַר מיר.

ווינטן קומען, וויקלען אַ קאַפּריז
אומענדליכע ווייטקייט פאַר מיינע מדינות,
שפּאַלט זיך אַ הימל, באַווייזט זיך אַ צווייטער,
און מורא'דיג הויך —
און בייגט זיך אַלץ טיפער צו מיר.

זוניגע גאָלדן פליסן אין טייכן,
בלומען און זאנגען
בליען אין זאַפטן,
וואַסערן זילבערן,
ס'פינקן פאָנטאַנען,
בויערן ברונעמס דעמאָנישע אויגן,
אין מיינע מדינות.
וועלדער רוישן אין נאַכטיגסטן טונקל,
צויבערן מיסטעריעס, גאָלדענע נעצן,
פלאָנטען זיך סטאָפּעס
געבאָדן, געבאָוועט אין זילבערנע ראָסעס...

דער שפּיגל פון ים שפּאַנט אויס זיין רעם,
פארהילט אַלע אוצרות, פאַרדעקט די מיסטעריעס
פון מיין ווייטער מלוכה,
גאַנץ אויבן, הויך אויבן פאַר מיר...

מיין גוטער מלאך,
מיין שלעכטער

מיין גוטער מלאך, מיין שלעכטער,
האַלט מיך ביידע ענג לעבן זיך,
האַלט ווייט פון מיר
סיי ברודער סיי שוועסטער,
איר ביידע — איר זיינט דאָך איך.

כ'פאַרמאָג ניט זייער אופן צו לעבן,
כ'פיל ניט זייערע געפילן,
כ'טראַכט ניט זייערע געדאַנקען,
— זייט רואיג איר ביידע,
איר זיינט נאָר איך.

כ'געפין ניט קיין וועג
צו ריידן צו זיי,
פאַרשטיין זיי ווי זיי פאַרשטייען,
מיין וואָרט איז זיי פרעמד,
מיין פשטות א פרעמדע,
מאָסשטאַבן זיינען זייער,
ניט מיינע.

מיין גוטער מלאך, מיין שלעכטער,
זייט גוט צו מיר ביידע!
איך בין דאָך איר!
מיין שטוב איז איינזאַם און ליכטיג,
פאַר אייך שפּין איך בונטקייט צופיסנס,
כ'דעק פאַר אייך אַלע מיינע טישן,
כ'צינד אייך לכבוד מיינע ליכטיגסטע ליכט,
איר ביידע, זיינט דאָך איך...

אַלע מיינע ברכות פאַר אייך...

זיי מיר געבענטשט, טיפע, זיסע אומרואיגקייט,
פון דור־דורות גע־ירש'נט וואַרעם טונקל־רויט בלוט!
אייביגע בענקשאַפט, פאַרשייטע ווילדע טאַכטער פון מיין אומרו,
וואָס שפּרייזט איבער אַלע אומענדליכקייטן
פון צוריק און פאַראויס,
וואָס דרינגט דורך אַלע שיפערס פון פאַרשטיינטן געשיכט,
וואָס דערפילט און דערפליט צו ספערן
פון יענער זייט פון אַלע שטערן,
וואָס ווייסט ניט קיין גרעניצן, צילן,
זיי אייביג געבענטשט...!

טיפער ברונעם פון לייד און ליידענשאַפט,
פון פייער און פלאַמען,
פון נסיונות, נצחונות און דעם היפּוך פון זיי,
באַרעניש, ראַנגלעניש מיט זיך און דעם ווידערקול פון זיך,
כ'בענטש אייך פרום פול תמימות...

און בליציגע איינפאַלן, און לויניש־זיסע קאַפּריזן,
אימפּולזן ספּאָנטאַנע, אומגעריכטע דערלויכטונגען,
בונט פּיטאַרעסקע באַלייטער פאַר אַלץ וואָס איז ערנסט און שווער!
און זוכן און גריבלען, גערדאַנקען, רעיונות,
אייביגע קשיות, דער וועלטס און אייגענע
— פאַרוואָרצלטער יסוד פאַר מיין טונקעלן איך,
איר זיינט אַלע מיר טייער, כ'האָב אַלע אייך ליב..!

און שווערער אומעט,
און טונקעלער צער, און טיפע עצבות,
נאָנטע, נאָנטסטע פריינט מיינע,
איך האָב געקאָוועט די געוויכטן פאַר מיינע טריט,
כ'האָב זיך געבויגן אין פּיין, פאַר יעדן האַמער־קלאַפּ,
כ'בין פאַרגאַנגען, כ'בין געוואָרן.
איר האָט געשמידט מיינע פעסטע קאָנטורן,
די שאַרפע, געשטאַלטע ליניעס פון מיין אור־אינערסטן בנין,
געטרייע באַשאַפער פון מיין אור־אינערסטער סטרוקטור,
אַלע מיינע ברכות פאַר אייך!

שלאָפלאָזע נעכט.

אַלע אויגן טוען וויי.
דער קאָפּ הענגט אַ פרעמדער,
די גלידער פּאַסן ניט צו מיר.
איין האַנט איז צופיל —
פיס זיינען קאַלט.
איןביידע אויערן קלינגען גלאָקן,
דאָס קישן ליגט שלעכט,
די דעק איז פאַרדרייט.
איך בין צו פיל
פאַרן בעט.

גלידער אָן אַ שיעור...
הענגען שווער.
דער אָטעם געהאַקט.
פיין פרעסט,
יעדער צוג אַ שניט.
דאָס געלעגער קווער
אין דער ברייט.
דער קאָפּ איז הארט
צו דאָס קישן...?
דער טאָג איז ווייט...

ליכטער זיינען אנטרונען
און ליניעס,
בילדער האָבן ניט קיין פאָרם.
אַלעס שווימט,
כ'פיל זיך פאַלן.

דער קאָפּ וואַקסט.
שפּאַלט זיך אין שטיקער.
אזוי - פיל קעפּ...

פיבער.

דער קאָפּ אַ הייסע רונדע קויל,
אָן שויץ.
אַנטבלויזט פון הויט.
אָן הילן,
היילן אָן אַ שיעור,
ברענען רויט.

ווינטן וויען אַ העלע פלאַם.
אויגן־היילן גליען,
בויערן אין מח...
דאָס ווייסע ליכט,
אַ בלאַנקער מעסער
שניידט אין שטיקער
אויגן־ליכט.

דער גומען שווענקט,
ציינער רייסן זיך פון וואָרצלען.
אין אויערן קלינגען האַרטע גלאָקן,
שלייפן הרימען געהאַקטע קלעפּ...
שטאַרקער, שוואַכער, שטאַרקער, שוואַך...

דער קאָפּ ליגט שטייף

דער קאָפּ ליגט שטייף.
יעדער שטריך אין פּנים פאַקערט,
אויגן שפּרינגען פון די היילן,
דער זאַפט פון מח רינט מיט האַסט,
דער שטערן פלאַמט.

שלייפן קלעמען,
פרעסן ד׳אויגן,
פידלען שאַרפע
שפּילן אין די אויערן,
יעדער בויגן־שטריך
שניידט אויף אַ וואונדע סטרונע.
דער גוף איז ברייט,
אומגעלומפּערט, שווער.
ציט די שווערקייט
דורך אַלע פונקען אומרו,
וואָס טרייסלט יעדע פיבער.

אַ פליסיגער פייער
גיסט זיך דורך אינגעווייד,
קאָרטשעט, ברענט,
ס׳צינדט זיך אַלץ.
ברענט,
אָן אַ זין
אָן אַ וועג
אָן אַ ווילן...

כ׳קען ניט שלאָפן...

כ׳קען ניט שלאָפן,
שטילקייט וואַכט,
ס׳גיסט זיך וואַסער,
טראָפּן פאַלן פלאַך
אויף צינערן בלעך.
פּען...
מיט אַן אָפּשטאַנד
פּען...!
ניט גלייך,
אָפּגעשטעלט.
ווידער איינער, פּען!
שטיל,
פּען! פּען! פּען...!

אַ וואָגן פאָרט אין גאַס,
פענצטער ציטערן,
מויערן ענפערן שוואַך,
דער זייגער טיקט
פאַר זיך...
זייגער פיר!
בלוי באַגינען
רעדט צו מיר...
מאָרגן גייט אַ נייער טאָג...
צווישן נאַכט און נאַכט
גאַפּט אַ וואַנט !
אַ ווייסע וואַנט...

ווי מיד איך בין!
כ׳ליג ניט גוט.
דאָס ליכט איז דין,
דער נאַקן אויסגעבויגן שיף...
פּען!!!
איך בין שטיל...
כ׳בין גאַנץ רואיג...

ס'גייט פארביי...
פען!!!
איצט איז שטיל
כ'שלאָף כמעט.
וויפל קולות!
ווי צורים!
ס'קראַכט.
דאָס האַלץ איז טרוקן,
ווי מיינע חושים
כ'הער מיין אָטעם,
קורץ און שווער.

ציילן!
איינס, צוויי, דריי...
פען!
פון ווינקלען קריכן שאָטנס,
שלינגען איין דאָס ליכט.
נאכט פארזינקט,
ווייך, שווער...
איך מיט איר...

בעטערונג.

דער גוף איז לויז.
גלידער אַלע באַזונדער,
געהאַלטן פון הויט...
שרייט שלעפּן זיך,
קלאַטשן צו דער ערד,
פּאַטשן ווי אין ליים.
קלעבט זיך אָפּ איין טריט
פּאַלט אַן אַנדערער איין.

הענט פּאַראַן,
כדי איבריג צו זיין.
דער נאַקען לאָזט פּאַלן דעם קאָפּ
וואָס הענגט אַן אַ האַלט, —
די הויט אַן אַש־גרויער הויך,
אָדערלעך אין לויף
יאָגן זיך קאַפּריזנע,
בלאַסע, בלוי.
ליפּן פאַרברענט
צושפּרונגען פון גלות.
אויגן וואָס טיפער אין קאָפּ...

ס׳גייט מיר בעסער...

זאכן ארום,
דער דעסק. פיר שטולן,
די פיאנע,
ביכער. שטום.
מיט תרעומות,
אלע קוקן זיך אום,
שיי, שטיל,
תמימות...

מיין אויג דערקענט, גריסט,
א טייל בארירט די האנט,
אלע געווארט —
כ׳קום פון שטילן לאנד,
צוריק —

אויף איין טישל בלומען,
בלאס־בלויע וויקן,
טוליען זיך באנומען,
אביסל דערשראקן...
גלעטן ווייך מיינע אויגן,
ווי גוט און קיל,
קליינע טויבן,
ווי ווייט זיינט איר געפלויגן?
וואס האט איר מיר צו זאגן?...

מאט.

בליי,
שטויבפיין, גרוי־בלוי בליי.
אויף אומזעבארע פליגלען,
וואָס ווערן מאַט
און ווערן אַנטרונען.

צוויי פרומע הענט
צו פליגלען דערהויבן,
פאלן ליידיג, פארמאטערט צוריק.
— אַ ליידיגער חלל אין אומענדליכן רוים,
פאַרלאָשענע ליכטער בלאָנדזשען אין וועג....

עמיץ איז מיד...

אָפּגעטאָן זיך יעדע פרייד.
אָפּגעטאָן זיך ווייסע זייד,
עמיץ איז מוראַ'דיג מיד...

אָפּגעטאָן זיך גלאַנץ און גאָלד,
צוריקגעצויגן יעדער שטראַל,
עמיץ איז מוראַ'דיג מיד...

גאַנצע ניגונים, שיר המעלות
קלינגען, בלאַנדזשען, אָהן א היים,
גאַנצע ניגונים — זוכן — רופן,
עמיץ איז מיד,
מוראַ'דיג מיד...

ע פ י ם פ אַ ר אַ ן ...

עפּים פֿאַראַן, לויפֿט פֿאָרויס,
שיקט פֿליגלען פֿאָרויס
דעקט מיך איין.

שטיין געבליבן,
שטיל געבליבן
נעמט מיך ארום.

ערגעץ־וואו גייט אויס אַ קלאַנג
וואָס איז אין מיר,
איז ווייט פֿון מיר...

פאַזשארן.

פאַלן צו מיינע אויגן,
דערזע איך פּלוצים פאַזשארן,
ברענט עס אוודאי מיין בלוט.
צינגלען זיך פלאַמען,
זוכן זיך וועגן
אין א פאַרכשופטן ראָד...

בלויע חלומות,
ווי מראות אין שוים,
ווייסע מיט גאָלדענע זוימען,
אויף וויים געגליטע לייד,
גרינע פון גרויזיגן הונגער,
וויאָלעטע אין טיפער אמונה,
און ליכטער אין גאָלד
פון א גאנצן דור.
— — — — — — — — — —
און רויטע פאַזשארן
פון בלוט און באַגער...

פארשלאָסענע טויערן...

די שוועל פון אייגענעם בנין פארשטעלט.
עמיץ שטייט שטיל פאר זיין טיר,
לאָזט זיך אליין ניט אריין...
אן עיגול ארום און ארום,
און אליין מחוץ...
אויג אין אויג מיט זיך.
און דרינען די שפיגלען
שפיגלען געוואלטן...

בלענדיגע ליכטער
אין הארטן ווייס,
פיקסירט.
פאטאל,
אומבאדינגט,
אויף זאפטן פון מח,
פון הארץ.

גלוטן טונקל־רויט,
בלייכע ציטערן
אש־גרויע עצבות
און הייסער גלויבן.
און אלץ איז דרינען
און אלץ מחוץ...
סכנות, נסיונות,
אַנפאלן, לאבירינטן.
א רויטע ראָד...
א ווילדע טורבינע
קרייזט סאטאניש ארום איר אייגענער אקס...
— — — — — — — — — — — — —
די שוועל פון אייגענעם בנין פארשטעלט...

אומעט.

אַליין זיך אין זיך פאַרפּלאָנטעט
און געפין קיין וועג ניט אַרויס,
אַליין זיך אין זיך פאַרשפּינען,
איז געוואָרן מורא'דיג ענג...
פאַרהילט אַליין זיך אין שאַלן,
פּענטען זיי איין אַלע גלידער,
פאַרשטריקט אַליין זיך אין אומעט
און געפין קיין וועג ניט אַרויס...

אומרו.

ארום מיר שווייגן,
טיף שווייגן,
ניט קיין רו.
שווערע שטילקייט,
טויבע טעמפקייט,
ניט קיין רו.

אלץ זיך פארביטן,
פלוצים און הארט.
אלע הבטחות צו וואסער צוגאנגען,
דאס ליכט איז קאלט
און שניידט.

אַ מאָנסטער.

איבער אַ וועלט פון ליכט,
פון ווייסער זייד,
האָט זיך ערגעץ פארוואָגלט אַ שאָטן,
אין אַ זילבערנעם בעכער
פון העלסטער פרייד
האָט זיך ערגעץ פארקליבן אַ טרער...

אין אַ זעלטזאמען פאלאץ
פון אוצרות און פראכט,
פארהאנען אַ פענצטער פון נאכט,
אין אַ בנין פון געניעס,
פון איידלסטע ליניעס,
האָט זיך באוויזן אַ מאָנסטער
און שרעקט...!

לויזע פעדעם.

פליען, פלאטערן לויזע פעדעם,
וועבן שטיל זיך ארום מיר,
בויען איבער טויזנט היילן
שטייען שמירה פאר מיין טיר.

כ׳בענק אוודאי א ים פון בענקשאפט,
א וועלט א ווייטע און א ציל,
טויזנט וואונדער אין איין רגע
קלויבן זיך אויף פעדעם לויזע,
פלאטערן, פרעגן נאך מיין טיר...

בייזע ווינטן שרעקן מיך,
די זון פארברענט מיין גוף,
טונקעלע שאלן שיט די נאכט,
הילן טויזנט היילן,
אויגן־היילן ברענען זאכט,
בלישטשען רויט אין טונקעלער נאכט.

שטיל לייד.

לי איז בלאָנד און שטיל
און ליידט,
פאַרהילט אַ וואונד פאַרשעמט
און שווייגט...

און ברענט צומאָל די וואונד,
צוגליט פון זון און צייט,
ווערט שטילער לי,
און שווייגט...

דער בלאָנדער שימער
אַרום איר קאָפּ
ווערט מאַטער מיט אַ האָר,
דער בלויער בליסק פון איר אויג
ווערט טיפער מיט אַ שפור...

רעמיניסצענצן

דער ים נעפּל און בלײ.
אַ שטילער מאָרגן שטעלט פֿאַרשעמט
אַן ערשטן שריט אין ליכט.
רואיגע גאַסן ליגט באַחנ׳ט פֿון יונגן יאָר.

„כ׳האָב זיך געמויערט אַ מויער“
עטאַזשען, עטאַזשען די הויך...
ציט זיך דורך פֿײַלער אַ דינינקער שפּאַלט
פֿאַרלויפֿט בײַ אַ טויער...

פּירהײַזער, טרעפּן, אַלקערס און קאַמערן,
זוניגע ווינקלען,
און ווענט אײַנגעטונקען אין שאָטן...
פֿענצטער פֿול ליכט
און פֿײַערליך גאָטישע וויטראַזשן...
און פֿאַרבן אָהן פּליטער,
פֿון גורל שווער און דערלעבן...
רעמבראַנדטס זאַטע, שווערע ווערלורן.

דרינגען אויגן באַהאַרצט דורך מויערן,
היפֿערן איבער שיכטן און שײַן,
בלאָנדזשען בליקן פֿון טויער צו טויער,
בלײַבן ערגיץ־וואו שטיין.

אַ פֿאַרלוירן־קלײנע מיניאַטור,
צאַרטער פֿאָרמאַט,
אויס דער האַנט פֿון אַ מײַסטער,
לײַכט, גראַציל,
אַ הויך פֿון שווערקייט, ווי אין שפּיל.
אַ קילער לײַב, וואָס לײַכט..
פֿינגער שפּיצן פֿרירן... זוכן
דערלאַנגען אומבאַוואוסט צו אורגעוואַלטן
פֿון פֿײַערן און קעלטן.

— — — — — — — — — — — — —

רעפֿלעקסן פֿאַרציטערן פֿון רוים צו רוים...

פלאַטערט אַ טאָן...

אַן איינציגער טאָן פלאַטערט אין רוים,
לאַנג־געצויגן פון ווייט,
פון וועלטן־ווייט,
פיינגעצויגן ווייך,
האַלב זינג־זאַנג
האַלב געוויין...

בעט זיך פון וויטן צו מיר,
זוכט מיך — און בלאָנדזשעט.
אין טונקעלע נעכט קלינגט ער פאַרלוירן.
נעמט ער מיין רו.

כ'קען ניט דערגרייכן,
ניט אויפנעמען,
מיין קלאַנג,
וואָס קלינגט אַליין
פאַר מיר אין רוים...

וועלט און מענש

מיינע וועגן

מיינע וועגן זיינען שווערע,
באַטש פון ווייטן לייכטן ליכט,
מיינע וואונשען זיינען ווילדע,
באַטש זיי גליען שטיל אין זיך...

מיינע אויגן זעען שאַרפע
דורך דומפּיג שווערע ווענט,
מיינע חושים פילן וואכע
יעדן פּולס-קלאַפּ פון מאָמענט...

מיינע וואָרצלען טיף פאַרפלאַנצטע,
אין די נעכטנס פון דער וועלט,
מיינע פליגלען ווייט צושפּאַנטע
פון די מאָרגנס איבערהעלט...

לעבן...

אין סנאפע שעה'ן
געדרענגט דערלעבן,
פון הונדערטער יאָר...
פון צער פון דור,
פון אייגענעם צער...

אַ יאָך ווי אַ קרוין,
אַ פאַרכשופטער ראָד.
אויף דער שוועל פון יאוש,
ביים טויער פון גנאָד...
אבסטראַקטע אידייען
געגליעט אין בלוט...
טיפקייט פון טראַגיק
און קראַפטן פון גלוט...

גליווערן און גליען
דערזעלבער געהאַלט,
אש און פונקען
דיזעלבע מאַטעריי...
צער און חסד
די זעלביגע ספערע,
קייטן און פליגלען
דער זעלבער געוויכט...

— — — — — — —

און אַלץ אינאיינעם
דער תוך פון זיין,
פון גאָט און פון קראַפט...

טויזנט פייערן העליש גליען...

טויזנט פייערן העליש גליען,
טליעט פון אלע א פינק אין מיר,
פלאקערט אורגעוואלט אין בליען,
זינגט מיין ווידערקול א שיר....
לויערט בלייכער שרעק פארבארגן,
וואקסן זיילן גרויל אין מיר!
שלייפן כחות טעמפע שווערדן,
ריקן מחנות אויף געיעג,
פלאנצט יעדער שניט
א בלאנקע וואונד,
וואס בליט...

דער וועג בארג־ארויף...

דער וועג בארג־ארויף
איז מיט פעלזן פארזייט...
דער פוס דארף זיך זויגן
אין ברוינער און קערניגער ערד...

סקאלעס און שאטער
באשווערן דעם שריט,
גרודעס און שטיינער
פארדעקן דאס ציל,
זיגזאגן געוויקלט
פארווירן דעם מארשרוט,
דערנער, שטאכעטן
שינדן די הויט,
דער וועג בארג־ארויף
איז מיט פעלזן פארזייט...

און א קנאפע רגע
א רמז אייביגקייט,
א קליינער ווינקל
אינקארנאציע פון וועלטן,
א ברעג פון ים
מהות פון אלע ימים,
א שטראל פון זון
א ניצוץ וועלטן־פייער,
א בראקן גראניט
א שימער וועלטן־כאאס,
ס'איז ענג, ס'איז ענג, —
און דער וועג בארג־ארויף
איז מיט פעלזן פארזייט.

זוכן.

טעמפּע זוכן,
טויב פאַרלאַנגען,
אָן אַ ציל —
ווילדע וואונשן,
שטאַרק באַגערן,
אָן אַ וועג.

הייסער הונגער,
ערצענער ווילן,
אָן אַ יסוד —
טרייבקראַפט, טריב,
עלאַן פון לעבן
אָן אַ זין...

און די ווערט פול וואונדער,
דער חלל פול זונען,
ליכט און עטער אין רוים...
מ׳הונגערט, מ׳גאַרט
נאָך באַנייאונג און גאַנצקייט,
נאָך סוף, און אין סוף....

יסודות.

טיפן.
פארבארגענע פינסטערע טיפן,
יסוד פאר מדרגות און הויכ'ן.
חושך — געדיכטער פארוואגלטער,
מיט אלע ווילדע, וויסטע נסיונות,
טראגט אין זיין לייב
פארבארגן א ליכט...

כאאס,
מראות, פאנטאמען —
זיינען מעוברת
מיט קאנקרעטער ממשות

צוברויזן ציקלאנען, טארנאדאס
אין ווילדע מהומות אלץ און אלע,
זעצט זיך אויף חורבות
קלארקייט און לויטערקייט און רו...

און עצבות און אומעט,
יסוד פאר פרייד,
און אונטערגאנג, פטירה
יסוד פאר לעבן און בליען...

— — — — — — — — — — —

איז דא דער תירוץ פאר אלץ...?
פאר סוף און פאר אין סוף..?

זאַכן דערציילן...

אָפּטמאָל גיי איך פאַרביי
אַ שטיין, אַ הויז,
אַ צובראָכענעם פּלויט.
זאָגן זיי עפּעס צו מיר.
דערציילן פון זיך...

שטעל איך זיך אָפּ,
און הער זיך איין.
דערלאַנגען צו מיר
אותיות, קלאַנגען,
אָפּגעריסענע זיפצן
אָדער געזאַנג.

כ'שטיי, פאַרכאַפּט,
דערשלאָגן — פול פּיין.
געהערט, מקבל געווען
און ניט דורכגעדרונגען.

בעת כ'גיי ווייטער,
הענגט עפּעס פון מיר
אויף חפצים און כלים.
ניט אויסגעלייזט דעם פאַנט...
ניט גרייט געווען
ניט ווערט געווען
דורכצודרינגען אַ וואַנט...
אויסצולייזן
און אויסגעלייזט ווערן...

ווער פאַרמעסט זיך...

ווי פֿל וואונדער ווייט אין ווינקלען,
ווי פֿל בליען שטיל ביים וועג...
ווי פֿל ליכט לייכט טיף פֿאַרבאָרגן,
ווי פֿל פריי אויף יעדן שטעג...

ווי פֿל אויגן קלאָר צו זען...?
ווער שטעלט שרעקן מיטן־נאַכט?
ווער פֿאַרפלאָנטעט קלאָרע צילן,
בויט מכשולים אויפֿן טראַקט...

ווער פֿאַרמעסט זיך שטעלן אַקעגן
וואָגט אַ שריט אין בייזן ראָד...?

אַלע טיפֿן רופֿן...

מיין וועג איז אַ ווייטער,
ווייטקייטן ציען,
וואַרפֿן אַ פֿייל פֿון ווייט
אין מיין זיין,
ציט זיך פֿון ערגיץ
אַ המשך אין רויט,
איבער אַ תהום פֿון טויזנטער איילן
איבער אַ תהום פֿון טויזנטער מייל...

ציען די הויכן,
זוכן מיט ליכט,
זיידענע סטענגעס
שוועבן געוועבטע,
אין פֿעדעם פֿון גאָלד און פֿון רויט,
ציט זיך אַ המשך, גאָלדן די פֿליגלען
איבער אַ תהום פֿון טויזנטער איילן,
איבער אַ תהום פֿון טויזנטער מייל...

אַלע טיפֿן רופֿן צו זיך,
אַ שטאָם אַ געזונטער
שפּריסט שיינקייט און זאַפֿט,
און קראַפֿט איז פֿאַרוואָרצלט
טיף מיט דער ערד,
רופֿן די טיפֿן, רופֿן צו זיך...

מיסטעריען...

וואָס מיינען די פייערן אינמיטן דער נאַכט,
שוועך צו דערקענען אַ וועג...
טונקעלע שאָטנס פאַרווישן דאָס ליכט,
ס'בייגט זיך, ס'קרומט זיך דער וועג...

מיסטעריען גליען וואו ערגיץ אַ הייל,
רויטע פורפורן אין שווארצער נאַכט,
אין פינצטערע שפּאַלטן לויערט דער גרויל,
און סכנות הויכן פון ראַנד פון אַ תהום...

טאַפּען זיך גלוטן, טייוואָלים אויף ווייס,
טונקעלע בעכערס צו קלאָרקייט געגלייזט...
פליען פון חושך און זוכן דאָס ליכט.
ווי ווייט איז חסד?
וואוהין פירט אַ וועג?..

האָריזאָנטן.

חיים ליבערמאַנ׳ען אין פריינטשאַפט.

ווי פּל פרעריעס מאַנס־הויכע גרעזער
וועל איך קיינמאָל אין לעבן ניט זען?
ווי פּל אורוואַלדס אייביגע דזשונגלען,
געשפרייטע קאַבריצן, טיפגרינע טעמפּלען,
וועט קיינמאָל מיין שריט ניט באַרירן..?

פון ווי פּל טייכן ס׳שטראָמיגע רויש
וועט קיינמאָל ניט דערגרייכן מיין אויער?
ווי פּל גלעטשערס האַרב־זיסער אָטעם, אייביגע בלויקייט
וועט קיינמאָל ניט גלעטן מיין פּנים?
ווי פּל קאַסקאַדן, שוימיגע שטורצן, וואַסערפאַלן ווייטע, ווייסע,
פאַרשייטע צולאָזענע קינדער פון גלעזערנע גליוועדס,
וועלן קיינמאָל ניט דערלאַנגען מיין אויג און מיין אויער?

ווי פּל סטעפּן פון פרעמדע מדינות,
ווייטע מרחקים וואָס ציען און צינדן
וועלן קיינמאָל מיין קול ניט פאַרנעמען?
ווי פּל זאַמדן אין הייסע מדבריות
וועט קיינמאָל מיין פוס ניט באַטרעטן?

ווי פּל האָריזאָנטן פון ווייטע ימים
וועלן קיינמאָל מיין ליבשאַפט ניט גריסן?
ווי פּל באַרגשפּיצן, פעלזן, שראָפן, שפּאַלטן, טיפע תהומות,
ווי פּל גאָלפן, בוכטן פון ווייטע אָקעאַנען
וועלן קיינמאָל ניט אויפנעמען מיין פרומסטע התפעלות,
מיין אור־אינערסט פאַרציטערן, מיין טיפסטע דערשיטערונג
פאַר אַלץ און אין סוף...

— — — — — — — — — — —

און אַלע שטערן האָבן זעניטן, כ׳מוז זייערע זונען דעררעטן..
און אַלע לבנות אַנדערע וועלטן, כ׳וואָלט וועלן דערקענען שרשים
און אַלע זונען אַנדערע גלוטן, כ׳וואָלט וועלן גראַדן אויסמעסטן,
און אַלע פאַרלאַנגען אַנדערע מאָסן, כ׳וואָלט וועלן
מאָס־שטאַבן געפינען...

מיר אלע ציטערן...

מיר אלע ציטערן פאר שרעקן זיך
פאר דעם וואס ווארט,
אפט באפאלט אן אימה אונז
און מיר ווייסן ניט
פון דעם וואס הארט...

טיף אין אונז
זיצט גרויער גרויל,
וואס וואקסט פון טאג צו טאג.
יעדער אופן איז אנטלויף,
פון גרויעם גרויל
וואס יאגט....

מיר שרעקן זיך פאר צייט
וואס שטייט ניט שטיל,
ווען אלץ אין אונז איז ווייט
און האלט צוריק דעם שריט...

מיר שרעקן זיך פאר ליכט,
וואס לייכט אין רוים,
ווען ס'גענעצט פינצטערניש
פון שווארצן תהום...

מיר זיינען ענג פארשפינען
אין רונדן רינג פון זיין,
מיר ווערן שטיל אנטרינען
אין וועגן פון געוועזן...

קומען טרעפן אונז אקעגן
מיר זעען ניט די שוועל,
רינגעלט זיך א קייט פון קיום
מיר זוכן אלץ די שוועל...

עלעמענטן מיר...

ערגיץ־וואו אויף האַלבן וועג
גייען מיר ערגיץ־וואוהין,
ביים שוועל אומענדליכקייט
אייביגקייט און סוף דער זין...

ליגן עפּאָכן שיכט נאָך שיכט,
אָנגעהויבן ביי קוואַלן,
מיר טראָגן שרשים אַלע אין זיך
און זיינען מיט בלינדקייט באַפאַלן...

מאַגישע כחות טליען אין אונז
עלעמענטן מיר — און אור־עלעמענטן!
מאַטערי פון מאַטערי...

טויזנט־וואָלטיגע ליכט,
שטראַלט אָן דראָט
מיסטעריעזע קראַפט,
עלעקטרישע ספרים
ליינען אויפן קול!
עלעקטראָדן זויגן,
זיינען משפּיע דעם שטראָם
פון מענטשליכן בלוט,
וואונדער איבער וואונדער!
אין אונז און מחוץ..

און מיר זיינען טעמפּ.
ליגן שטום,
שיכט נאָך שיכט,
רינג נאָך רינג,
ביים שוועל פון אייביגן אָנהויב,
ביים אָנהויב פון אייביגן סוף...

ערגיץ־וואו...

ערגיץ־וואו שפינט זיך א כישוף,
ערגיץ־וואו איז צויבער פארהילט,
א וועלט איז פארהונגערט און גארט

ערגיץ־וואו פלאמט פארבארגן א ליכט,
דאס אויג פון א וועלט איז געבלענדט —

ערגיץ־וואו ברענען הייליגע גלוטן,
א וועלט איז פארגליווערט פאר קעלט...

ערגיץ־וואו גליט א נר־תמיד,
אויסצולייזן א וועלט...

ערגיץ־וואו...
וואו...?

פלאַמען וויסטע וואַנדערן...

פלאַמען וויסטע וואַנדערן,
רויך שטיקט אויף וועגן,
פלאַמט אַ ליכט אויף אין אַ זייט,
אַ מעטעאָר פאַרגייט...

די זון זוכט אַ וועג
צום רוים, צו דער צייט,
די צייט רינט אריין
אין פאָרן פון רוים.

שטראַלן באַהיטן
זוכן און ווערן,
רופן די טיפן,
זיינען מתפלל...
די ערד טעמט רואיג
און וואַרט....

צווישן דור און דור.

לייכטער שטום,
ליכט אָן שבת...
בלאָנדזשען ארום — זוכן א זין...

פון נעכטן
אָבגעריסן...
פון היינט — נאָך ניט געפונען.

אָן א יסוד פון א רינג אין א קייט,
אָן א תוך פון מעלה און מטה...
אָן א יסוד פון מלכות, קדושה
אָן א שליחות פאַר שטילע פיר ווענט...

צ י י ט.

שעה'ן פליען,
פליגלען באשווינגט,
לאָזן די וואָגן ווייט
אונטער זיך —
שעה'ן ווי שטערן,
לייכטע ווי פונק,
פלימערן אין פלוג
עטהער אין שוואונג...

א גלאנץ א צושיטער,
פארצויבערטע טריט,
געבויגענע שטערנס,
קרוינען - באשווערט
גורל-באלאָדן, שליחות-דערפילט,
גאָלדענע ווייזער פארהאלטן א שריט...

און שטרעקן סעקונדן
צו זעלטזאַמע יאָר,
און ווייזן מינוטן
וואָס דערלעבן א דור,
און שטונדן גייען
אייביגע טריט...

פון וואנען...?

אויפן ראנד פון הימל ליגן זון־פארשכורט וואלקן.
גיסט זיך לייכטן איבער'ן רוים...
די זון שטראלט לאנג שוין איבער אנדערע וועלטן,
געלאזן אונטער זיך א ים און טרוים...

פון וואנען נעמט זיך רוישן?
פון וואנען נעמט זיך ליכט?
פון וואנען שפרייט זיך שטילקייט
פון רוישן נאר פארטיפט...?
פון וואנען גיסט זיך שווייגן?

מיליאָנען זונען.

מיליאָנען זונען שטייען אַצינד גראָד
אין גאָלדענעם הייסן זעניט,
מיר דאָ פאַרגייען שטיל נאָך אַ שטראַל...
מיליאָנען הימלען לייכטן
אין טיפבלויע עטערס,
אונזערע זיינען געגאָסן אין בליי.

און ימים פאַרדאָפּלען
די צאָלן פון הימלען,
עטער און ליכט צושטויביגן שטראַלן
אין פונקען שימערנדיג גאָלד,
און סעקונדן געבערן אַלץ נייע קאָלירן,
און מינוטן שיטן וואונדער אין וועג...

און אַלץ איז ווייט...
נאָך ווייטער ווי ס׳גרייכט אונזער בענקשאַפט.
און אַלץ איז פאַראַן,
ווי זיכער ס׳באַגערט אונזער בלוט...
און אַלץ איז אומענדליך,
ווי אומענדליך די צאָל פון פאַרלאַנגען.
און אַלץ איז אייביג,
ווי ס׳איז אייביג דער אור־שורש
דער אור־פּרינציפּ...

אין הארץ פון נאכט...

כ'גיי אליין פון צייט צו צייט
אריין אין הארץ פון נאכט.
אויג אין אויג, אליין מיט איר,
אין איר..

טונקל און ווייך איז די נאכט,
און הילט מיינע גלידער
און וועבט מיך איין
אין איר זיין...

פיל איך פאר א ווײלע א היים.
שאטנס הילן איין,
רוים נעמט ארום,
שווייגן דעקט צו,
אומענדליכקייט ווייזט א שריט,
אייביקייט איר שטילן טריט.

רוישן מיסטעריעס, רעטענישן אין רוים,
מיליאנען וועלטן קרייזן,
ווייזן וועלטן-לויף פון וויטן
פאר דער נאכט...

און נאכט נעמט אויף אין זעלביקן רוים
מיך. אליין...
און מיליאנען וועלטן,
וואס לויפן באנען
ארום זיך,
ארום אנדערע וועלטן....

ווערט די נאכט אלץ טונקעלער, טיפער
ברענען וועלטן לייכטנדער, גליענדער
גליען זייער סוד אין איר תוך..

— — — — — — — — — — —

אין וועלטן-אותיות ברענט
דער סוד פון וועלט
אין נאכט אריין...

וואָלט איך מיין גוטען מלאך געבעטען...

אַלע מיינע אויגן
צו אַלע שטערן געווענדט,
די צאָל פון די שטערן איז נאָך גרעסער,
בלייבט הענגען אין הארץ א תהום...

אונזער שטערן איז אַ קליינער
און פאַרמאָגט מיליאָנען פון וועלטן,
ימים פון וועלט־געשען,
אָקעאַנען, וואָס צינדן אין שטראָמען
דעם וועלטן־פולס,
קאָכן זיי אַלע אין מיין בלוט,
בושעווען זיי אַלע אין מיין ביסל געהירן,
פאַרגראָבט זיך מיין שטערן אין שאָטנס,
לעשט אוים אויף אַ ווײַלע מיין ליכט...

וואָלט איך מיין גוטן מלאך געבעטן
ר'זאָל קלאַפּן באַגעריגע פינגער,
וואָס שטרעקן זיך ציען
אין אומענדליכער בענקשאַפט,
כאַפּן אָפּט איבער די מאָס...

וואָלט איך מיין גוטן מלאך געבעטן,
מיך לערנען לעבן אין ענגשאַפט —
און אפשר — געפינען אַ מאָס...

חסד

די האַנט איז מעכטיג און ברייט
וואָס טיילט אוים מתנות
מסתמא נאָך עפּעס א זין...
דער כח שטאַרק און בלינד,
וואָס שיט די מתנות
קענטיג אָן מאָס און אָן מיין...

זיי זיינען אַלע שווער אין געוויכט,
און זיינען מחייב און בינדן...
און פאַרטראָגן ווייט
אין רוים פון ליכט
און בלענדן דאָס אויג
וואָס איז ניט געגרייט...

און זייער אָפּט די וועגן ניט קלאָר...
לויערן אָפּטמאָל סכנות...

ירידה

חיים ליבערמאַן
אין פריינדשאַפט

ווער רייסט דאָס גאָט דיין גאָלדן קרוין,
ווער שאַרפעט אין שטיקער דיין גאָלדענעם זוים,
ווער טייטשט דיין וואָרט נאָך אַן אַנדערן מיין,
ווער בייט דעם עיקר, צובייט אים אויף קליין?

ווער מאַכט דיינע פליגלען פאַלן שטאָט פליען,
ווער בייט דיינע קלאַנגען, איז משנה דיין זין,
ווער שטעלט אויף ווענט אויף האַלבן וועג,
ווער שיקט די שאָטנס צו פאַרפלאָנטען דיין
שטעג..?

אבנים טובות פאַר מטבעות פון ליים,
גאָלדענע פערל נעשטויסן אויף שוים...
אַן אחר פון אמת דערלאַנגט צום ציל,
די ליכטער פון שורש פאַרלאָשן ביים שוועל...

ווער וועט ענטפערן...?

ערגיץ־וואו מוז זיין אַ בית־דין,
ערגיץ־וואו אַן אַלטער ספר,
וואָס פירט פאַר אונז אַ דין וחשבון
און סדר איבער אַלץ אין זיין.
ווער וועט ענטפערן...?

פאַר יענע הייזער
וואָס שטייען אויף אייביג אין דער שאָטן־זייט,
פאַר בלייכע בלומען, פון בוים־ריזן פאַרשטעלט,
פאַר גאַסן פאַרלאָזן, פאַר טירן פאַרשעמט,
ווער וועט ענטפערן...?

פאַר קריוודעס וואָס שטערן טוען אין לויף,
וואָס פאַרשטעלן געהאַלט פון דער זון,
פאַר באַשטימונג פון לעבן און צאָנען פון אייז,
פאַר טראָפּן־געביטן און מדבר׳ס פאַרוויסטע
פאַר מהומות וואָס קומען ווייל ערד איז באַוועגט,
פאַר שטורעמס וואָס נישטשען די זאַט...?
ווער וועט ענטפערן...?

פאַס זעען, וואָס רינען
אין שאַכטן פון בערג
און שטיקן לעבן אין פולן ווערק,
פאַר לאַווינעס, וואָס באַגראָבן
פרידליכע שטעט,
פאַר טייכן, וואָס שטראָמען אריבער דעם ברעג,
בעת ערד איז געגרייט צו נייעם שניט
פון קראַפט און ברויט...
ווער וועט ענטפערן...?

פאַר פאַטום פון פאָלק, פאַר גורל פון מענטש,
פאַר פלוג פון גייסט און גרעניץ ענג,
פאַר שאַרפן ברעג אין וועלטן־אַל,
פאַר׳ן לעצטן תירוץ
פאַר אַלץ און אַלע...
ווער וועט ענטפערן...?

גאָטס הייסער אָטעם...

גאָטס הייסער אָטעם דערשיטערט די ערד,
טאָפּען די גלעטשערס גראַטעס פון גלאָז
באַגראָבן באַרג און פעלז און תהום
גאָטס גליאיִגער אָטעם צופלאַקערט אַ פלאַם...

ערופּציעס רויטע, קראַכן פון קראַטערס,
זיילן רויך שוואַרצע ווי נאַכט,
שטייגן שטייל אין שווינדליגער הויך,
פּעכשוואַרצע לאַווע איבערן ראַנד
קאָכט וואולקאַניש איבער גאָטס לאַנד...

אַ תקופה פון זידן אין אַלע גראַדן,
דערשיטערט די ערד אין זעלטזאַמען רוק,
אָפּגרונט און טיפן פון אויפרור צעוויגט
וואַסערפאַלן כוואַליען אין אַנדערע וואוכטן,
קוואַלן זוכן אַן אָנהאַלט,
נאָרען זיך טיפער אין שטראָמיגער ערד,
וואָס גליט,
באַרירט פון גאָטס ליפּן...

גלעטשערס רירן זיך...

א ווילדער מער אין ווייסן שרעק...
גלעטשערס פארלאָזן אייביגע הויכן,
די וואָרצלען דערשיטערט פון גרונט,
רירן זיך, רוקן גלעזערנע אייזבערג,
סקאַלעס און פעלזען פאַראויס —
באַריערן פאַר שטאָלצער דיסטאַנץ,
ברעקלען זיך גליטשן אין תהום.
קאַנטורן — קרעמין־געפרעסט,
אויף אייביק פאַרזיגלט, קאָנסטאַנט,
לאַקערן ליניעס, ווייסע מהומות,
כוואַליען אין רוק — באַרגאַראָפּ...
שרעקן און שיינקייט, אויף אייביק
געגליווערט אין הימלישע הויכן
זיינען מקבל — גורל און שנוי...

שרומפּן גלעטשערס. גלעזערן־בלויע
הימלישע היים פון געפרוירענע טויען
ווייס־בלוי קרישטאָל...
פון שטראָמען וואָס הענגען באַוועגט באַרג־אַראָפּ..
פון קוואַלן פאַרבאָרגן וואָס שטויסן די שטראָמען
און פערלען דעם צירונג פון זילבערנע שוימען.

אָזערעס־אויגן טיפבלויע, גרינע,
מיסטעריעז פאַרבאָרגן אין שאָטן פון ריזן,
ס'רוקן זיך בערג. ס'שרומפּן די גלעטשערס,
צושטערערס און מוטערס הארט אונטערוועגס..
קראַכן די בערג פון שפּאַלטן אין אָבדעך,
גלימערט געראַנגל פון קעלט און פון שטאָל,
שטרעקן זיך צונגען פון אייביקן אייז,
גליווערן שטורעמס מהומות אין טאָל.
ציטערט אין פיבער די ערד...
און אַלט איז דיין מער, דו גרויזיגער גלעטשער,
און ווילד,
ס'האָבן אין דיין חסד סאַהאַראַס געבליט,
זאַפטיגע בעטן און יונג־גרינע טעלער
האָט שרעקן און חורבה פאַרטיליגט.

— — — — — — — — — — — — — — —

וואָס גרייט דיין רצון פאַר אונזערע טעג...?

די ערד איז קראַנק.

פאַרסמ'ט אונזער ערד און שווערלט,
קראַנק אונזער ערד און ברענט.
געשווירן צורייסן ערד־אינגעווייד,
ציטערט איר רוקן פון קעלט,
ערדמיילער ברעכן אַ מבול פון שלאַם,
פאַרשווענמען די שטעט,
מיט זיי קינד און קייט.
פאַרסמ'ט אונזער ערד און שווערלט.

געבליטן פון ערד ברענען אין זשאַר,
שפריצן די סמים אין לופט.
לאַווע אין שטראָמען, טייכען פון גיפט,
נישטשען, פאַרפלייצן פעלד און שניט.
פאַרסמ'ט אונזער ערד און גליט...

אין פיבער־פאַנטאַזיעס ציטערט די ערד
קאַשמאַרן פרעסן איר לייב,
פייער און פעלז שפייט פיבעריג די ערד,
גליאיג פון וואונדן צוקווײלט.

דורשטיג די ערד, ברענט פון היץ,
גיסט גלוט און שוט פון לאַנד צו לאַנד.
שטיקט די סאַוואַנען
ווארגט דעם קאַווקאַז
וואָס פאַלן צומישטע פון פיס...
אַ ווילדע פיין
פרעסט און יערט אין אינגעווייד,
צוזעצט, צושטערט טויערן שטעט,
דורשטיג די ערד...

טאַפּען זיך גלעטשערס צו קילן איר נוף,
גליטשן זיך טיפער, דערשיטערט פון רוף,
די ערד איז פאַרסמ'ט און שווערלט...

די ערד איז פון זינען, מטורף די ערד,
אין שווערער מצידה,
גיפטיג די שווערט אין איר האנד...
משפט די ערד, די זינען צומישט
האלט געריכט...
דור און מקדש פאלט פון איר האנד,
די ערד איז קראנק, פון זינען די ערד...

עלעמענטן זידן אונטערן גרונט
אין העכסטע גראדן!
די טיפסטע מדרגה געשמאָלצן מעטאל,
די העכסטע אין הויכן פון ערד־אויבערפלאך
געפרוירענע גלאָז —
מישן זיך, טיליגן זיך אוים...

פעלזן פליסן ווי גאזן, אין שטראָמען צולאָזן,
פלוטן און כוואליעס. אונטער דער ערד,
קוואלן שפרינגען, קראכן מיט פעלז־מאטערי
הילכיג אין הויכן,
פאלן מיט וואוכט צום גרונט,
פלעכטן זיך קרייץ איבער קווער,
פלאטערנדיגע פאָנען אונטערן מער...
לויפן פאָראוים און צוריק.
קלאנג־וועלן גרייכן
צו ספערן אין פלוג
און בויערן בערג
פון אונטער דער ערד,
און פילן די פעלזן מיט פעלז !
שטילער אָקעאן !

טוים און גרויל
דיין הייל
פון שרעקן די היים,
די ערד איז געפרעסט פון דיין לאסט!
פון דיינע קייטן געפענט
פון דיינע וואולקאנען געניזוקט,
פון דיינע וואוכטן געשטורעמט...!
אָפענע מיילער שטרעקן די צונגען

פאַרשרפ'עט פון גלות,
די הרי חושך פון דיינע טיפן,
געשליידערט אין גרים, ביז איבער די הויכן
ברעכן, צוזעצן די ערד...

ווער זיינען מיר, אויב דו ביזט?
וואו זיינען מיר — ווען דו הארשסט?
וואָס זיינען מיר, ווען דו ברויזט?
מיר —
און בלומען צאַרטע,
און באַרג־גיגאַנטן,
און בלויע שטערן,
מיליאָנען ליכט־יאָר ווייט פון אונז!
מיר —
דער צענטער,
דער מיטעלפונקט מיר,
און איבער אונז די וועלט־סיסטעמעם
זונען, לבנות,
מילך־וועג ווייסער
מיט שיי עולמות,
ווער און וואו זיינען מיר...?
אויפן וויטן וועג פון דערקענען?
אויפן שווערן וועג פון געוועלטיגן?
אויפן וועג פון אין סוף,
פון אויפגיין און פארגיין...?

אין אַ קליינער רגע.

שטערן שטראַלן אין אַלע שימערן,
שטערן שטראַלן אין אַלע ליכטן,
לויפֿן שטערן זייער אייביגן לויף
אין אייביגן רוים...

זונען גליען אין אייביגע גאָלדן,
אין בריליאַנטענע זילבער
לבנות אין חלל,
פֿאַרוואַנדלען אייביג דאָס וועלטן־בילד...

אין אַ קליינער רגע פֿון מיין אייביגקייט
נעמט אויף מיין אויג,
באַגרעניצט אין אַ רעם —,
די גאַנצע, ווייטע אומענדליכקייט,
דעם אייביגן רוים אין זיך...

ווייל איך ווייס

מיליאָנען שטערן,
מיליאָנען ליכט־יאָר,
וועלטן מיליאָנען,
אַלע בולט, קאָנקרעט ארום מיר.
זיי זיינען,
ווייל איך ווייס: זיי זיינען.

אויפן מילך־וועג ערגיץ
גליט טונקל אַ פונק,
אונזער פּלאַנעט, די ערד.
נים אפילו קיין שטערן.
נים זייער וויכטיג אין וועלטן־רינג...

לעבן נפשות אויף אונזער פּלאַנעט,
געקרוינט מיט געהירן.
מלכים!
אין חסד פון זייער באוואוסטזיין
זיינען מיליאָנען שטערן
דערוויטערט מיליאָנען ליכט־יאָר
פון מיליאָנען וועלטן...

טאג און נאכט

טאָג־איין — טאָג־אויס...

יעדער טאָג איז ניי,
יעדער טאָג — איז טאָג,
איז ליכט,
גרייטן זיך צו ליכט...

יעדער טאָג איז טאַט,
יעדער טאָג איז זיין.
און יונג,
און אונטערוועגס...

און יעדן טאָג
שטייט אויף אַ מאָרגן,
אַ בעכער בלוי,
וואָס וויקעלט שעה'ן אויס
פון ראַנד,
און וואָס ס'קען זיין — דערוואַכט,
און וואָס וועט זיין —ביים שוועל.

דעם מאָרגן אַקעגן
גייט העל מיטן־טאָג,
מיט קוישן געפילטע
מיט זון...
אָפּטמאָל געשלאָסן
און מייסטענס געשפּרענגט...
שטראָמענדיג רחבות אין זיין...
אין פולער קראַפט,
אַ פייל געשפּאַנט,
בייגט יעדער טאָג
אַ שטאָלצן קאָפּ
טיף צו דער ערד,
פאַר דער נאַכט...

די שייד־וואַנט...

אין בלויע פאַרטאָגן, ווען אַלע סודות
האַלטן אויפן וועג צוריק, צום בלויען מיסטעריום,
ווען ס'שטייט דער מאָרגן געגרייט
צווישן נאַכט און טאָג,
רוקט זיך דער ים ווייט אָפּ פון ברעג,
און לאָזט בסוד־סודות פאַרהויכן אַ שאָטן...
ווערט פייערליך שטיל...

ווערט אַ שאָטן נתגלה אין ווייכע שלייערס,
פאַרדעקן זיי אַלע דעם ים־האָריזאָנט,
גליטשט זיך אַ שאַרף־געשפּאַנטע סטרונע
געלאָקערט צום גרונט...
ווערט דער הימל פאַרגאָסן אין טיפקייט,
און דער ים לאָזט פאַרקלינגען נאַכטליכע קלאַנגען,
גייען זיי אוים אין שטילע אַקאָרדן...
ווערט דער ים דערטראָנקען אין שווייגן...
שווייגט אַלץ אַרום און אַרום...

ציען דערוויילע זיך צויבער צום הימל
און שימערן ווייס אויף אַ בלויעם גרונט.
און רויט,
צינאָבער־רויט.
די זון נאָך טיף פאַרבאַהאַלטן,
פאַרשפּינט אַלע צויבער אין בלאַס־גאָלד.

דער מאָרגן דערוויילע
איז אַריבער די וואַנט...

טאָג־געבוירט.

די נאַכט גייט אויס
אין זילבער און ליכט,
די טונקעלע סאַמעטענע נאַכט,
פאַרבענקט זיך די נאַכט
נאָך אַ ווייסן בליסק
וועבט זיך אַ וואונדער אין ווייס...

האָט אַ נאַכט פול חסד
געבוירן אַ ליכטיגן טאָג,
געריגגלטע פלאַמען איבערן ברעג,
בלויע אזורן פאַרגיסן
חפצים און כלים,
רעפלעקסן וואַקסן פון ליכט צו ליכט.

ס'האָט אַ נאַכט פול חסד
געבוירן אַ ליכטיגן טאָג...

גאנץ פרי.

גרויסע טראָפּנס טוי־בריליאַנטן,
הענגען איבערן מאָרגן,
בלאַסע שטראַלן קושן בלעטער,
זילבער־גלאָקן גרויע
טראָגן בלוי באַהעפט אין זיך....

די זון איז טיף,
געלבליך ווייס,
די גאַס ליגט שטיל.
מענטשן איינזאַם,
שווייגן,
נאָך האַלב פאַרשפּונען
אין נאַכטליכן צויבער,
נעמען אויף דאָס וואונדער פון ליכט,
אביסל פאַרטויבט....

די ערד דעקט אָב זיך די ערשטע,
פאַרפּוצט אין ראָסע בריליאַנטן,
איז מקבל דאָס ליכט, די זון,
דעם יונגן טאָג.

אלע הילן פאלן.

אלע הילן פאלן,
ליגן אין פאלבן אויף דער ערד,
בראקאט און טיולן,
מייסטנס טיולן פון דער נאכט.

ווייסע סטאפעס זינקען איין,
ווערן נאס,
הויך־געוועבן, צארטע שלייערס,
אין בריליאנטן איינגעפאסט,
ליבע־קלאנגען אויף פארנאנגען
אלע שלייערס פאלן, פאלן...

שטילער מאָרגן.

פאַרוואונדערטע הייזער
די אויגן ווייט אָפן,
טשעקאַווע פאַרקוקט
אויף ניי־גרויעם גלאַנץ...

פאַרקאָוועטע ריגלען,
זאַווייסעם פאַרזשאַווערט,
פאַרוואונשענע שלעסער אין טראַנס...

בלאַס־בלויע כמאַרעס
מיט זילבער־גלאַנץ
שפּיגלען זיך אָפּ
אויף שוואַרצן אַספאַלט.
קנאָספּן פון ווייכן זיד־ווינט געקושט
עפענען בלעטער און בליטן באַרוישט,
גערדיכט געצווייג מיט בלאַטווערק און צווייט
באַהעפטן זיך שטיל מיט מאָרגנליכט...

א ניט אַנטשלאָסנקייט

איבערן מאָרגן

דער ים שפּילט אין ליכט און אין גרוי,
דער האָריזאָנט ווייס ווי שניי,
שיפן גליטשן זיך אויף גלאָז.
כמאַרעס רויטלען די צורה,
די זון איז ווייס,
שליידערט בונטן רויט אין מערב־זייט.

דאָס ליכט איז מאַט.
שפּילט.
וואָלקן ווערן אומרואיק,
שטויסן זיך אָן,
ערטערווייז בלוי...

א ניט אַנטשלאָסנקייט איבערן מאָרגן.
שטראַלן שפּאַלטן די כמאַרעס.
א ווייסער בליסק
וואַקסט,
די מעכטיגע זון
ווידער באַדעקט.

פ אַ ר ט אָ ג א י ן פ אָ ר ש ט אָ ט

א גרויע דעמערונג האָט טיף זיך פאַרצויגן,
ביז ווייט אין ווייסן פרימאָרגן...
פילט זיך דער מאָרגן קיל ווען ס'דעמערט,
שווייגט און וואַרט,
דערווייַלע פאַרבאָרגן.

ראָסע און רעגן באַפייכטן די לופט,
ים און הימל פראַווען פאַרטאָג,
דער אַספאַלט צוגלאַנצט, לוסטערט דעם הימל,
גוס אין גרוי און עלפנביין־שימער.

געשעפטיגע מענטשן צורייסן די שטילקייט,
חיות און פייגל — יעדע גאָטס קרעאַטור
קוקן דערשטוינטע, זוכן פאַרשלאָפן
חיונה און ליבע...
פלויטן ווערן פאַריכט.
יעדער צוים א מחיצה.
מילך־וועגן פאָרן אין מעסיגן טראַב,
קינדער וויינען אויפן קול,
אַנדערע קולות פון ווייטן...

— — — — — — — — — — — — — —

דער מאָרגן דערווייַלע
האָט זיך איינגעבעט אין טאָג.

מאָרגן ביים ברעג.

דער ים ליגט גלאַט און שטיל
און בלוי.
טרינקט טיף דאָס הימלס־ליכט,
שטראַלט עס פאַרזונקען צוריק.

אַ בריזע איבערן ים,
גלעט נאָר זיין הויט,
דער מאָרגן גליט רויט
שוין גאָר אין דער פרי.

באָדט זיך דער ים,
אין זון און אין גרין
און אין בלוי...
ווערט פּאַמעליך פאַרצויבערט,
פון זון און פון גרין
און פון בלוי פון רוים.

פון רגע צו רגע
וואַקסט אויף אַ קלאַנג,
קלינגט רייף און רויט.
גרויסער טאָג אין גאַנג...

פרעמד הײנט די זון...

פרעמד הײנט די זון,
און בײט אַלץ די קאָלירן,
אַלײן איז זי בלענדנדיק װײס.

דער הימל פאַרשטעלט,
שפּינט אײן דעם מאָרגן,
דעקט אײן אים ביז צו די פּיס.

א װינט זוכט זיך װעגן,
באַזעצט זיך אין צװײגן,
הױכט אין די בלעטער א ליד.

הערט זיך רױשן
מאַט און אָן קלאַנג.

— — — — — — — —

װאו זינגט אונזער רױשן
הײנט אין דער פרײ...?

מאטער מאָרגן.

מעש און קופער געטאָפּעט
גיסט זיך אין שווערע וואָלומען,
אין ארומיגע פענצטער,
גליען זיי רויט.

דער ים בויט א וואנט
פון פייכטקייט און פילץ,
לאזט זיך א שווערקייט
אראָפּ אויפן ברעג.

די זון ערגיץ טיף,
צושטויביגט וואקסערנע ליכט,
ליגט איבערן מאָרגן
און פּרעסט.

נעפּליגער מאָרגן.

א ווייסער מאָרגן.
פּייכט.
דער הימל אין שטיקער,
צויטן און ריסן
דערלאנגען הייזער־קאָלאָסן,
וואָס גלאָצן אוים שטיין,
אנטשטעלט...

ניט צוצונדן קיין ליכטער
פאַר א בלאָס־גרויעם טאָג,
נעפּל שיטן שטויבגרויען טוי,
וואָס פאַלט אין דער ברייט...

דער מאָרגן האָט אַלע וואונדער פאַרשלאָסן...

דער מאָרגן האָט אַלע וואונדער פאַרשלאָסן,
פאַרוויקלט אין גרויע, זיידענע דעקן...
דער הימל וועבט זיידנס, לייכט אויבן־אויף,
שעפעלעך שווימען אין שלייערס פאַרהילטע,
בוישן און קנוילן וויקלען זיך אויף...

די זון אפילו איז אויכעט פאַרוועבט,
נאָר מ׳פילט בחוש זי איז נאָנט,
דער ים האָט זיך ווידער מיט הימל באַדעקט,
רווישן זיי סודות אין טיפקייט פון גרונט...

נאָר פייגעלעך פאַרליבטע,
קענען זיך ניט האַלטן,
זינגען שיר השירים
אַריין אין מאָרגן־טוי,
זיינען אָפן מגלה
וואָס ס׳שפילט טיף פאַרבאָרגן,
טריב און פאַרלאַנגען,
און זינען און זאָרגן...

דער מאָרגען ביים ברעג...

דער מאָרגן ביים ברעג
אין לייכטע סאַנדאַלן,
באָדט אויס די גלידער
אין זילבער וואָס פליסט.

פליט איבער וועלן
פון וואַסער און שאַלן
איבער כוואַליעס פון זאַמד,
מיט אַ ווייס־גרויען שטראַנד...

דער יונגער גוף
פון בלוי־צאַרטן מאָרגן
לייכט עלפּערן־איידל אין ליכט,
גלידער געגלעט פון אַ זיד־ווינט
וואָס גליט,
קוקט ער פאַרחידושט, פאַרטיפט...

ליניעס געטאָקטע
פון בלאַס־גרינע פלוטן
פונקען צושטויביגט קרישטאָל,
שטראַלן פאַרגאָלדן
גאָט־גלייכע גלידער,
וואָס וואַקסן,
דערלאַנגען די זון...

אַ לייכטע בריזע
וויקלט פאַרליבט זיך
אַרום שוועבנדע שריט
פון מאָרגן אין מאַי,
שפּינט אויס אַ מאַנטל
פון ראָסע און זילבער,
וואַרפט אים פאַרכישופט
אַרום מאָרגן אין מאַי...

ווינטער-מאָרגן בײַם לײַק.

דער טאָג איז צוזונגען אויפֿן הויכן קול,
דער לײַק האָט צומאָרגנס פּרעלודיעס געשפּילט,
קלאַנגען געטעמפּט,
טעמפּאָ פֿאַרהאַלטן,
ריטם גערונען,
אין כּישוף דערטראָנקען.

האַרב-גרינע כוואַליעס
קומען פֿון ווײַטן,
טאַנצן אין רײַפֿן
אַ געשלאָסענעם ראָד.
אײַז-בראָקן גלאַנצן,
ווײַס-בלויע קינדער פֿון אײַזבערג וואָס בלאָנדזשען,
האַלטן זיך אײַנאײַנעם
ציען אַ סטענגע אינמיטן דעם לײַק.

זינגט העלער דער טאָג,
צוואויגן זיך כוואַליעס
און פֿלעכטן פֿאַרפּירטע
אַ רינגראָד פֿון פֿלאַמען,
לײַק אירי דערשיטערט,
דער טאָג איז פֿאַרשכורט,
זינגט זילבערן גלאָקיג
זײַן הילעכיג ליד...

אַ ליכטיגער טאָג.

אַ טאָג וואָס האָט אַלץ איינגעזאַפּט,
ליכט און לעבן,
פאַרלאַנג און דערפולונג...
און באַגערן און בענקשאַפט...
דער קאָפּ איז דערהויבן
און לייכט...

לאָקן צושיטן גילדערנע שטראַלן,
אינמיטן גאַס און אין טייך,
יעדער בליסק טרעפט גלייך אין האַרץ,
זוכט און טרעפט, און גאַרט...

מאַט-מידע אויגן,
און אַזעלכע פול ליכט,
פאַרשאָטנטע שטערנס
און ליפּן וואָס בליען,
און ציינער אויסגעשאָטן ווי פּערל...

— — — — — — — — — — —

אומעט און צער
פאַרטריפן זייער שיינקייט
אין טונקעלע ווינקלען
און וואַרטן אַליין...

א גרויער טאָג.

דער טאָג קוקט בלאָס און גרוי
אין שויב אריין,
בלאָס און גרוי
דער גרוס פון ים...
כוואַליעס רוישן טויב...

דער טאָג איז קאַלט,
האַלט וואך ביים ים...
און פאָלגט אים סתם
און שטיל
און אָן א ציל...

נעפל פאַלן,
שיטן רעגן פון צולאָזענע האָר...
רירן ניט דעם ים,
וואָס גיסט זיך אומבארירט...
אכזריות הארטע קווייִלט,
און פרירט...

א ווייכער ווינט,
ניט א ציטער...
פון ערגיץ־וואו שיקט ליכט א שימער...
א מאַטער גרוס רייסט זיך
דורך טעמפּער נויט.

— — — — — — — — — —

דער ים איז אומבאַוועגליך.
אומבאַוועגט.

פארבן פארנאכט...

ערשטע ווערלורן
צוואוויקלט די נאכט,
הויבט אָן מיט העלע נואַנסן
בלאַסע בלוי מיט זילבערשטרייפן,
רויזן־רויט מיט גאָלדענע זוימען,
לילאַ!
לאַוואַנדל, גאָלדן־ברוין
וואָס גייט איבער טרעפּן,
צו טיפן, האָלצערן ברוין.

פּלוצים גאָלד! און רויט!
פייעריג רויט צוגיסט זיך
און ברויזט,
גליט אַריבער אַלע קאָלירן.
דער הימל ברענט...!

ציען זיך פלאַמען
צו אַנדערע הימלען,
זינקען אַלץ טיפער,
גיסן זיך, שווימען,
געווינען וואָלומען,
לאָזן זיך פאַלן,
באַרירן דעם ים.

טרינקען פאַרבן,
טריפן.
ווערן זאַט און שווער,
טונקל־רויט!
וויאָלעט.
ווייכער סאַמעט,
בלוי
וואַקסט אין שוואַרץ,
קלינגט אויס...
נאַכט.

זון-אונטערגאנג ביים ים.

אין מעריב-זייט
צינדט דער ים
א פייער פון גאָלדן בורשטין.
גליען פלאמען גאָלדן געל
ארום בלויען ראנד
פון טאָג.
פארווייען...

טיפע רו
הילט איין דעם טאָג,
וואָס בייגט דעם קאָפּ,
פארגייט...

א בלאסער שימער
הענגט אין לופט,
גייט אקעגן
א פריער נאכט,
פארזינקט...

זון-אונטערגאנג.

קופער גיסט זיך אין פלוטן
אין ווייכן בעט פונ'ם ים,
דער בלאסער בלוי אויבן אין רוים
הילט זיך איין אין זיידענעם שוים.

פלאמען אין ראָז און גרוי,
א שימער וויאָלעט,
ראנדן אלע פון גאָלד,
כמארעס גרויע,
געטונקען אין רויטע וועלורן.

דער ים מילך-מאטע רו,
צינדט זיך ערטערווייז,
צינדט ליכטער וואָס שפאנען
מיט אָפשטאנד
איבער טרעפן פון זיין רוקן.

טיפע רו דעקט איין און טעמפט
ליכט און פלאמען.
בלעטער רוען,
און כוואליעס.
נעלע דאליעס בליצן שפיציג אין ליכט.

הימלען ברענען,
דער ים שטייט אין פלאמען,
די נאכט אונטער טויערן,
ווייכע פוס-זוילן באטרעטן א שוועל.
דער ברעג ווערט טונקעלער,
פארבן און פלאמען טיפער...

די זון גייט אונטער

אַ כאַאָס ברענט איבער אונזערע קעפּ!
רויטע פלאַמען רייסן זיך אין שטיקער,
פלאַכיענדע שייטער
פאַלן ווי צונדער,
צינדן דעם ים.

כוואַליעס לויפן, רויטע פאַזשאַרן
אין אָפענעם חלל אריין,
די ערד גליט,
בעת רחמים ביים הימל.
כאַפּן זיך אונטער אַנדערע ליכטער,
געלע ווי וואַקס.

רייסן שאָטנס פאַרריגעלטע טויערן,
בעטן, באַשווערן די נאַכט,
וואָס שווייגט פאַרטראַכט,
הייסט וואַרטן...

איין סוד נאָר וויל ניט
פארגליען

שווערע שטראָמען פליסעדיג גאָלד,
גיסן זיך, גיסן אריין אין דער נאכט,
דער הימל גליט,
פייערן בלענדן,
צינדן אין פלאַמען
הימל און ערד...

טיפן און טונקל
קומען פון ווייטן,
א טאָן וויאָלעט
שימערט אין מיסטיש פארגליען.

רויטע פאָזשארן
פארגיסן הימלישע בלויען,
אין איינצעלנע ווינקלען
סערפעס, סאפירן,
אלע אין גינגאָלד
געהויפט אויף א בארג.

וואָלקן קומען
אין מאנטלען גרויע,
פארדעקן מיסטעריעס
אין פליען,
איין סוד נאָר וויל ניט פארגליען...
גליט רויט... און גליט גאָלד...

ס'ווערט נאַכט...

שפּינט זיך בלויקייט,
ציט זיך בלאַסע,
שטיל און ווייט.
טעמפּאָ ווערט לעגאַטאָ,
קלאַנגען, פייערליך לאַנגע.
רעש פאַררווישט,
די גאַס ווערט שטיל.

ווערן שפּיצן שאַרפע איינגעטעמפּט,
ניט צו רייסן דין געוועב,
וואָס וועבט זיך אוים אויף הויכע ווענט,
ארום הייזער גרויע,
קוימענס רויטע,
וואָס ענטפערן אַלע —
שווייגן...

לייכטן גליט אין בלוי.
פון היילן פאַרבאָרגן,
פון ווינקלען פאַרוואונשן,
קריכן אַפיר,
שטיל אָן אַ שאָרך,
טיכער פון טונקל,
פלאַכטעס פון חושך,
פינצטערע קנוילן,
וואָס פלעכטן זיך איין
אין בלאַסער בלוי,
ווערט טונקעלער בלוי,
געדיכטער און טיפער.
— — — — — — — — — — —
שוואַרצער סאַמעט פון נאַכט...

אַ לבנה אין גאָלד...

די לבנה האָט היינט פּלוצים
פאַרגאָלדעט איר זילבערנעם בלוי,
לייכט בלאַס-גאָלדן איבער דער נאַכט,
איז די נאַכט ניט געוואוינט צו גאָלדענעם טוי,
שלייערן זיך, בלענדן נאַכטיגע אויגן,
בליקן אַזור'נע פּופּילן דורך פּריזמאַטן
פון גאָלדן בורשטין...

איז גראָד היינט די לבנה
פאַרגאָסן פון חסד,
שטראַלט אים ווייט
איבער הימל און ערד,
איבער פּרעריעס און וועלדער,
איבער דזשונגלען און פעלדער,
איבער יעדער קרעאַטור
באַהעפט מיט איר ליכט...

זיינען ימים פאַרגאָסן
מיט בלאַס-בלויעם גאָלד,
זיינען איינזאַמע שיפן
מיט ווייסע האַרטע קאָנטורן,
מילדער באַלויכטן,
באַשאָטן מיט נאַכטיגן חסד
פון אַ לבנה אין בלאַס-גאָלד אין מאַי...

ערגיץ קלינגען גלאָקן

ערגיץ קלינגען גלאָקן,
ערגיץ רוישן וועלדער,
רוישן פעלדער,
כוואַליעס רוישן,
אויף אַלע ראַנדן גליען פאַרבן,
רויט, וויאָלעט און בלאַסע בלוי,
גאָלדן בליסקען, שטאַרבן.

פון ווינקלען ווינקען שאָטנס,
פון ווייטן ווימערט פינצטערניש,
פליגלען וויען,
די נאַכט איז נאָענט.

אַ שטערן גייט איר אַקעגן,
פינקט איר ליכט אין די אויגן,
וועבט זי טונקעלע שלייערס,
הילט איר ווייכן גוף,
ציען זיך שלעפן טויזנט אַרשינען,
נאַכטיגע שלייערס וויען אין לופט...

די נאַכט איז געגאָסן פון ליכט...

א נאַכט איז געגאָסן
פון ליכט,
אָפּגעדעקט ליניעס
באַהאַלטן דיסקרעטע,
אברים אַלע פאַרוועבטע אין ליכט.

אַ גאָלדענער סערפּ,
אַ גאָלדענער גירטל,
געפּאַסט אַרום היפּטן,
באַרוישטע און שלאַנקע,
פון אַ נאַכט,
געגאָסן אין ליכט...

געשפּענסטער

זילבערן קוואַלן היינט ביי נאַכט,
קלינגען ווייסע זילבערגלאָקן,
רופן, רוישן אין דער נאַכט,
וואַקסן שאָטנס ווייטע וועגן,
ציען צויבער היינט ביי נאַכט...

שרעקן מראות היינט ביי נאַכט,
פייער־אויגן, בלישטשען ציינער,
שלאַנגען גרינען היינט ביי נאַכט,
קרומען גליטשיג־גלאַטע רוקנס,
ווילדע וואונדער פון דער נאַכט...

קומען רייטער, בלאַנקע שאַבליעס
שלייפן שאַרף אַ גאַנצע נאַכט,
בלויע פלאַמען פלימערן, זוכן,
ניטאָ קיין וועגן היינט ביי נאַכט,

בייזע ווינטן לעשן פלאַמען,
בלינדער חושך היינט ביי נאַכט...

געציטן

פרילינג־באַגינען...

שליאַכעס און רחבות אין ווייטקייט אין ווייס,
אַנטבלעטערטע ביימער, פאַרטרוקנט געשטרויך,
מאָשן און נעצן
פאַרפּלאָנטעט און צעאַיִט,
אַ דינער געפלעכט
פון פיין פיליגראַן.

שטיפעריש ליכט
גלאַנצט און פילטרירט
דורך זילבערנע מאָשן
פון פיין פיליגראַן...

פריינדליכע הייזער,
קאַפּריזנע צוואָווערפן,
איינגעטונקען אין ליכט.
גלאַנצן די שויבן
פרייליך און שטוינען
פון נסים און וואונדער,
גאַנץ אומגעריכט...

וועגן, שאָסייען,
פאַרמאַטערט פון פלאַכקייט
ציען זיך, שטייגן
אויף העכערע בערג,
און בערג לייכטן בלויליך
און ציען פון ווייטן
אי וועגן וואָס בענקען,
אי פאַרוויקעלטע שטעגן,
פלאַטערנדיקע ווינטן
און פאַרגליווערטן פראָסט.

משנה עתים.

אַ טיף־בלויער ים אָפן און בלאַנק,
גיט זיין הסכמה צו ברעכן די קייט,
רינגען צו לייזן, פאַנאַנדער צו לאָזן
אַ ענדלאָזע שורה פון בלוט־יונגע טעג...

קומען כוואליעס אין בלוי־גרינע טאָגאַס
מיט שוימיגע קרוינען, פונקען־צעשטויביגט
גייען אלע אַקעגן אַ יונגן פרילינג,
פארשייטע רייטן אויף פליגלען פון ווינט.

און שטראַלן שיטן דאַם עכטעסטע גינגאָלד
אין אַלע ווינקלען פון צובענקטער ערד,
אין דער לופט גליען פליטער פון גאָלדשטויב און
עטער
כישוף געוועבטער און ווייסע זייד...

שטויב־ווייכע וואָלקן קומען צופליען,
זיסע שליחים פון ווילדן ים,
דער הימל באַגעגנט געסט באַחנ'טע,
פלאַנצט זיי אריין אין בלאַס־יונגן שיין.

און פארנומען איז פלאָרא
שיט גאָלד־רעגן, אירים, מאַגנאָליעס און פלידער,
הויכצארטן קראָקוס און טולפּן, היאַצינטן
און ווייסע אַקאַציעס, און פרימעלעך, פיילעכער,
און ריחות קאַלירן,
שכרות און צויבער פון גאָר דער וועלט...

גאָר די צייט איז עקזאַקט,
וואָרנט, האַלט איין,
דערפילט פאַרגאַפט
ווי אורגעוואַלטן
קומען פארפלייצן
קומען צוואַווארפן
קאַנקרעטע, קאָרעקטע קרייזן...

פרילינג קומט

ערגיץ נאָנט אַ באַרג פאַראַן,
וואָס קוקט פאַרטראַכט צום טאָל,
דאָרט איז פרישער שניי געפאַלן
און ווייס־בלוי בליי־קרישטאָל.

קומט פון דאָרט אַ האַרבער הויך,
שאַרף און זיס ווי יונגער ווייַן,
פאַלן אַלע ווי באַרוישט,
באַקראַנצן זיך מיט גאָלדן־שייַן.

שפּינען צויבער איבערנאַכט,
קנאָספּן שיטן זיך אין שפּאַן,
מיידליש־צאַרטע גרינען
הענגען פון די קרוינען.

בליטן שיטן זיך פון צווייגן,
גרעזער וויגן זיך אין ווינט,
רוישן קלינגט פאַרשעמט ווי שווייגן,
שווייגן רוישט פאַרשייט...

פון באַרג שוועבט שטיל
אַ ווייסער גרוס,
שאַרף און קיל
און זיס ווי בלוט...

פרילינג אויפ'ן שוועל.

שטיינער פיבערן,
בערג שטייען הויל,
די ערד זיצט פארשלייערט
אין חדר מיוחד
און ווארט...

דער ווינט שווער באלאדן
מיט צידה לדרך
שטייט אויפ'ן שפרונג
ביי זיין גלעזערנער וויג,
לאזט זיך אין וועג...

טעג וואקסן אונטער,
ווערן אלץ גרעסער,
ציילן די שעה'ן,
פארזוימען די ראנדן
מיט ליכט...

שימערט דער הימל
בלויע דערווארטונג,
בייגט זיך, און רייצט זיך,
פלימערט א שטערן,
און שווייגט...

די זון קומט אלץ נענטער
ווייזט גאלדן איר פנים
טרייבט אונטער זיך גרייטן
און גארט...

די ערד וואַרט...

אַ וואַרטן און וואַכן איז איבער דער ערד,
אַן אָפּן פאַרלאַנגען אין צובענקטן רוים,
אַן אָטעם פול גליען אין יעטוועדן הויך,
אַ ליבע־באַגערן אין יעטוועדן טאָן...

טויזנט פייערן אין איין־איינציגן רויט,
טויזנטער פלאַמען אין איין־איינציגער גלוט,
דער הימל פון טויזנטער וואונדער דערהעלט,
די ערד האָט פאַרשטאַנען,
וואַרט און איז גרייט...

פרילינג בײם טויער...

גײסטער און געטער,
דערוואַכטע דעמאָנען
וועבן און וועקן
וואַקסטום און בליען,
נעסטן און נעצן,
צעלטן, פּאַלאַצן
טעמפּלען פון ליכט און פון גרין.

צוגליטע זונען,
צובליטע פאַרלאַנגען,
גײסטערן, רוישן אין רוים,
אָפּענע אָרגיעס, פאַנטאַסטיש געקרײַצט,
פון קרעאַטור און פון עלעמענט,
קרעאירן, באַשאַפן זיסע קאַפּריזן,
זיסעסטע וואונדער איבער דער וועלט...

מיליאָנען װײַסע חברה
שפּיצן קאַרמאַזין־רויטע ליפּן,
סווישטשען און פײַפן,
פאַרפירן פאַרשײַטע קאַראַהאָדן,
באַקכאַנטישע טענץ, בײַ אַלע טויערן,
אין אַלע ווינקלען פון וועלט...

ווען איז ערשטער טוי געפאלן....

ווען איז ערשטער טוי געפאלן?
ווער האָט טראָפּנס אָנגעצונדן
און אויף וואקסן אויסגעהענגט...?
וואָס שפּילן די קאָלירן
ווי מעגליכקייט אין ווערן?
ווער שלייכט זיך אונטערוועגס
דורך הויך־יונגן וואלד
און ווארפט זיך אויף גערעג,
ווען ס׳בלויט אין פרי־באַגינען
ערשטער פרילינג־קלאנג?..

רעגן

דער הימל איינגעוועבט
אין מאטער גרויער וואָל,
פון פּאָרן גיסן פּאסן,
פּאטשן הוילע גלעזערנע נאסן,
טראָפּן פלאך
אויף יונגן וואוקס...

טריבן טרייבן
אין די גאסן,
עפּל צוויטן,
רויטע בליטן
ראָזע אין געבורט...
א געראנגל און געראָטן,
צוזאָג און מקוים ווערן,
ווערן!
יונגער וואוקס!

העקן גרינען,
קוסטן זוימען איין די וועגן,
לאָנקעס האלטן ווייט...
רייפע קאָניטשינע
האלט שוין ביי דערפילונג,
ווארט אויף ערשטן שניט...

פרי־פרילינג.

א שימער פון מאַט־גאָלד
ציט איבער די הייזער,
פאַרלאָזענע בוימער,
און טיף־ברוינער ערד.

ס'הערט זיך א ווארטן,
א זוכן און קומען,
א נייע גאולה,
אַן אָטמען באפרייט.

א בלוט־יונגער פרילינג
נעמט איבער דעם צעפטער,
די שטאָלצע שליחות,
צו בויען א וועלט.

דער בלוט־יונגער פרילינג,
האָט צארט־שלאַנקע גלידער,
עלאַסטיש געשפאַנט,
צעאיג געהאַמערט,
פון הארטן גראַניט...

זיין ברוסט טראָגט א פאַנצער
פון טויזנט קאָלירן,
צושיטע אין טייכן
איבער דער וועלט,
די קרוין אויף זיין שטערן
פון איידעלסטע שטיינער,
דער בלויעסטער גלעטשער
לייט דאָרטן זיין בלוי...

מאָרגן־דערוואַכן.

א מאַט־גרויער מאָרגן,
פאַרבן באַדעקט,
מאַכט בלויע הבטחות
דעם ליכטיגן טאָג.
די ערד א געגרייטע
איז מקבל באהבה
ליבע מתנות
פון מאָרגן — פון טאָג.

פאַרטרוקנט געשטרויך,
שטעכיג פאַרוואָרלייזט
שטרעקט אוים אַלע שטענגלען,
קרויזט אויף אַלע בלעטער,
גלידערלעך ווערן פון ריטם באַזעלט,
און ערד־ברוינע בוימער
מיט יונגן געצווייג
גאַרן, געבערן אויף יעטוועדן שטעג...

און פויל־גרינע גראָז
זאַפּט איין אַלע זאַפטן,
פילטער געהיימע ווירקן פאַרבאָרגן,
שטרעקן זיך גלידער,
גלייכן זיך גרעזער,
אָדערלעך שוועלן,
זוכן די זון...

אלע גרינען ניי געבוירן

אַלע גרינען ניי געבוירן,
אַלע רופן,
אַלע גרינען גלעטן אויגן,
אַלע זוכן.
ניי לעבן האַלט אין ווערן,
בליטן־שטויב באַהאַנגען,
פּירות בליען בלאַס־ראָז צאַרטקייט
קאַרשן קנאָספּן, גלוט־געפאַנגען.
נעלע לייבן־ציינער
לאַכן אין די גרעזער,
פּוצן זיך אין ראָסע־פּערל
צושיט אַרום די הייזער...

נעפל.

נעפל בלאנדזשען,
ווייסע קלומפן לייזן זיך,
גייען אַקעגן,
בייגן זיך,
פאַלן טיף
און שטייגן...

וואַקסט אַ וואַלד!
ווייסע שאַטנס וויקלען זיך,
שטויסן זיך און מערן זיך,
פאַלן דעקן צו דער ערד...

ווייסער וואַלד וואַקסט אויס פון ים,
וויגט זיך איבער וואַסער־פלוטן,
שפּרייט זיך איבער ליכט,
וויקלט איין די קלאַנגען,
טעמפּ־געדיכט...

פארבן ווערן געבוירן...

עטער־בלוי און בלויער זאפט
גיסט זיך אין טייכן איבער דער וועלט,
ערד ־ און אייל־גרין, ברוין שאטירט,
כאוועז, באזירן
בויען קאלירן אין ווערן.

פאנטאַמען, כימערן אַנטשוועבן פון טיפן,
פון טיפן פון אייל־גרין און ברוין,
ווערן צושטויביגט,
אנטפליען אין ספערן
פון עטערס און זאפטן אין בלוי...

וויזיעס און מראות געפאסט אין פיגורן
באגעגענען קאלירן אויף האלבן וועג,
באהעפטן זיך אין גליען,
פארגיסן אין בליען
א בלויע וועלט.

טונקלע טרילער ציטערן...

טונקלע טרילער ציטערן,
פארהאלטן פון די צווייגן,
ענטפערט עס פון הימל־הויך
מיט א טיפבלוי שווייגן...

קלאנגען קומען איינציגווייז
פון פארלוירענע ווייטן,
עפענט זיך א לאנגער שפאלט,
בלויט נאך טיפער פון א וואלד,

וועגן לויפן אויף א טראקט
נאך אנדערע מאטיוון,
דרכים פירן אויף א שליאך
מיט אנדערע קאלירן...

פרילינגס־מאָרגן.

דער ווינד שפּילט זיך
אין באַשווינגטער יונגקייט,
ווי אין לאָקיגע קעפּ
פון גאָלדענער בלאָנדקייט....

שפּרייטן זיך בלעטער ווייך סענזיבל,
אָפענע מיילער, פּייכטרויטע ליפּן,
לאַשטשען זיך, טוליען יונג און פאַרשעמט...
די זון דערמוטיגט יונגן געצווייג,
וואָס שטרעקט זיך אין הייסע באַגערן צום ליכט...

קשאַקעם און קוסטן, שטעכיגע בושן
מילדערן שאַרסטקע, קאָריגע שטריכן,
פאַרגלעטן, באַחנ'ען צופלאַקערטע פּנימער,
פלאַנצן זיך אויף אינמיטן פון וועג...

און צוויט, ווי ווייסער געפאַלענער שניי
און געלער און רויטער מיט אַלע ניואַנסן,
בלויער, וויאָלעטער, פּאַרוואָגעלטער, ווילדער
בליען און גליען, צוקושטע פון ווינט.

און אירים, פּיוואָניעס
טולפּן, גערעניעם
און מאַי־גלעקלעך, גאָלד־לאַק
גאָלד־שיינדעלעך, פלידער
גאָלד־רעגן, היאַצינטן
און אַלע זיסע צויבער
געבאָוועטע און ווילדע,
פאַרשכורן, פאַרפּירן
אין ווייטעסטער ווייטקייט,
צו געשלאָסענע טויערן,
צום פאַרבאָרגענסטן איך...

פרילינג־טעג.

יעדער טאָג רויט רענדל־גאָלד,
יעדע נאַכט א חלום אין בלוי,
א הימל אין צניעות
שיט כלה־מתנות,
גלוט־רויטע ליבשאַפט
געוועלטיגט די וועלט.

דער פרילינג פארכישופט
אין זיסער שליחות
נעמט אַלעמען צערטליך ארום,
סיי בוימער, ביי פלאַנצן,
סיי מאַט־גרויע הייזער
צום צערטליכסטן די קרעאטור...

לייכט אויף א שיינען
אויף אַלעמענס צורה,
בענקען און גליען
דערשיטערט די וועלט...

פרילינגס-אקאָרדן.

פאַרבן!
ס'געוועלטיגן פאַרבן.
גרין אויף אַ לייטער פון טויזנטער טרעפּ,
ניואַנסן פון צאַרט-גרין ביז ברוין,
מאַט-גרין און זאַפט-גרין,
ים-גרין און גיפט-גרין,
לאָרבער און אייל-גרין,
ראַפינירטע שטופן,
סובטילע ניואַנסן
גלעטן, היילן, באַרוישן,
רייצן דורשטיגע אויגן.

קלאַנגען!
ס'געוועלטיגן קלאַנגען,
סקאַלעס אויף סקאַלעס, נאָך גאָרניט געפּאַסט,
מינים אויף מינים, נאָך גאָרניט סאָנדירט,
אָרגל-ברויזן אין וואוכטן פון ים,
צאַרט געצוויטשער פון קיילעס זיסע,
פייגעלעך פּאַרליבטע באַזעסן פון טריב...
רוישן פון ווינטן
אין קאַפּריטשיאָס, פוריאָזאָס
רעבעלן צוואוויגטע, צוואוויעט אין רוים...

און גלוטן!
ס'געוועלטיגן גלוטן!
פלאַקערן פייערן אין הייסע באַנערן,
פלאַמען אין רויט, פאַרגיסן די ספערן,
אַסטאַרטע שפּרייזט, צולאָזענע האָר,
זייעט ציטערן און צאַרטקייט
און גרימיגע גרויזן
אין אַלע פלוטן פון איר גלוט-עלעמענט...

פרילינג אין שטאָט.

בריימע גאַסן,
קאָרעקט געשניטן,
גלאַט געגאָסענער שוואַרצער אַספּאַלט.
שאָסייען און שטראָזן, ווירעס געשטרעקטע,
פאַר ליניעס און באַנען טראַקטן געגרייטע,
פאַר הארטע געבאָטן פון טאָג...

וואַנדערן אויף וועגן אַנדערע וואַנדערער,
שיטן שנויים איבער ניכטערנער נויט,
איבער צוועקן פּרעציזע, געאָמעטריש געמאָסטן,
אַרכיטעקטאָנישע פאָרמען, סימעטריש עקזאַקט.

ווערט פאַרחלומ׳ט אַספּאַלט, נאָכגיביג צעמענט,
טרוקן געהאָלץ שפּראָצט בלאַטווערק און גרין,
קאָלאָנעו, געשטיין,
פאַרלאָזן היילן פון שלאָף,
דערוואַכן צו לעבן
אין חסד, אין שאָטן
פון פלאָראַס קאַפּריזן....

וויקלען זיך וועגן,
וואַנדלען זיך וויליג,
אין פאַרכשופטע שטעגן,
אין פאַרצויבערטע טריט,
אין אַרקאַדן, אַלייען,
פון גאָלד און פון גרין....

שפּינען זיך סודות אין גלאַטיגע גראָטן
מיסטעריעס אין ליכט, אין העלמיטן טאָג,
ווערן פּשוטע וועגן
פאַרפלאָנטערטע דרכים,
פאַרבאָרגענע ווינקלען
פאַר מיטאָס און גאָט...

פרילינג ביים ים

פרילינג צו גאַסט
אויף אַ ווילדן פערד,
אַ בלויער מאָרגן ביים ברעג,
פלאָרא פראַוועט ווידערגעבורט,
דער הימל שפּאַנט בויגנס,
און פעבער פאַרקלערט,
די זון האָט געשפּונען אַ גאָלדענעם נעץ
איינגעפלאָכטן די ערד,
די ערד גיסט זאַפטן אין גאָלדן גרין,
ממש פאַרשכור'ט די ערד.

פאַרצויבערטע זינגער באַזעסן פון טריב,
זיצן אין יונגן געצווייג,
טענער און ליבע און פליטער פון גאָלד
און קנאָספּן און טרייבן
און ווינטן וואָס וויען,
וויגן זיך אַלע אין זיסן פאַרלאַנג...

און ציען זיך שטאַרקער
און העכער צום הימל,
און ווייזן אין ספערן
פון קלאַנגען אין רוים,
און אָרגל-ברויזן,
ריטמען קערניג - סאָלידע
און פייערליך רוישן פון ים
פאַראַנקערט אין רוישן אין רוים...

רעגן.

דער הימל האָט זיך הויך פאַרצויגן,
אַ גרויע מחיצה צווישן אים און דער ערד,
אַ מאַט־גרויע כמאַרע גליטשט זיך געבויגן,
אַ טעמפּע אכזריות גלאָצט אינדיפערענט.
אַ שטויב־פיינע פייכטקייט פּילט אויס דעם רוים
אַ פּיטשנאַסער גלאַנץ פאַרהילט דעם אַספאַלט...
פריינדליכע הייזער ווערן פאַרוויינט,
שינדלען און סטריכעס בייגן די קעפּ.
און אַלץ איז באַהאַנגען מיט אומעטיג נאַס
און אַלץ איז דערטראָנקען אין שווערקייט פון גאַס.

נאָר די ערד איז באַהאַרצט,
איז פריש און איז פריי,
טרינקט יעדן טראָפּן,
אין חשובער תמימות,
פּשטות און גרויסקייט
אין יעטוועדן צוג,
און שטרעקט אַלע גלידער,
אַ זינבילד פון קראַפט
און פילט זיך פאַראייניגט
מיט גאָט — און באַשאַפט....

זון־אונטערגאַנג.

א פייערינגע קויל
אין מילגראַמן־רויט,
בלוט־רויט אין בראַנדיגן ברען,
מיטן גאַנצן פּנים
צו טיפבראוינער ערד,
צו ברוינער, באַרגיגער ערד...

די זון האָט זיך פייעריג
צוקושט מיט דער ערד,
די ערד האָט זיך
מאַכט־פול צוגליט,
א הייסער אָטעם
פון קערניגער ברוסט,
האָט אַלעמענס גלידער באַרירט.

א ווינט־הויך פון זידן
פּיעשטשעט און גלעט
אַלעמענס גלידער אין רויש
א וואַקסן און ווערן
דערפילט זיך אין רוים
א שפּריסן, געבערן
אין יעטוועדער קנאָספּ...

אַ ל ץ א ו נ ט ע ר ו ו ע ג נ ס

ס'איז אַלץ אונטערוועגנס,
קולות און ווינטן און ווערן.
און זיך זוכן
און פֿאַרלירן,
און געפֿינען.
ס'איז אַ שפּילן מיט באַגערן,
היים און גליסטיק
און פֿאַרוווערן,
ס'לייכטן אומגעאַנטע ליכטער,
ס'ווינקען אומגעאַנטע וואונדער...

אלע צויבער אין ליכט.

אלע צויבער אין ליכט.
אפילו דער ים,
לייכט עס אין סנאָפּעס צוריק.
אלע צויבער אין ווערק,
אין שפּאַן
מיט ריזן־שריט.

פאַנטאָמען צופירן די הענט
איבער דער וועלט,
מראות האָבן אַלע ממשות.
אַראַבעסקן משונה
און ריינע פאָרמען
אַלץ האָט אַ היים און אַ הויז...

פאַרוואונשענע טעמפּלען אינמיטן פון גאַס...
מיר און טויער אָפן
פאַר אַלע סודות פון ליכט,
סקאַלן און פאַרבן
מיט זינליכסטע טעמבער,
אַ קלינגען אין ברויזן,
אַ רוישן אין קלאַנגען
האַרב און שאַרף,
צאַרט און שטאַרק
פאַרטראָגן אין ווייטקייט,
אין רוים,
פאַרוויען,
פאַרוויגן אין טראַנס...

וואַרטן...

אַ פּייכט־קילער מאָרגן לייגט זיך אין שיכטן
אויף וואַקסן און בליען,
די לופט איז סאַמעטן־קיל,
אַ מילד־ווייכע פרישקייט לייגט זיך ווי טויל
אויף אַלע מינים פון גרין...

אַ לייכטער ווינט
שפּיגלט זיך, שפּילט
אין גלאָז־קילער נאַסקייט,
גייט ווייטער — און האָרכט...
אַ שטילע גאַס,
ליגט שטיל און פאַרצויבערט
און וואַרט...

אַ קליינינקע ביימעלע מיט בושיגע בלאַטוועריק,
ממש געבלענדט,
פאַרשוועגדט גאָלדן און צירונג
מיט אייגענע הענט,
שטייט פאַרשעמט,
די פּעכער פאַנאַנדערגעוויקלט,
און וואַרט...

גאַנצע בייטן בלויע קאָסמייען,
אינקאַרנירט די בלויען פון בלויעסטע נעכט,
עפּענען גרייט בליענדע בעכער,
וואַרטן...
ווינד־רויזן! אייננטאָגס־פּראַכט!
אויף שטעכיגע קוסטן,
האַרט ביים וועג, וואָס אַנטלויפט,
עפענען אין תאווה צוגליעטע ליפּן.
צוקושטע פון ווינטן,
וואַרטן... וואַרטן...

גאָלד־שטויב אין מאַי...

גאָלדשטויב פֿלימערט
אין לופֿט און אין ליכט,
צושיט זיך גאָלדן אַ שימער,
ליפּעס עפּענען לינדענעם צוויט,
ווייזן פֿאַרוואונשן לינדן־געבליט,
ליפּעווע ליפּן אין יונגן געצווייג
שלינגען דערהיצטע גאָלדענעם שטויב,
וואָס פֿלאַטערט אַרום אין די קרוינען.

עמערווייז גיסט זיך גאָלדענער שטויב
אויף חשוב־סעריאָזנע קאַסטאַניעס,
צינדן קאַסטאַניעס אין העלן טאָג ליכט.
בענשן די טעג און די נעכט.

עשן שפּרייטן דריישפּיציגע בלעטער
צו זאַפּן און גיסן גאָלדשטויב אין מאַי,
צווייגן, יונגע באַמוסקלטע אָרעמס
האַלטן געוועבן דריישפּיציגע בלעטער,
צאַרטע געפֿעסן וואָס שוועבן אין ליכט...

און יונגע דעמבעס, נאָך ווייט פֿון השגות,
פֿון עיקר און דאַמב־גבורה
שפּראָצן מיט רויט־גאָלדן גרין,
און סאָסנעס און פֿיכטן
פֿאַראָטן מיט בטול
תוך פֿון אייביגקייטס־גרין,
פֿאַרהילן זיך האַפּעדיג אין ניי־יונגן גרין.

אַקאַציעס גיסן זיסקייט און זאַפּט,
גליציניעס בייטן די בלויען,
און איבער אַלץ און אַלעמען
אַ גאָלדשטויב־געשימער,
אַ פֿליטער־געפֿונקל,
אין לופֿט, אין ליכט און אין רוים....

דער מאָרגן אין נעצן...

דער מאָרגן פּאַרפּלאָנטעט אין טויזנטער נעצן,
דעקטיכער טויזנט זיינען געגרייט,
טויזנטער גראָטן, גלאַטיגע קילע,
מיט קוועליגע וואַסערן,
ליכטיגע גרינע
זייען און קלערן
די קוועליגע פלוט,
רוישן באַגערן, וואַרטן אויף גאָט...

טויזנטער אַקערס, טויזנטער לאָנקעס
סאַפּען און דעכען, אָפן געשפּרייטע,
גאָרן נאָך לוסט.
בלעטריגע וועלדער
אין שאָטנס געהילטע,
חשובע קילע
וואַרפן אַראָפּ שאַלן און טונקל,
זיינען אָפן מרמז סודות פון תאוה
דעם יונגן צוגליט־פאַרכשופטן טאָג...

און בלומען און בליטן,
עקסטאַטיש צוגליטע
עפענען בעכער וואָס דעקן די ליפּן
רויטע פון גלוט...

איז דער מאָרגן פאַרפּלאָנטעט
אין טויזנטער נעצן,
דעקטיכער טויזנט זיינען געגרייט...

אַלע בלעטער קריגן פּייכטע ליפּן...

געלבליכע כמאַרעס
ווי סטעלניק,
רעגן טריפט,
שמעקט ווי האָניג,
טראָפּנס פּלאַצן,
רונדע שטערנס אויף דער ערד...

דורכזיכטיג קלאָרע
געשליפענע גלאָז...
רעגן־שווערקייט מאַכט אַ וואַרע
רעגן־נאַסקייט שטיפט...

דער ים פּראַוועט יום־טוב,
גלאַנצט אין ליכט,
רעגן־טראָפּן קושן בלעטער,
אַלע קריגן פּייכטע ליפּן...
— — — — — — — — — —
דער אַספאַלט צויבערט שפּיגלען
אין שוואַרץ...

דער טאָג איז פאַרשיכורט

דער טאָג איז פאַרשכורט פון בלויען,
דער ים פאַרשפּילט מיט גאָלד און אזור,
כוואַליעס פאַרשייטע,
געבראָכענע קרישטאָלן,
לויפן אַרויס פון די בעטן,
פאַרפלייצן צולאָזן
אַלע דעם ברעג.

— — — — — — — — — —

דער ברעג איז געבלענדט.
און געבענשט...

אינמיטן זומער

א הייסע בריזע איבערן ים
ברענגט פייכטע כוואַליעס הייסע פּאַרע,
וואָס באַלאַגערן הימל און ערד.
דער הימל א מאַט־בלויער דעקטוך —
הענגט טיף,
פאַרשטאָקט איבער אונז.
אָן א זכר אויף א שנוי.

דער ים — רואיג, פלעגמאַטיש,
גיסט מילך־אָפּאַלן.
די ערד איז אונטערגעצונדן —
פאַרברענט אירע אינגעווייד,
און אַלע אירע פּירות.

נאַסע, לויע לייליכער פליען אין לופט.
וויקלען זיך ארום מענשליכע גלידער,
ווערן גלידער געפּענטעטע — שווערע....

תמוז.

א ווייסע גלוט הענגט איבערן נערדליכן ברעג,
פרעסט.
דער ים מילך־מאטער גוס,
בלויע גערונענע גלאָז,
דער הימל
טעמפּ,
אין ליכט־געטרעגקטע וואָלקן געהילט
בייגט זיך און פאלט...

די זון שיקט גאָלדענע שטראָמען
דורך דושנע ווייסן פלאָר,
מענטש און קרעאטור עטעמען שווער,
שוויינן...
אָן אלע גלידער הענגען געוויכטן.
ציען...

זומער־נאָכמיטאָג.

דער הימל שיט מאַט־בלוי
איבער דער ערד וואָס גליט,
ס׳פאַלן שלייערס, שאַלן אין ים,
פאַרהילן בוים און בלאַט,
און מענטש און פלאַנץ,
און הויז...

זיינען מיר וואונדער
מקבל געגרייטע,
הילן זיך הוילע
אין מאַטעווע בלוי,
ציטערן שלייערס
אַרום אונזערע גלידער,
־רויטע רויזן
אַרום בלייכע שטערנס
און ליפּן רויטע געווענדט צו דער זון...

נעפל ביים ברעג..

לאנגע פלאכטעם
פילציגע נאסן,
געדיכטע טומאנעם,
ציען זיך אין פאסן,
הויפן זיך אויף בערג,
ביים נערדליכן ברעג...

און ווייט אוועק
מארגן־לייכטן־שימער,
און ווייט פארוויעט
ליכט און מארגן־בלוי,
און בליקן הענגען מאט
אין גרויעם נעפל־נאס,
און אויגן פאלן צו
אין מאטן נעפל־גרוי...

און דער ברעג ליגט פלאך,
דער ברעג ליגט שטיל,
פון פענטעם שוואך,
פון פייכטקייט קיל...
רירט ניט קיין אבר,
רירט ניט קיין גליד,
מיד און פארפלאנטעט
אין פייכט־גרויע נעפלען,
אין ווייכער מאסע
גרויע נעפל־נאס...

און פארבן און קלאנגען
פארשטריקט אין געוועבן,
און כמעט ניט קיין וועג...

גרוי און באַטריבט

דער מאָרגן איז גרויליך באַטריבט,
דער ברעג פּרובט זיך שיילן פון שאָלן,
זינקט לאַנגזאַם פאַרמאַטערט צוריק...
בוימער הילן איין זייער רייפקייט,
דער ים זיין ליכטיג אויג,
אַ שוואַמיגע שווערקייט אויף אַלעמענס צורה,
— גרויליך באַטריבט...
דער הימל הענגט טיף.
איז עס נאָך הימל...?
דאָ און דאָרט אַ געלבליכער שיין,
דער ים שיקט אים הארצלאָז צוריק.
— — — — — — — — — — — — —
גרוי און באַטריבט...

רעגן.

ווייסע קנוילן
וועבט דער ים,
שליידערט אַלע זיי אין רוים,
קאַנוועס ווייסע
פלעכטן זיך,
פּענטען זיך,
און פּלאָנטען זיך
אין נעצן נעפּל־שוים...

ציען פאָרן זיך און רייסן,
שפּאַלט אַ הימל זיך פון ווייטן,
צורינט אַ ליכט זיך אונטערוועגס,
צוטיילט אַ רעגן עס
אין פּאַסן.

קייקלען זיך טראָפּנס
קלאָרע קרישטאָל,
שלינגט זיי דורשטיג די ערד,
פאַלן אַנדערע אויף שוואַרצן אַספאַלט,
זוכן זיי ערגעץ אַ תקון...

געוויטער.

דער ים איז פינצטער, טיף־שווארץ ווי טינט,
דער הימל נידערט אין גרויע גרויזן,
און בליצן נאָך בליצן, פייעריגע שפיזן,
צורייסן די גרוילן, וואָס פאַלן אין שטיקער,
קוילן געצילטע ווי־פייל פון א בויגן,
גרימיגע דונערן, בלענדיגע בליצן,
און פלאַכטעס פון הימל געשליידערט צום גרונט...
קאָכן דערשיטערט די אויבערפלאך...

פארשלאָסענע טריכטערס, עפענען צאַפּנס,
פון גרוי שווארצן גרונט איבער אונז..
גיסן אין פאַסן, פלאַטערנדיגע סטענגעס,
גלאָז־קילע נאַסן, וואָס שטראָמען און פּאַטשן,
סיי בלאַט, סיי בוים, סיי בלום,
און וואַלד און גרין,
און פעלד און שטוב און שויב,
און טראַקט, שאָסיי,
און אַלע און אַלץ,
וואָס קומט אַקעגן, לויפט פארביי,
שטעלט זיך אָפּ,
שטייט.

פאַר א ווײַלע צושטראַלט זיך א ליכט.
פארציטערט גרעל אין רוים.
א גרויזאַם הארטע ווייסקייט פליט

ווייט איבער הימל און ים,
אַן אימה פאַלט.
הימל און ים געשמאָלצן אין איינס,
פאַרשלינגען דעם האָריזאָנט.
נאָך אַלץ פאָלגן בליצן, דונערן ארמאטן
וואָס ראָלן אין גרים, איבערן גרונט.
פּאַזשער אין גליען,
צוקן אין רויט
דורך גייסטערהאפט ליכט...

האגל.

דער הימל שיט שנורן פערל אין גאסן,
וואס פאלן פרעציז
אין לאנגע פאסן
הארט אויף דער ערד.

אלעגרא וויוואטשע אימפראוויזירט.
קורצע פערמאטן,
וואס לויפן און פאלן,
שפרינגען און שפרייטן,
שטרעקן א שניי־דעק איבער דער ערד.

אנדערע פאלן ארויס פונ'ם ריטם,
טרעפן אויף הארטן געשטיין,
שפאלטן זיך קליינע
אין דינינקע שניטן
אין בלענד־ווייסע טראפנס,
גלעזערנע וואסער־פונקען
ווערן ערגיץ פארזונקען...

ס'בייט זיך...

וועלטן גייען אנדערע וועגן,
שטערן און זונען ענדערן מ'לויף,
אונזער זון גליט רויט צומארגנס,
צינדט אין פלאמען ערד און רוים.

קילע נעכט פון אנונג שווערע,
לייגן שטיל א זאנפטן חותם,
אויף ליכטיג זוניגע טעג,
טעג באפרוכפערט מיט נייעם רושם
נייגן פרי זיך פאר דער נאכט...

ס'בייט זיך... ס'בייט זיך...
דער ים האט זיין פנים פארשטעלט...

האַרבסט קלאַפּט אין טיר ...

דאַליעס בליען,
גרויסע, רונדע זונען־בלומען!
רויטע, רונדע זונען־בלעטער,
אין ווייכן סאַמעט איינגעוועבט,
אין ווייכע וועלן איינגעפּרעסט...

אַן ערשטער שפּרונג,
ס'בליצט אַ וואונק,
אַ האַסטיגער פונק
ביי אַ פּלויט.
גאַנצע וועלדער צינדן פייער,
גרינע פעלדער רויט!

דער ווײַן גליט!
ראַנקט זיך באַרוישט אַרום טעראַסן,
אַ טייל אַרום פּלויטן אינמיטן די גאַסן.

פּעטוניעס, קאָסמייען
בליען פאַרצווייפלט,
אין רויש פון פאַרגיין,
שווערע זאַפטיגע פּירות,
רויטלען די באַקן,
און רייפן די פליישן...

רייפקייט אין רויט,
געל און אָראַנזש,
שטרויכן און קוסטן.
פון ווינטן געפלאַנצט
אויף וועגן, אויף שטעגן פאַרוואָגלט,
טראָגן פּירות און נייע זאָמען.

רויטע יאַגדעס, ווילדע ניס
הענגען רייף און האַלטן שריט,
מיט זיין ווילדן ריט
מיטן ערשטן שפּאַן פון האַרבסט
מיטן ערשטן שפּאַן פון האַרבסט.

אנדערע וואונדער און נייע...

ווינטן קומען, ווינטן קומען
אַלע מיטאַמאָל,
פּלאַפּערן, פּלוידערן פון שנויים
שנויים אָן א צאָל...

שלייכן זיך פאַרשייטע אַפיר
פון אונטער גרויע נעפּל־דעקן,
זאָגן אוים און וועקן,
דערציילן אָן א שיעור...

בייטן זיך צייטן,
שטערן רוקן ווייטער,
שאָטנס ווערן לענגער,
די זון איז אין שפּעטע פרימאָרגנס
נאָך אַלץ זייער טיף...

און טעג זיינען נייע,
אַנדערש די הילן,
שאָטנס און שאַלן,
אַנדערש דאָס ליכט,
אַנדערש די בלויקייט
און ראָסעם וואָס פאַלן,
אַנדערע וואונדער און נייע...

דערוואַרטונג...

דער האַרבסט שטייט גרייט,
אַ קאַפּריז געשפּרייט,
גאָלדן און רויט אויף דער ערד פאַרוויייט.
געפּילדער, געיעג אויף יעטוועדן שטעג,
זוכן און וואַרטן אויף יעטוועדן וועג.
פאַר וועמען...?

ווילדער וויין ראַנקט זיך
אין רויטע געבליטן,
גרייט זיך און גליט
אויף יעטוועדן טריט.
פאַר וועמען...?

אין יעדן בלאַט טריפט יעדער בוים
זיין רויטסטע בלוט אין רוים,
פאַר וועמען... ?

קולות רופן, בלאַנדזשען תשובות,
ס'שומעט, רופט פון ערגיץ־וואו,
ווער רופט...?

אומגעזעענע אַקסלען טראָגן פּורפּורנע מאַנטלען
מיט סויבל געברעמט און עפּי,
פאַר וועלכן מלכות...?

שלעפּן לאַנגע וויקלען זיך
אויף מאַרמאָרענע טרעפּן,
רעגן־בויגנס נאָסע
זוימען די טעראַסן,
ווער איז אונטערוועגנס....?

און בשמים און ריחות,
מעטאַלן געשמאָלצן אין גלוט
און דערוואַרטן,
גיסן זיך ווי איילן אין געגרייטע גראַטן,
ווער קומט...?

פרי־הארבסט

אלע בלויען וואכן,
פארטאָגן באשפריצטע מיט ראָסע,
פארנאכטן נאסע,
געטונקען אין ים.

אלע גאָלדן בליסקען.
צונלאנצטער שימער,
צולאָזן עמאיל,
אין א גילדענעם עמער...

אלע שאָטנס וואקסן.
פארדאָפלען אלץ וואָס פאראַן.
בוימער און הייזער און פלאמען
וואקסן אין צאָל, אין עלאַן,
שאטירן גאָלדן און בלויען
פארטיפן אלץ וואָס פאראַן,

אלע שאָטנס וואקסן...

צוברענט אַ מאַרגן־זון...

צוברענט אַ מאָרגן־זון ברוין מיינע גלידער,
גליט זי אין יעדן איר קראַפּטיגע גלוט,
שיילן צומאָרגנס זיך אויס אַלע פאַרבן,
זייען קאָלירן בונטסקייט אין טאָג...

געדיכטע נעצן, האַרבסטיגע שאָטנס,
וועבן נואַנסן אויף יעטוועדן שריט,
אַ נערדליכער ווינט־שטוים
גלעט האַרב יעדן וואונדער,
גליוווערט אין פאָרם יעדן קאַפּריז...

יעדער בוים איז
פּרוכט־באַלאָדן..

יעדער בוים איז פּרוכט - באַלאָדן,
זינגען אַלע זאַנגען רייפקייט,
הענגען קעפּ אין שווערער פּראַכט,
פּלאַטערליך ברוינע
מיט גאָלדענע שטערן
אויף זייד־ברוינע פליגלען
פראַוועץ, חתונות — מאַי
אינמיטן אויגוסט...

האַרבסט אין פּאַרק

פּראָספּעקט־פּאַרק קרעאירט קאָמפּאָזיציעס,
פון רויש, פון קלאַנג און בלויער קאָליר,
אינמיטן פון פּאַרק גלאַנצט גלאַטיג אַ שפּיגל,
שפּיגלט געזאַנגען, שיר נאָך שיר...

וויינענדיגע ווערבעס נייגן טיף־טרויעריג די קעפּ,
צולאָזן די האָר ביז צו די קנעכל,
וויינען דורך די נעכט...
בעריאָזעס און עשן און מעכטיגע דעמבעס
שפּרייטן אויס קלאַנגען פון רויטן בליען,
קאָלירן אין לעצטן פינאַל,
געברענטע אין זאַפט, געגליטע אין זון,
סאַפּען אין לעצטן רויש פון פאַרגליען,
אַ זיסער אָטעם צושפּילט אין ברוסט
פלאַמט אין לעצטן עקסטאַז...

דאַליעס, אַסטערן און לעצטע קאָסמייען,
שטעלן איין זייער גאַנצן לעבן אין קאָן,
בליען און גליען אין פליישיגן סאַמעט
גראָד אויף דער שאַרף פון שנויים.

און ווינטן צעבערן טענער פון ווייט
ראָסאַלקעס און נימפן לויפן נאָך נאַקעט,
פאַרכישופטע וויזיעס אין גאָלד־רויט געבלעטער
באַחנ׳טע אין גראַציע און ליבע־געשפּיל...

א טאָג אין אויגוסט

דער ים איז אַ מאַטער
פון זוניגע גאָלדן,
שפּאַנט אוים אַלע פעבער
צו קילן זיין גוף,
שלייערט אין בלויען
גאָלדענע פלוטן,
ווינטיגע פליגלען
דעקן זיי אויף.

דער ים אַלץ צוקושטער,
צוגליטער פון זון,
פלעכט פעבער און פליגלען,
צויבערט זיי בונט,
יאָגט גאָלד און קאָליר,
באַזעסן פון לוסט,
הייסט זיי פאַרפלייצן
אַ טאָג אין אויגוסט...

אַ שיף אין זיכט...

מאָרגנס קומען
צוריק־געהאַלטן גרויע,
שטייען לענגער
פאַר דער טיר,
ענג פאַרבונדן מיט דער נאַכט.

אַ רעגן הענגט,
דער האָריזאָנט פאַרשטעלט,
דאָס ליכט דורך אַ זיפּ
לייכט קאַלט — באַטריבט...

דער ברעג ליגט
אומעטיק שטיל
פאַרדריסליך שיילן זיך
פעסטע קאָנטורן.

אַכטער־דעק, דעק,
סירענעו שוויינן,
שטומע פיגורן,
אַ שיף אין זיכט....
דער ים בויט אויס
אַ באַרג פון גלאָז,
צוברעכט אים מיט וואוכט
ביים ברעג אַלס אַ גרוס...

דער ווינט ווייסט...

דער ים איז שאַרסטקע צוגראָבן,
דערשיטערט און מוטנע די טיפֿן,
האַרטע אכזריות אין שטריכן,
ווייכע בלויען צו זוכן...

דער ווינט רייסט
זאַפט־גרינע בלעטער
מיט כעס —
ווייל ער ווייס...

— — — — — — — — —

און זאַפט רוישט,
און גרין,
ווי ווען בליען
וואָלט זיין אונטערוועגס,
און רייפקייט וואָלט ווינקען
פון ווייט...
און ס'וואָלטן װעלן
זיך אָפּשטעלן,
אי ליכט, אי צייט...

דער ים שיקט בערג
צום ברעג

ס'פליען פליגלען, רוישן, רוישן,
פון! וואנען נעמט זיך רוישן?
וועלדער אלטע, הייליג שטילע,
שיקן פאר זיך טונקעלע שאָטנס

— — — — — — — — — —

פון וואנען נעמט זיך שאָטן?

ס'קערט זיך אָב א זון פון אונז,
ווערט עס נאכט אין אויגן,
נאכט אויף טונקעלער ערד...

— — — — — — — — — —

פון וואנען נעמט זיך נאכט...?

דער ים פילט הארבסט
שיקט בערג צום ברעג

— — — — — — — — — —

פון וואנען נעמט זיך הארבסט...?

שפעט־זומער.

פון וואנען נעמט זיך מאי
אינמיטן אויגוסט...?
ביימער, בלעטער
פרישע, זאפטיג גרינע,
שטילע קאצן
מיט סטאַפּעס ווייכע
זינגען דורך די נעכט.
פייגעלעך אין פרייע פארטאַנן...
מענטשן זאלבעצווייט
גייען פאַמעליך שפעט א היים
ליבע ווימערט, זיפצט און זינגט.
— — — — — — — — — —
פון וואנען נעמט זיך מאי
אינמיטן אויגוסט...?

טעג אין אויגוסט.

טעג געוואוינגן אין גאָלד,
און בלויען טיפע
ווי טיף אין אָריענט,
און הארב־זים און פריש
די ווינטן פון נאָרד,
און פליגלען צושפּאַנטע
און אַנונג באַשווערט...

פון אזור און פון עטער
געשפינען דאָס ליכט,
און בלוט טונקל־רויט
אין יעדן געוויקס,
און פארבן וואָס רוישן
אַלע אויפן קול...

האַרבסט־רויש

מיליאָנען ווינדליפּן זוכן באַרוישט
גאָלדנסטע האַרבסטיגע רויט —
פאַרציטערט דאָס בלאַטווערק,
דערשיטערט געצווייג,
וויען, צוואווייגן זיך,
שיטן זיך אויס,
עטעמען היים
שווערע פאַרפומען אין ליכט,
פאַרהויכן די ליבשאַפט
פון הונדערטער נעכט...

היידן־קרויט ברענט אין וויאָלעטע קאָלירן
איבער פעלדער און סטעפּעס
הונדערטער מייל.
דער ווינד טאַנצט אַ ווילדער
וויסטע פיגורן,
דער ים האַלט אים אונטער,
גראָבט טיפער די היילן
און העכער די בערג,
און העל־רויט געטעמפּט
פון טיפע פּורפּורן,
און געלן פאַרבייטן אָראַנזש...

דער ווינט איז געוואַקסן,
פאַרגרעסערט די פּוגן,
שטייט פּלוצים אַ שטורם ביים וואַנט...

די שליסלען

ס'ברענען פאלאצן אינמיטן וועג
די שליסלען אלע ביי מיר...
רויטע פלאמען אין בראַנץ און אין געל,
א העלישער פייער אינמיטן וועג.
די שליסלען אלע ביי מיר...

ריחות און רויך פארפולן די לופט
און פאַרן פון ליכט זיינען ענג...
שטאַפּן, מאטעריע זוכן א היים,
די שליסלען ביי מיר אין די הענט...

בראַנדן, פטירה פאַרן אַנהויב אויפסניי,
די שליסלען אלע ביי מיר...
פארקוילטע פאלאצן, א דעקטוך אין גרין —
די שליסלען... די שליסלען...

פאַרנאַכט אין האַרבסט

קילער שטילער פאַרנאַכט,
טאַנליכט פאַלט,
פון ווייטן גריסט פאַרטראַכט,
אויף זיידן־פליגלען
נאַכט...

לאַמפּן בליצן אויף,
גליען נעל אַ רונדן פונק
ווייך איינגעפאַסט
אין בלויען דעמער־רינג...

גרויסע כמאַרעס
הענגען גרוי און שטאַר,
דער ווינט גיט אַ צייכן,
בלויען הילן — ביזאַר,
פאַלן ווייך,
גרייכן טיף,
דעקן איין די נאַכט...

שפעט־הארבסט.

די ים פארב פלוימען־בלוי און הארטע שטאָל,
שארף דער האָריזאָנט,
בלויע בערג נידערן צום טאָל,
ווייסע שלאנגען רינגלען זיך אין פראָנט,
בייסן זיך אין בלויע בערג,
וואָס אנטלויפן גיפט־געביסן,
שארף געלאָדן קעמפט דער ווינט,
באָרעט זיך מיט ים און טיפן,
זונען־שטראלן שארף געשניטן,
ים־געבויטע בערג געביטן...

העכער שטייגט די זון...
בונטן גאָלדן איינס נאָך איינס
טיליגן די ווינטן־שטויסן,
מילדערן גאָלדן הארבע גרוסן...

פון דערווייט א זעגל־פאלמער
מאסטן אויפגעפלאנצט
קומט פון צויבערלאנד —
גייט ווייטער ווי צום טאנץ...

ש נ יי

גרוי א מחיצה
הויך אין רוים,
א נעפּל־מאַסע
וואָלקן־שוים
שיט ווייסע פלאָקן
וואָס פליען צושראָקן,
בלאָנדזשען ווי שטערן,
געפרווירענע טרערן,
ווילד אָנגעטריבן
פון פרעמדן ווילן,
וואָס שטיפט ווי באַזעמן
פון ערנסטע געזעצן
פון שווערקראַפט...
יאָגט שטערן מיריאַדן
וואָס פליען, פאַלן
אין געזעצן פון זיסן קאַפּריז,
האָריזאָנטאַל...

בענקט זיך שטאַרק נאָך ווייסן שניי

בענקט זיך שטאַרק נאָך ווייסן שניי,
נאָך ווייכן, ווייסן שניי...
גרויסע פלאָקן פאַלן שטיל
אָן אויפהער ווייט אין טאָל,
יעדע רונד מיט שפּיצן זעקס,
געהויכטע פון קרישטאָל...

געברענט אמאָל א טיפע וואונד,
געפלאַקערט ווי א ווילדע בלום,
ווי פּיין געוואַקסן בלינד,
און גרוי געווען ווי שרעק,
און טיף געווען ווי צער...

שטיל געפלויגן ווייסער שניי,
ווייך, קיל געפאַלן,
צוגאַנגען שטיל
אויף וואונד און וויי,
געפאַלן שטיל, געפאַלן...

גע פ ר ו י ר ע נ ע ר ט ו י...

א פרעמדער צויבער
צושיט זיך אין רוים,
שפינט אוים א נעץ
קרישטאָלענעם טרוים,
בוימער און פלאַנצן
קוסטן, געצווייג
איבערגעצויגן מיט הויכצאַרטן שוים.

געגלייזטע קאַפּריזן פינקלען אין ליכט.
גליצערן ווי פליטער,
בלישטשען אין שפּריצן
א שימער פון כשוף,
א ווייסן געזיכט...

דער טאָג רייבט די אויגן,
כמעט ווי פאַרוואונדערט,
— ווערקטאָג איז היינט...
פרעגט אָן ביי דער זון.
די זון פּרובט א גלאַנץ טאָן
אויף טראָפּן־בריליאַנטן,
ברעכן זיך שטראַלן,
שפּילן קאָלירן,
שפּינט זיך א מעשה'לע אינמיטן דער גאַס...

און ווערקטאָג איז היינט,
אינמיטן דער וואָך.
גאַס קוקט זיך איין
גלויבט ניט אינגאַנצן,
האָט אויך בטחון
ס'וועט סיי ווי פאַרגיין...

די וועלט איז ווייך פאַרוויעט

די וועלט איז ווייך פאַרוויעט,
ווייט און ווייך די וועגן.
אַלאַבאַסטער־גערונען די הימלען
ווייזן פאַרוואונשענע שטעגן.

און שטראַלן פאַרבאַדן אין וואוילטאָג,
די זון איינגעהילט אין אַ הויך,
קרישטאָלענע שטערן פינקלען אין בליסק,
פאַרצויבערן יעטוועדן שטרויך.

פענצטער פאַרחלומט,
פאַרהילן די אויגן
אין שויבן מיט ברעמען
פון זייד....

דער שניי איז א מילדער.

ווייכע טריט אין ווייסן שניי,
פליען, פאלן ווייסע שטערן,
פאלן,
אויף פאבריקן, אויף הייזער
אויף נאסער, צוזקערטער ערד.
אויף קוימענס און שולן,
אויף מויערן, פאלאצן,
אויף גלאנצעריג שווארצן אספאלט.

אויף קלייניגקע הייזער
מיט צובראכענע סטריכעס,
אויף אן איינזאם צובראכענעם פלויט,
אויף נאקעטע ביימער,
פארלאזענע וועגן,
אויף שאנצעס, פאלווארקעס,
אויף בערג און אויף טאל...

דער שניי איז א מילדער, א גוטער,
פארטראגט ניט קיין שראפן,
קיין שארפע קאנטורן,
מאכט שפיציגע צאקן
ווייך און רונד,
טרויריגע דעכער
פריינדליך און ווייס
פארשימלטע שינדלען,
פארמאדערטע וועגן
ליכטיג באשיינט...

ווייסער הערמעלין.

דער ים פארגרעסערט זיין ממשלה,
בויט אוים זיין גרעניץ ווייט אין רוים,
שיט שטערן ווייסע אוים אין חלל
ווייכע ווי שוים.
פאלן שטערן ווינציג קליינע
פליען ווי א הויך,
פלעכטן מאשן און געוועבן,
שוועבענדע ווי רויך.
שוועבנדע ווי רויך.

ווערט דאס טעמפא שפילעוודיג
דרייט זיך רונד אין ראד,
ווערט דער ריטם שטיפעריש
טאנצט א קאראהאד,
ווערן אויגן צוגעצויגן
איינגעשפינט אין שפיל,
פאלן בליקן צו דער ערד,
ליגט ווייסער הערמעלין...

ווייסע שטערן בלאנדזשען...

ווייסע שטערן בלאנדזשען אין רוים,
וועבן געוועבן פון ווייסן שוים,
ווייסע פלאָקן פלאַטערן צושיט,
צעוויעט, צעווינטע פון ווינט.

טוען זיך איבער ווערק־רויטע קוימענס,
אין ווייסן, אין ווייכן ווייס,
און רינוועס און שינדלען
און פענצטער און טירן
הילן אלע זיך איין אין יום טוב'דיק ווייס.

און גאַסן, שאָסייען
און וועגן און שטעגן,
פאַרוויען אַ ווײַלע דאָס ציל,
און טייכן און זעען,
און איינזאַמע טראַקטן
האַלטן קאָמפּאַניע אין שפּיל...

זיינען אלע פאַראייניגט
אין אַ ווייסן פאַרלאַנג.
און אלע פאַרהילט
אין אַ ווייכן קלאַנג,
און אלע פאַרצויבערט
אין אַ ווייסן באַהאַנג...

פארשנייט...

ווייטע פלעכן אין ווייכן ווייס
ווינטן הארבע געכאָוועט אין אייז,
צובלאָזן אין רוים
מיריאדן קערנדליך ווייסן טרוים...

פירן פארשייט א ווילדן טאנץ,
מיט וועלן און שאלן
אין ווייסן גלאנץ,
ליניעס און בויגנס
רונדן אין ווייס
דעמאָנען רייצן זיך,
גליווערן אייז...

און אלע גאָר נאָנט,
מ'פילט זיי בחוש
קומען פון ווייט
לויפן צוריק,
הילן זיך אוים און הילן זיך איין
אין ווייכע שאלן, ווייסן שיין.

שניי־גלאַנץ

דאָס ווערק ליגט פאַרענדיגט,
די וועלט גליט אין גלאַנץ,
אַ ווייסע התפּעלות אין רוים.
דער הימל שיט ליכט
און אַזורן אין בלוי,
די זון לייגט אַ האַנט צו,
שיט גאָלד־גאָלדן גאָלד,
און שטויב־ווייסער פּריסיק,
שפּיציג און שאַרף,
לעצטע קאַפּריזן
פון מייסטערס וואַרשטאַט.

די וועלט גלאַנצט אַ נייע
פאַר אַלעמענס אויג,
גיסט ליכט און גיסט ריינקייט
אין יעטוועדן הויך,
און שיינקייט באַשווינגט
נעמט אַלעמען אַרום
אַ בענקשאַפט צו פליען
גאַנץ הויך, גאַנץ אויבן
און ערגיץ־וואו איינזאַם
און שטיל צו פאַרגליען...

ים און ווינט

פרילינג פאר דער טיר...

אין ווינטער אויפסניי זיך מישב בסוד מיטן ווינט.
איז ווילינג דער ווינט, איז שטענדיג דערביי,
בוים רוקנס אויף רוקנס, געציקטע ווי וועלף..
שלייפט איברים און כלים,
געשליפענע מעסערס פון פראָסט.
איז גרימיג געגרייט אויפן וועג.

וויכּרישע פליגלען פון הונדערטער אָדלערס
צו פולע זעגלען צושפּרייט,
א ווילדע טשופּרינע פון אייז־ווייסע צאָפּנס,
פליט ער א ווילדער, צו ווילדע סאַטראַפּן,
צו וויים־בלויע אייזבערג פון נאָרד.

טרייסלט מיט קראַכן שטאָלערנע פּלייצעס,
גליווערט די גראַמען ווי ווייסן גראַניט.
און שפּרייזט איבער ימים פון אייביגן אייז,
פליט איבער אייביגע גלעטשערס אין ווייס,
גלעט שאַרסטקע פאַרליבט שפּאַלטן און שפּיצן
פון אייביגע ריזן...

גליטשן לאַווינעס זיך, ווילדע מהומות
פאַרפלייצן די וועלט,
קומען הארבע, פארהילטע, בייזע זאווערוכעס
טראָגן פארגליווערטע בשורות.
שפּרייטן זיך שנייען קני־טיף אויף דער ערד,
יאָגן זיך קעלטן אין ווינקלען און וועלטן
און אַלץ ווערט פארגליווערט אין ווייסן שרעק.
און ס׳ווערט אַלץ דערטראָנקען אין ווינטער, אין
וויים

און אַלץ ווערט געקאָוועט אין קייטן פון אייז...
און ווינטער שטייט רואיג, און קאַלט און ווייס,
אביסל פארוואונדערט פארבימן זיין צייט,
מאַכט כלומרשט אַן אָנשטעל, ער איז גאָר ניט
אויסן,
א יונגערער ברודער מעג וואַרט אין דרויסן...

בלוי־שווארץ דער גום פון ים.

בלוי־שווארץ דער גום פון ים.
וואסער־שלאנגען רינגלען רעדער,
וואסער־וויפערן געבערן ווייסע טויבן,
וואסער־בערן שלינגען בערג...

שיפן גליטשן זיך אויף רונדע וואסער־בויגנס,
ווארפן זיך אויף בלויע שלאנגען־רוקנס
ווייסע זוימען ארום ווייכע וואסער־פאלבן,
ציען לאנג־געצויגענע שלעפן,
אין אלע־מאל א נייעם ווארף...

פאַר־פרילינג ביים ים.

דער ים רוישט אין רו,
שטאַרק און גרוי,
שפּיל און פרייד
פון גרונט באַוועגט...
שימערס אין בלוי,
שטייגן אויף סקאַלעס,
דורך גרינע היכלות,
לייכטן פרום
אויף דער אויבערפלאַך...

אַ יונגער ווינט
פון דרום־זייט,
דרינגט אַדורך
ביז צו די גליוועס,
ווערט פאַרשייט,
כאַפּט איבער די מאָס,
קלאַפּט אָן ביים טויער
פון פרילינג...

איז דער ים פאַרגאַפט
אין ווינטישן פלוג,
לייזט אויף אַלע גאַרטלען
בינדט אויף אַלע גלידער
יאָגט אַ פאַרציקטער אים נאָך...

שפּינט דער ווינט
שוין נייע קאַפּריזן,
צושפּאַנט די זעגלען,
פליט ווייט אַוועק
צו אַן אַנדערן ברעג...

ווערט דאָרט געבוירן אַ יונגער טאָג,
ווערט באַלד דערטראַנקען אין בלוי,
פאַר אַ ווײַלע פאַרגעסט
די זון אָן איר מלכות

שפּילט און שטיפט,
באַוואָרפט פאַרליבט
אַ יונגן טאָג,
מיט גאַנצע בונטן גאָלד
אויפן קאָפּ...

פרילינג בײַם ים...

דעם ים פאַרהילן
בלאָם־בלויע שאַלן,
אַלע געשטיקט מיט בריליאַנטן,
װײכע געװעבן
פאַרװאָרפן אין פאַלבן
און פראַנזן לאַנגע,
דערלאַנגען צום גרונט.
צערטליך פאַרדעקן
אַלע דעם ים
װאָס שװײַגט,
פאַרװיגט אין אַ סוד...

מאַכט־פול און רויִק,
שפּרייט זיך זײַן ברוסט,
פאַרװיקלט אין שאַלן
מיט בלויע בריליאַנטן,
ציט זיך צוזאַמען
אין ריטמישן רױשן,
פון קלאַנג און בלויער קאָליר...

דער הימל גיסט אויס,
אַ בלאָם־בלויען בויגן,
פאַרװעבט מיט אַ װײַסן, װײכן שטאָף,
װאָס האַלט גראָד די מיט,
צװישן װײַסן מוסלין,
און שניי־װײַסער װײכער װאָל...

װאָגלט אַ װינט זיך װײך פון װײַטן,
שװעבט פאַרחלום׳ט און מילד,
שפּילט מיט די שאַלן צערטליך פאַרליבט
רוט פאַר אַ װײַלע און פאַרשװינדט...

ווינט.

דער ים האט זיך פארברעמט
מיט א ווייסער סערפענטין,
געצויגן א בולט-בלענדיגן שטריך —
זיין רוקן אין רינגען פון גיפטיגן גרין,
צינדט פייערן גאלדענע,
וואס פלאקערן, בליען...

א ווינט-שטוים וואס פליט פון פאל צו פאל,
פארוויילט א ווילעביים ים,
א דיאבאלישער וויכער, מיט גרוי-בלויע פליגלען
צושפריצט די גלוט, צושפריצט די פלוט
אין מיריאדן בלישטשענדיגע פונקען.
און שיט זיי ווי זאמד
אין אויגן וואס זעען,
אין אויגן וואס זוכן,
דער ווינט.

זיין הארשאפט דערמאנט אן זיין מאכט...
מעסט זיין קראפט מיט אלעמען, מיט אלץ
גאר ניט צו גרויס, גאר ניט צו קליין,
געזען אליין
די מעכטיגסטע ריזן פון בערג,
איבער שפאלטן, תהומ'ען זיך שטיפעריש געוואגלט
אין פעלזיגע יאמעס וויך גערוט,
און פלוצים געשוועבט
איבער פעלדער פוסטע און וועלדער,
איבער טיף-גרינע דזשונגלען,
פארוואקסן געשטרויך,
אויג אין אויג זיך געמאסטן
מיט לייבן, לאמפארטן,
מיט גיפטיגע, גליטשיגע שלאנגען,
מיט אדלערס און סאוועס און גייער-נעפייגל,
מיט מאנסטרען, פאנטאמען,
און אפט נאכגעיאגט א פאטא מארגאנא,

וואָס האָט אין מדבר'ס געלאָקט און פאַרפירט...
און אַלץ זיך געראַנגלט, מיט אַלעמען געחברט
געבאָרעט אויף לעבן און טויט...

און געזען האָט ער ימים,
אין געוואַלטיגסטער שטילקייט,
אין שטילסטער געוואַלט.
אין אָרקאַנישן ברויזן,
אין דערשיטערנדיגער רו...
און אַלץ געזען און דערזען,
און גאָר ניט צו גרויס, און גאָר ניט צו קליין,
פאַר אים,
פאַר'ן ווינט.

און קומט מיט אַ ליאַרם, מיט אַ מחנה קאַבאַלדן,
וואָס הרימען אין פענצטער, קראַכן אין שויבן,
באַלקן פאַרציטערן אין שרעק...
פאַרשייטע ווייסע חברה שפּיצן די ליפּן,
סווישטשען צולאָזן אַ ווילדן קאַראַהאָד,
האָלצערנע האַמערס וועקן צו חצות
ניגונים און שירים פון צוזונגענע שולן
פאַלן פאַרפירטע אין רויש...

און פליגלען ווי וויכרעס, פינצטערע, בייזע,
דערלאַנגען אין וואָרף נאַנט און ווייט,
ווער ס'שטעלט זיך אַקעגן — אין קייטן געלייגט,
אין קייטן פון אייזן, פון אייז.

דערזעט ער אַ זון...
ווערט רויט־געלד פון שטראַלן,
אין שטיקער געשניטן ווערן גאָלדענע בליצן,
בלייך פאַרציטערט, פאַר אַן אייזקאַלטן הויך...
און שפּאַנט, אַ האַר מיט באָרוועסע קנעכל,
איבער אַלע רוקנס פון ים,
צוברויזט זיך דער ים אין טונקעלע אַקאָרדן,
אין פאַרציטערטער לוסט, פאַר אַ ווילדן דעמאָן..

צושפּאַנט זיך אַ בויגן פון הימל אין בלוי
פאַרהילט פון טיולן און וואָלקן,
פליט אונטער אַ וויכער, דערלאַנגט זיי אַ שטויס,
דערוואַכן די כמאַרעס געבערן אויפסניי,
בלויצאַרט גראַצילע און וואָכטיגע שווערע,
עלעמענט־געלאָדענע שוואַרצע,
ליכטיג־פאַרליבטע און גאָלד־גאָלדן צאַרטע
און כמה קאָלירן, און אַזויפיל פיגורן,
און אַלערליי ריטמען, אין דערזעלביגער צייט...

און באַרירט זיי זיין אָטעם פול קראַפט און פול
צויבער
ווערן ווייסינקע שעפעלעך פינצטערע וועלף...
צושפּאַנען זיך פליגלען אין ווייט־ווייטע בויגנס
טוען אַלע זיך איבער אין פורפורנע רויט,
און צופליען זיך פליגלען, צושטרעקן זיך בויגנס,
הרימעט דער הימל דונער און בליץ!
רויט־גאָלדענע שווערטער צושניידן זיין שטח,
פאַר אונזערע אויגן געשפּאָלטן אין זיבן...

דער ווינט ברענגט א גרוס.

א הארב זיסער ווינט
האָט ערגיץ־וואו גלעטשערס געגלעט,
ברענגט אונז פון דאָרטן א גרוס.
אין שנייאיגע שפּאַלטן האָט ער זיכער גערוט,
אצינד איז ער יונג און איז פריש...

און פליט איבער גאַסן,
און קלאַפּט אָן אין טירן,
דערמאָנט אַז ס'איז ערגיץ־וואו ליכט.
און גריסט אַלע שטראַלן
און קושט אַלע וועלן,
טאַנצט מיטן ים און פאַרשווינדט...

קאפריזנער ווינט

און דער ווינט קאפריזנע
ווי אַ יונגער מלך,
האָט זיך ערגיץ פאַרטראַכט,
דערזען זיין פאַרשייטקייט,
אַביסל פאַרשעמט זיך,
באַהאַלט זיך און גאַפט...

בעת ס'רוישט דער ים
זיינע ווילדע האַרמאָניעס,
זיין בענקשאַפט צום ברעג,
שיקט ער אַ פוגע פול אינגלישן טראָץ,
לאַכט זיך פאַנאַנדער אַ זילבערנער גלאָק,
צוקושט מיט אַן אימפּעט יעדע כוואַליע באַזונדער,
און אַנטלויפט פאַרליבט צו דער זון...

דער ים ליגט אַ בלאַנקער...

דער ים ליגט אַ בלאַנקער אין בלויער פּראַכט,
דער ווינט גלעט צוגליט אַ גלאַנציגן רוקן,
אַ ריזן־גוף שטרעקט זיך אין עקסטאַטישער גלוט,
ס'לייזן זיך טויזנטער גירטלען פון שוים,
אַ ווילדע חיה קאַרטשעט זיך אין לוסט,
אויף טויזנטער ליפּן פון בלוט און פון רויט
באַווייזט זיך אַ פּיינער, אַ שטויב־ווייסער שוים...

באַווייזן זיך פאָרמען אין גלעזערנער פּלאַסטיק
צובליען זיך פאַרבן פון קרישטאָל און פון רויט,
פאַרציטערן קלאַנגען פון טיפן צום ליכט,
פאַרשכורן עקסטאַטיש דאָס אויער, דאָס אויג.

נאָך אַלץ איז דער ווינט
אַ צולאָזענער ווילדער,
צופּייטשט און צוקושט
אי געוואַלט אי פאַרלאַנג,
מיט גלוטן באַוואָפנט
פון נאָרד און פון זיד,
פאַרלירט און פאַרשווענדט ער,
צולאָזן פאַרשייט,
היילינגן פּייער און אוצרות פון וועלט.

דער ווינט איז אַ שלאַנקער
געקאָוועט אין שטאָל,
זיין קאָפּ איז אַן איידעלער
געגאָסן אין בראָנז,
זיין שריט טאַנצט עלאַסטיש
איבער טויזנטער מייל,
זיין לייכטזיין, זיין ריטם
געגאָסן אין איינס...

אויפן גרונט פון ים...

בראָנז און בלוי, און גרויער שטאָל,
שמעלצט זיך און זידט אין קאָכיגן ים.
וואולקאַנען פאַרוואָגלט,
פאַרשלונגען פון אָפּגרונט פון גרונט פונ'ם ים,
קומען אָפּ דאָרטן היבוט הקבֿ
שפּייען מיט פייער מיט לאַווא און פּאַזשער,
אין זודיגן תהום...

מיריאַדן מאָנסטערס, גרינע סאַלאַמאַנדערס,
עלעמענט־געלאָדן,
צובויערן, צוגראָבן, מיט פייער און פלאַם,
דעם גרונט פונ'ם ים.

שטאַרק־שטראָמען ווילדע,
געבוירן פון אָפּגרונט, געשטויסן אין אָפּגרונט,
עלעקטריש געשליידערט
פון טיפקייט צו טיפקייט,
צובושעווען, צוגראָבן דעם גרונט פונ'ם ים.

און פלאָרא און פוינא באַפעלקערן, פאַרפלייצן
מיט ביזאַרע פיגורן,
די טיפן, דעם כאָאָס פון ים,
די קייטן פון בערג, די רינגען פון שראָפן,
וואָס זיינען באַקאָוועט מיט רויטע קאָראַלן.

פיגורן, נפשות, פאַרוואָגלטע מאָנסטערס
טומלען זיך, ווארפן אין גרויזיגע פלוטן.
און מיליאָנען חילות, גליטשיג געווערם,
האַלב פלאַנץ האַלב רעפּטיל,
פאַרזעעניש בונט פיטאָרעסקע,
וועגעטירן ביים שוועל,
ביים אָנהויב,
דעם וועג פון לאַנגע עפּאָכן,
פון טויזנטער יאָרן פאַר זיך...

דאָס רוישן קומט ווייט און ווייס...

דאָס רוישן קומט ווייט און ווייס
מיט אַ ליאַרם צום ברעג,
טעמפּע, לאַנג־געצויגענע קלאַנגען
פון צולאָזענע סירענען
שניידן דעם וועג...

דערשלאָגן זיך צילבאַוואַוסט
צו שיפן און מאַסטן,
וואָס בלאָנדזשען אומעטיק אין נעפּל־וואָלד
און וואַרטן.
די זון שטראַלט געהאַמעוועט
אויף קרעאַטור און געוועקס.

דער שטילער ווינציגער בראָקן ערד,
דער נערדליכער ברעג,
וואַרט אין תמימות
אויף בשורות,
אויף אַ גרוס
און אויף חסד...

וואַרעמע, פליסיגע זון־גאָלד,
דרינגט דורך בלויע שפּינוועב,
דורך הויכצאַרטע פּאָרן
בלויער נעפּל־געוועב...
פאַרבאָרגן לייכטן
שפּינט ליכט און לויטערקייט

דער הימל אָבער,
דער הימל
האָט אויפסניי זיך איינגעבעט אין ים.
ליגןביידע פאַרטראַכט
אַ גאַנצע נאַכט
אויף דער שמאָלער שאַרפער ליניע
פון האָריזאָנט
און לעשן אים אויס...

דער ים בענקט...

דער ים האָט זיך פּלוצים פֿאַנאַנדערגעלאַכט...
קראַכן די פּוגן אין יאָמיגע שפּאַלטן,
עפּענען זיך, שליסן אין שרעק...
אין ווילדן געברויז
איבער טויזנטער סקאַלן פֿון ים־קלאַוויאַטור,

פֿאַרציטערן שיפֿן,
ווי שפּילצייג,
דאַמפֿער פֿרעגן ביים קאָמפּאַס,
דער ים טרייבט זיין שפּיל
קענטיק צו ווייט —
הילט אַנדערע צאַרט
ווי מימאָזן אין טויל,
וואַרפֿט זיי אַ ווילדער
אין טיפֿקייט פֿון גרונט.

אַנדערע זייגען מחוץ פֿון זיין שליטה,
בילדן, באַשאַפֿן ווי ער,
אַ פּעכשוואַרצע שלעפּ אונטער שטאָלערנע טריט,
שטריכן מאַרקאַנטע פֿון ערץ און פֿון ווערק...
דער ים שיקט באַזעסן זיין בענקשאַפֿט נאָך זיי...

שליחים לויפֿן אויף יעדער זייט ברעג,
שטאָל־האַרט און בלוי.
אַלע באַחנ׳ט פֿון בלויעסטן טרוים,
פֿון בענקשאַפֿט פֿון ים...

פרימאָרגן.

דער ים איז צומאָרגנס
שוין פול מיט הבטחות,
זיין אָבדעך שפינט שפיל,
זיין ווייטקייט
בענקשאַפט נאָך ווייטקייט,
בלעטער זינגען פאַנאַטיש פון פרייד...
דער ווינט גלעט פאַרליבט
די גלידער אין רויש,
דער טוי אויפן גראָז
ברעכט יעדן טראָפּן
אין טויזנט קרישטאָלן.
די זון שיט אויף אַלעמען סנאָפּעס פון גאָלד...

דער ים ברויזט...

דער ים ברויזט נייע אקאָרדן,
צום ברעג וואָס וואַרט,
טויזנטער טענער,
סקאַלעס נייע אָן אַ שיעור...
האַרמאָנישע ריטמען
און ניי וואַריאירט,
איינהייטן גאַנצע,
אָרגאַניש פאַרבונדן,
שוועלן און וואַקסן
צו טיפן סאָנאָרן קרעשענדאָ.

ווילדע האַרמאָניעס,
צורוישטע פון ווילדע פאַרלאַנגען,
ברויזן שירים
פון בלוט און באַגער
צום ערשטן סטאַרט —
צום אָנהויב פון ווערן,
צום יונגן פרילינג,
צום זאַפטיגן קוואַל
פון זאַפטיגער לוסט...

דער ים איז א בייזער...

דער ים איז א בייזער, אין בלינדן כעס,
איז אַלץ צוטומלט פון שרעק....
מיר זיינען אַלע גאָר ניט באַהאַרצט,
אוןביימער בייגן געקרויינטע קעפּ
טיף צו דער ערד,
באַוועגטע הכנעה אין יעטוועדן בלאַט...

זאמדן טריבן זייער ליבטיגן ווייס,
פאַרגיסן גרויקייט איבער'ן ברעג...
בלומען באַחנ'טע זייער פאַרווייִנט,
גיסן טראָפּן טרערן־קרישטאָל,
אין אַלע אויגן פון יעטוועדער בלום
פונקלען טראָפּן טרערן־קרישטאָל...

בעט זיך גרינס און קרויט, געשטרויך,
פלאַטערלעך, פייגעלעך בעטן זיך אויך,
אויף אייגענעם אויפן יעדער באַזונדער,
אַן אייגענער מין יעדער פאַר זיך...

דער הימל שפּיגלט דעם ים,
ער איז ניט אינגאַנצן דערין,
גרוי מיט א זילבער־קלאַנג
הויבט ער זיך העכער פון אים,
און בלויט אויפן ראַנד מיט א גלאַנץ...

דער האָריזאָנט פון ים,
אין זיין צאָרניגן גרים,
אַנטפּלעקט א צושיידטע ליניע...
— — — — — — — — — — — —
דער הימל איז ניט דערביי...

הימל איבערן ים...

דער ים האָט דערזען
אַ ים איבער זיך,
און געוואָרן נבהל ונשתומם...
אַ ים אין רוים,
אַ ים אין חלל,
שטערן שווימען,
אַ לבנה שיט זילבער
אַ זון טונקט זיך אונטער —
דער ים האָט טיף זיך פאַרטראַכט...

און דאָס פּנים פאַרשטעלט,
און שלייערס געשפּינען,
און נעפּלען געשפּינען,
און געוואָרפן איבער דער וועלט.

איז די וועלט געוואָרן געפּענט אין גרוי,
דערטראָנקען אין ים מחשבות,
האָט דער ים זיך פאַרגראָבן
אין זיין גרינסטן טוי,
התבודדות געפּראַוועט,
געזוכט צו דערקענען,
צוּוואָרפן מחיצות,
ווער איז — וואָס איז דער ים איבער אים...?

זומער־נאָכמיטאָג.

מיליאָנען זילבערנע פּליטער
ווערן אַנטרונען אין ים,
מיליאָנען ווערן געבוירן,
פינקלען, בליצן,
און טונקען זיך אונטער...

מיליאָנען זילבערנע שפּיגלען,
שפּיגלען אַן איינציגן שטראַל,
ציען אים מיט זיך צום גרונט,
שפּיגל־בילד און ווידערקול
בלאָנדזשען אויף דער אויבערפלאַך...

קאָרן־בלומען־בלויען גייסטערן אין ליכט...
די זון וועבט אַ שאַרף אין דער ברייט,
שפּיגלען אין טיפעניש פאַרטיפן די בלויען,
וואָלקן אויפן ראַנד, פאַרשכורט פון זון...

פארנאכט.

דער ים האָט פאַמעליך אַלע סודות פאַרשלונגען,
הויכט זיי צום הימל אין מיסטישן גליען
הענט פרומע פלעכטן די פינגער אין תפילה...
פייערן צינדן זיך,
לייכטן אין רוים,
און דער ים קרעשענדירט,
טונקעלער אַקאָרדן,
דער הימל אין פלאַמען
פייערליך ווייט...

פארנאכט בײַם ים...

דער ברעג צינדט ליכטער,
וואָס פּלימערן אומרואיִק,
דאָס שומנע רױשן פון כוואַליעס
דערציילט ניט פּעוונע מיסטעריעס...
פון מזרח־זייט שרעקט
טיף־שוואַרצער תהום...

אַ וואַנדערנדיקער לייכט־טורם,
צושטראַלט אַ קרייז־רונדן ליכט־בויגן
און ציט אים בהדרגה
איין און אויס...
איין... און אויס...
רעפלעקטאָרן שפּאַלטן דעם ים...

נאכט אויפן ים...

וויאָלעטע פלאַמען
קלינגען איבערן ראַנד,
וואָס טיפער ווערט טונקעלער,
וואָס העכער גליט רויט...
סקאַרלאַט־רויט.
פאַרשוואומען די נואַנסן,
די לעצטע שורה
א בלאַס־געלער טאָן,
פאַרלירט זיך אין בלאַסן בלוי אויבן אָן.

א שטערן בלישטשעט איינאיינציג.
אויפן ים שוואַרצע מראות
מיט פלאַמענדיגע אויגן,
צוגליעטע רויטע קוילן,
ברענענדיגע שטערנס אויף טיף־שוואַרצן גרונט.

נאַכט ליגט ווייט איבער׳ן ים.
רוישט ער אַלע סודות אין איר ווייך האַרץ.
שטערן האָבן ניט קיין שליטה,
שטראַלן אין חלל אָן א ווידערקול...

נאַכט איז איבערן הימל געגאַסן,
באַטאָנען שטערן שטאַרקער דאָס ליכט,
איבער טיף־שוואַרצן גרונד,
אָן א שאָטן.

שטורם.

דער ים גיסט שטאָל,
גרוי־בלוי שטאָל,
פון די טיפן,
אין די טיפן.
דער ים בויט בערג
גרוי־בלויע בערג,
שורות נאָך שורות פון בערג...

ווייסע בערג פון ווייסן גישט,
שטרעקן זיך כוואַליג,
אין לאַנגע קאַמען,
אין בויגנס הויכע
אינמיטן פון ים.
ווייסע בערג, וואָס שפריצן גישט,
צואווינגן תהומ'ען,
ווייכע וויגן, וועליגע בעטן,
פאַר ווילדע דעמאָנען,
געפּאַטשטע פון שטורם,
געפּאַשעטע פון ווינט...

שוואַרצע נאָרעס גראָבט דער ים,
טיפן סכנות, יאַמעס וואָס געניצן שרעק! —
טרייבט אומענדליכע שורות פון בערג
אין תהומות געגרייטע,
אין נאָרעס אָן גרונט...

און חיות ווילדע, צובושעוועט, צופלאַשעט
פון ווילדן צואווינגטן ים,
קומען פאַרוואָגלט, שטרעקן זיך, בויגן,
קרומען צוהוליעטע גופים,
מיט ווילד־ווייסע קאַמען,
אין הימל אריין און צוריק...

גרינע קאַסקאַדן, אָפּגרונט־טיפע תהומות,
שנעלן פון תהום אין הימל אריין,

זודיגע קעסלען פון קאַלטן גרין,
גיסן זיך, שפּריצן אין שטראָמיגע וואוכטן
אין אומצייליגע בעטן —
בעטן זיך איין אין בעט פון׳ם ים.
ווייסע טייוואַלים פון ים־עלעמענט
שטויסן זיך, שטופּן, איינער דעם צווייטן,
רוקן נאָך רוקן, פאַר זיך פאָראויס...
אין דער ווייטער, וויסטער אומענדליכקייט.

און געדיכטע טומאַנעס,
ווייס־גרויע נעפּל,
פּרובן פאַרדעקן,
פּרובן פאַרשטעלן,
דאָס וועליגע גרויזן,
דעם שוימיגן שרעקן
פון צוקאָכטן, זודיגן ים.

אין קנאַפּע סעקונד
געבערט דער ים, מיליאָנען וויפּערן,
נאָטערן, שלאַנגען, משונה רעפּטילן,
וואָס שליידערן גליטשיגע, לאַנגע,
עלאַסטישע גופים
מיט שוים אין די מיילער צום הימל,
בעת ס׳פאַרשלינגט זיי דאָס גרויזן פון ים.

און דער ים בחברותא מיט א ווילדן געזעל,
מיט׳ן ברויזיגן שטורם,
דעם אויבערשטן שר פון אלע וואוכטן,
אלע ווינטן,
פּראַוועט אין אלע טעמפּלען
פון גרינעם צורוישטן עלעמענט,
א ווילדן באַכאַנאַל, פון גלוט־רויטע אָרגיעס,
ביים אורקוואַל, ביים שורש,
פון ים, פון דער וועלט...

דער ים רוט...

דער ים האָט צומישט
אַ מאָדנע אַמאַלגאַם,
פון ווייך גערונענעם גלאָז
און מעטאַל...

און פאַרבן נייע דערצילט.
זילבער און קאָרנבלום־בלוי,
באַשיט מיט אַ שימער
ליכט־געטריבט גרוי.

אַליין איז ער שטיל,
און רוט ווי אַ ריז,
וואָס זונט זיך אין וואוילטאָג
פון אייגענער גבורה,
אין פּראַכט פון די זונען
אין זיך און מחוץ...

און יונגע קאָלירן
און רגע־בריליאַנטן,
קומען, פאַרשווינדן
שטיפעריש, שפּילעוודיג,
אין פאַלבן פון דעקטוך,
וואָס שפּרייט זיך מיט גאווה,
איבערן גוף פון אַ ריז,
וואָס ליגט רואיג און רוט...

בלומעז

בלומען ביי נאכט.

אצאלעען, אין טיפן געל,
אין פלאמענדיג רויט!
און טונקל־גרין, לעדערנע בלעטער
מאסקע ווי בלוט,
שטרעקן די ליפן צום ליכט!
ברענען טיפן געל און הייסן רויט
אריין אין נאכט...

בלאסע איריסן הארט ביים וועג,
חלומ'ען בלויע חלומות,
בענקען נאך הימלישע בלויען,
ביים שטעכיגן אבהאנג
הארט ביים וועג
געלאזן אין נאכטיגע טויען,
חלומ'ען —
נייע נעכט...
נייע בלויען...

און ענציאן, בלוי־בלויער ענציאן
געבאוועט גאנץ אויבן,
אין הויכע בארגיגע לאנקעס געצויגן,
האט פלוצים פארבלאנדזשעט אין טאל,
קוקט בלוי און פארחידושט —
שטויביג דער טאל...
פרעגט זיך אן ביי דער נאכט...

הארטענזיעס, געראניעס פון וויטן פארנארט,
פון פארצויבערטער ווילדקייט,
אין נאענטער, היימישער ענגקייט,
בליצן, רויט און ווייס
אריין אין נאכט!
לייכטן חשק און גלוסטן
אין גרעל־הייסע פארבן,
טיף אריין אין דער נאכט...

גלאַדיאָלן.

גלאַדיאָלן, בלומען־טאָפּאָליעס,
אָפּענע בעכער, גלאָקן פאַרקערטע,
קערן די ראַנדן צום ליכט,
שטערן צו שטערן,
באַגערן קאָלירן,
רייצן, פאַרפירן.

אַרום שאָטיגע ברוינע טעראַסן,
טוליען זיך ראַנקען גלאָקן אַראָפּ,
גלאָקן־בלומען קלינגען אין רוים.
אָן אַ טאָן,
אין פאַרבן...

דערוואַרטונג.

אַלע רויזן וואַרטן...
בלעטער אָפן, לויכטן,
אָטעמען טיף
און האַרכן...
שלאַנקע שטענגל שטרעקן זיך,
האַלטן הויך וואונדער־געבלים,
גרינע קרייטער לאַשטשען זיך,
וויקלען זיך ווייך, פאַרליבט,
אין באַגליקטן פאַרלאַנג...

„ר י י ז ן“

אין פאָלקס־לשון הייסן זיי רייזן,
אַ מין העכערער מין מאַרגעריטן,
קולטיווירט.
צומאָל שוין אפילו
אַ בלום אין אַ גאָרטן,
באַשיידן.
און דער גאַנצער נדן ציכטיגע פּשטות
אויסגעלייגט אויפן טיש...

העל־געלע שפּיצעלעך, בלעטעלעך,
אָפּט אַ געדאַנק נאָר אין געלן,
סילען זיך, פּערלען איינס נאָכ׳ן צווייטן
איינס נאָכ׳ן צווייטן...
לייגן פאַנאַנדער זיך, שפּרייטן זיך
שפּרייטן,
וואָרצלען אין טונקלען, טיפבראַונעם שוים.

פּשטות שטאַרקע קאָוועט,
פּראָסט און ראָבוסט,
אויג און בליק
עקשנות׳דיג צו זיך...

עמיץ איז נאָך ווייט...

איר ווייסט ניט וואָס איר טוט, זיסע רויזן,
מיין האַרץ איז ערגיץ ווייט...
פול געעפנט יונגע בעכער,
מיין האַרץ איז זייער וואונד...
שליסט אייך ווידער, זיסע גלוטן,
נאָך ניט אייער צייט...
גלאַנץ פון שיינקייט, גלאַנץ פון ליכט,
הילט אייך איין אין ווייסער זייד,
שליסט אייך איין און וואַרט...!
עמיץ איז נאָך ווייט...

טולפּן.

רויטע טולפּן בויגן זיך ווייך
פאַר יעטוועדער לאַסונג פון ליכט,
רויטע טולפּן, אָפענע בעכער,
גערײַטענע, גרייטע,
פאַר יעטוועדער לוסט..

טולפּן רויטע ראַסיג סענזיבל
מיט זינליכסטע זינען
פאַר גאָלדן פון זון,
רויטע טולפּן, אין גלוטן רויט
פאַרציטערט און צאַרט,
און צערטליך דערשיטערט
פאַר יעטוועדן הויך.

בלאַס־גרינע שטענגלען
פון רויטע טולפּן,
גראַציל געבויגן
אין זיסעסטן רויש,
רויטע טולפּן, טריפן רויטע בלוט —
טראָפּנווייז,
איינציגווייז
זיך ווייסגעגליט
אין רויטער גלוט,
אין פורפורענע פלוטן,
בנשיקה פאַרגליט...

בלומען אין שטוב.

בלומען, בלומען, בלומען!
אויפן דעסק, רעגאל, אויפן טיש!
שווערע רויטע קרוינען
בויגן זיך טיף —
פאַר וועמען...?

רויזן, שלאַנקע, יונגע,
קנאָספּיגע וואונדער
פאַרגליען דעם גאַנצן צויבער
אין אומזיניגן עקסטאַז,
אַלץ אין איין אָטעם,
אַלץ אין איין הויך.
פאַר וואָס...?

רויזן אויף מיין טיש...

רויזן אין ליכטיגן ראָז!
רייפע, צאַרטע, פליישיגע בלעטער,
פולע, ווייכע פּראַכט,
רייפע, ראָזע רובענס'שע פרויען...

וואַקסן פאַנאַנדער,
ברייטער און ליכטער,
ראָזעווע פליישן,
טוי אויף די גלידער...

רויזן־גרופּן
אין רונדע וואַזן,
בליען, גליען
אויף אַ ווענט...
יעדע ראָזער,
פליישיגער יעדע,
זינליכער...
יעדע גליט

איין לעבן־לאַנג. אין ליכט,
פאַר היינט,
פאַר אַצינד,
פאַר אייביג...

ערשטע טולפן.

טולפן זיסע, רויטע כוסות,
קלאפט איר ווידער אין מיין טיר?
האט אייך ווער געפירט צו מיר?
בלויע שטערן פון דער הויך,
גאלדענע פון זונענלאנד?
זילבערליכט פון ימים־טובים
צוגעשלאסן אייער ראנד...

רויטע גלאקן, כ׳הער אייך קלינגען,
ווי בייגט איר טיף די קרוינען־קעפ,
ווי שטום פארגליט א רויטע ליד...
כ׳שרעק זיך שיר —
איר ציטערט שטארק...
בלאט נאך בלאט ווערט בלאסביים ראנד,
שרעקט איר אייך מיט מיר...?

ביימער ביי נאַכט...

מיין בעריאָזע אַקעגן
האָט צולאָזן צוואוואַשענע האָר,
גלאַנצן זיי זיידן,
פאַלן באַשיידן,
פליסן ביז איבער
די קנעכל פון בוים...
און צירן צושויבערט
זיין בלאַס־גרינע קרוין.

שטאַרק־שטאַמיגע קאַסטאַניעס,
פּראַווען נאָך אַלץ אַ מין יובל,
בענטש־ליכט געצונדן,
אין בלעטער־גירלאַנדן,
באַלייכטן די וועגן,
איבער די ראַנדן,
הונדערטער מיילן די לענג.

עשן צושפּאַנען געצעלטן פון שאָטן,
זיצן דערינען,
שטריקן בלחש דריישפּיציגע בלעטער,
וועבן זיך אויס
פון דריי־שפּיצן — דריישפּיצן,
פאַרשפּרייט זיך אַ הויכצאַרט־סובטילער געוואַנד,
וואָס מישט זיך מיט מאַיען־פאַרנאַכט איבערלאַנד.

און אַנדערע ביימער אפילו פון ווייטן
קומען וואָס נענטער, שטימען די כלים,
מאָדנע געגרייטע, מאָדנע באַוועגט.

בלומען־רמזים...

העלגרינע שטערנס,
גלוט־רויטע קרוינען,
איינגעבויגן און פרום,
שיין ווי קאַלירן,
און העכער ווי הימל,
לייכטן פאַרבאָרגן
און שטום...

שפּילן געוואַלטן
האַרט פאַר מיין טיר,
וואַרפן ווי קוילן
חסד און שיר,
און פירן אויף וועגן,
ווילן צו שטאָלן,
טראָץ צו פאַרפרומען,
קראַפט צו דערהויבן
צו גלוט און עקסטאַז...

קאָלירן.

בוכן, בעריאָזעס,
קאַסטאַניעס און דעמבעס,
פיכטן, טאָפּאָליעס,
עשן און סאָסנעס,
זיינען אַלע אין גרין,
אַן אַנדער מין גרין...

די ערד נעמט אַ דעקטוך,
פאַרפּוצט זיך אין צירונג,
איבער קערן־און ערד־ברוין
פאַרוואָרפן אַ קאַפּריז,
דער גרונד־טאָן איז זאַפטגרין
מיט בלומען־מאָטיוון.

אַלע קאָלירן...
ווייס און בלוי,
וויאָלעט און ברוין,
און אַלע שאַטירן..
און רויט בראַש!
פייעריג רויטער מאָן!
מיט בלעטער רויטע,
וואָס פליען ווי פלאַמען,
שפּילן ווי בלוט...
וואָס בליען, בליצן,
ברענען רויטע פאַרלאַנגען,
אריין אין טאָג,
אין דער נאַכט...

וועגןם

וועגוס־געבורט.

טיף פארלוירן, אין לויזע צייטן־רינגען,
ווען ערשטע רוישן פון קאסמאס פארקלינגען,
אין יענע מיסטעריעזע שעה'ן
פון מעשה בראשית אין רוים
איז דער שאפונגס־דראנג נאך ניט אין צוים
פון אייביגע נאטור־געזעצן,
טרעפט אז ער שפרינגט איבער טרעפן אויף טרעפן,
ערופציעס און ווערן,
היפערט איבער לאנגע סקאלן גראניטענע צוכט מיט אמאל..

אין אזא סופעריארן מאמענט געבערט
א געגעצדיגער תהום ליידיגקייט
כאאס און אומענדליכקייט,
דער מענטשן־פאטער גרייט זיין מענליכע ריפ,
באשטייט זיגרייך דעם הארטן נסיון
פון קרעאירן א מענטשן־מוטער פארן מענטשן־דור,
מינערווא שפרינגט מיט חכמה באוואפנט, פון יופיטערס שטערן,
און וועגוס, די געטין פון לוסט און פון ליבע
קלויבט אוים פאר איר מוטערליכן שוים
די זילבערנע כוואליעס פון ים,
דעם גרויסן רעזערוואר פון אייביגע שטראמען,
דעם שוימיגן בעקן פון אייביגע טויען...

אין ווייטסטן מזרח פון מיטל־לאנדס־ים
אין בלויעסטן גאלף, אין קליין־אזיעס שוים,
פון עגיפטן פארהילט, אויף ציפערנס ברעג,
איז א מארגן דערוואכט, אן איינציגע זכיה און זכות
אין וועלט און וועלטן־רשות...

פאספאריזירנדע בעכערס אלע כוואליעס,
מיט ליבע געפולט ביז צום ראנד,
אין בולט'ער פארקערפערונג,
א מארגן געשפונען פון בלויקייט און גאלד,
זונען גליען אין גאלדנסטן רויט,

שיטן שטראַלן פֿאַמעליך — אין טראַנס,
און יעדע כוואַליע, אַ געטליכע מישונג, אַ זילבער אילוזיע
און פֿערלענדיק באַוועגטע דערפֿרישונג..
און אַלע אין זיסן עקסטאַז
באַלייטן ווענוס — אַ וואונדער צום ברעג.

ווענוס דערשיינט.
נאַקעט, ווי אַ בלום. נאַקעט ווי אַ ווייסער שטיין,
פֿון הונדערטער כוואַליעס געטאַקט,
נאַקעט ווי בלענד־ווערק פֿון אייגענעם זיין.
גאָלדענע האָר פֿליסן איבער נאַקן און רוקן,
בלאַנק צוויי זיסע ברוסטן,
וואָס בליען ווי קנאָספּן אויף אַ צווייג,
נאַרציסענע גלידער, דער פּנים ווי לייכטן,
אויגן וואָס האָבן געטרונקען בלויען פֿון הימל און ים,
ליפּן — דער בלענדיגער כוס פֿון רויטן מאָן..

נאָר וואָס געבוירן...
אַ ריח פֿון רויזן פֿאַרשפּרייט זיך אַרום און אַרום,
באַרוישט די זינען.
וואַסער־טראָפּנס פּערלען,
באַשיטן דעם לויכטנדן גוף,
פֿאַרשווינדן אין ים און אין לופֿט.
האָר און הויט הויכן באַרוישט
זאַלציגן אַראָמאַט פֿון קוועליגער פֿלוט...

און זיכער וואָלט אַזוי זי געשימערט,
ביז היינט און אין סוף,
ווען ס'וואָלט ניט צוגלייך מיט איר
באַשאַפֿן געוואָרן ליבשאַפֿט,
איר הייליגע היים פֿון אנטציקן און געפֿאַרן,
דער דערלויכטענער זין פֿון איר זיין...

אַלע שעה'ן מיט גאָלדענע שטראָמען
גרוסן ווענוס, פֿליען באַנומען,
אַלע שאַרמס, דער זיסעסטער חן
וויקלען ווענוס אַרום,

איידער זי קוקט זיך אום,
ליגט דער ווינד — אַ ווייכע סטענגע
אויסגעהויכט איר צו פיס.

די זון באַדעקט איר פּנים, מיט צוויייערליי צאַרטע וואָלן,
דער הימל איז רואיג, שיט מיריאַדן שטראָמען פון ליכט,
וואָס ציטערן, גלעטן יעדע ליניע,
כוואַליען עטעריש אַ מאַנטל
איבער דער געטליכער גנאָד פון איר לייב.

די טיפן פון ים ווערן באַרירט,
און די נייע ערד,
חיות און מאָנסטערס פון ווייסן נאָרדן
און רעפּטילן אפילו, וואָס וועגעטירן,
אומבאַוואוסט אין אַ וואַסער־טראָפּן
דערפילן אַ דראַנג זיך צו דערפילן
אפילו פאַרן פּרייז פון זייער גאַנצן זיין...
אַלע שטראָמען זיינען דערוואַכט...

ווענוס שליסט די אויגן,
זאַפּט איין פאַרטראַכט
דורך האַלב אָפענע־ליפּן,
דאָס נייע, דאָס ערשטע וואָס זי האָט באַשאַפן.
אַ זיסער שווידער דרינגט דורך יעדער פיבער
פון איר לייב.
די שעה׳ן האָבן זיך אָפּגעשטעלט,
פלעכטן דערווייל פאַר ווענוס אַ קרוין.
ניט פון גאָלד,
פון אַלע פּריזמאַטן פון ליכט...

ווענוס דערקלערט וואולקאַן איר ליבע...

ווענוס פליט,
אַ פלאַם אין ליכט,
צינדט דעם אָלימפּ.
מאַרס לאָזט פאַרזשאַווערן בויגן און פייל,
דיאַנאַ אַנטלויפט צורייצט אויף געיעג,
אַפּאָלאָ וואַרפט ווייט די לירע פון זיך,
אַ זיסע אומרו פון לירעס אין בלוט...
מינערוואַ פאַרוואַרפט אַבסטראַקטע עמאַציעס
נידערט אין מוטנע מדרגות.
און אַלמעכטיגער צעוס, איז צוויי מאָל געטראָפן,
פון ווענוס פאַרפירט, פון יונאָ באַדרענגט...

ברענט דער אָלימפּ, אין פלוטיגע פלאַמען,
צוטרייסלט, דערשיטערט פון גרונט,
דאָס זיינען געטער ערגיץ־וואו וואונד...

ווענוס, די זיסע געפאַר, זיצט רואיג און זינט,
פלאַטערט, פלימערט, שפּינט
איז שפּילעוודיג מונטער,
באַשאַפט זיך קאַפּריזן,
וואַרפט זיי אַרונטער,
זעט אָדערלעך בלויע,
פאַרטיילט זיי באַזונדער,
זעט הויט וואָס בלענדט ווי ליכט,
אויס שימער געוועבט און אויס טוי...

וואולקאַן ביים שוועל.
מאַכט־פולע גלידער ווי שטאָל.
פלומפּ,
לאָם,
ליפּן געשלאָסן,
שטום,
האָריג דער גוף,
ביזאַר.

אויגן — שווארצע קוילן.
טליען זשאר.
טוניקע־שלעפ פארקערט,
מיט ערד פארשמירט
און מיט ערץ...
דער אלימפ עפנט ווייט זיין גאלדענעם טויער,
בעת ס׳שטייט אין ערצענער וואוכט
דער שמיד — דער גאט פון וועלטן־פייער.

ווענוס זיצט טיף צו יופיטערס פיס,
שטיל און פארשפילט,
מיט פיגורן, סילועטן
אין הימלישן היכל.
ווערט דערשטוינט, פארגאפט,
כמעט ווי פארטרוימט,
רופט אוים מעהר נאך צו זיך:

דו ביזט זעלטזאם און פרעמד, דו גרויסער שמיד,
און גיי צו מיר,
ס׳מוז זיין זים זיך טוליען צו דיר
רויע ערץ דיין יעדער גליד,
דו רויטער זשאר,
שיט אוים פונקען, צינדט אן בליץ,
און ריחות וואס דרינגען טיף
אין אלע פארן פון מיין זיין.

די שארסטקע ריסן פון דיין הויט,
צינדן זיסקייט אין מיין בלוט.
דיין אטעם — ברען פון הארץ פון ערד,
דערציילט מיר פון וועלטן, ניי און פארבארגן
פאר מיר,
ניט פלוטן פון ליכט פון די הימלען,
ניט יענע פון זאלציגן ים,
גיב מיר דעם טונקעלן צויבער
דעם סוד פון יענע מיסטעריעס,
וואס הויכט אין דיינע מדינות, א ווולקאן!

זע —כ׳וואָרט, אַ פֿאַנטאָם פֿון עטער און שוים,
כדי אויגעלייזט ווערן פֿון דיר,
אַ ליכטיגער בעכער גאָלדן זעניט,
בייגט אָן זיין ראַנד פֿאַר די ליפּן פֿון שר.
אַראָמאַט פֿון זאַלץ און ווייסן עמאַיל
וויקעלט זיך ווייך אַרום האַרטן גראַניט.

דו גאָט און שמיד!
דער הייליגער שווייס פֿון ווערק אויף דיין
שטערן,
פּערלט טרויבן ווילדן וויין וואָס ברענגען רויש,
פֿון יענע בערג, וואָס גיסן פֿייער אויף דיין וואונק,
פֿון יענע פֿעלדער וואו אייזן וואַקסט,
פֿון יענע וועלדער וואָס רוישן שטילקייט,
און רוישן שווייגן אויף דיין פֿאַרלאַנג,
דער האַמער פֿון אַרבעט אין דיינע מעכטיגע הענט
שפּריצט פֿונקען גאָלדענעם פּריסיק,
שענער און גליאיגער פֿון שטראַלן פֿון זון,
דיינע אויגן לייכטן, גלייך פֿון האַרץ,
שיין ביזטו וואולקאַן און שטאַרק!
און ביזט מיין...!

װענוס קרעאַטריקס...

װען דאָס אױג פֿון ערשטן הימל,
האָט אַנטפּלעקט זײַן גרױס, זײַן ליכטיגע בלױ,
װען ס'האָט דער ערשטער מאָרגן, אין יונגן שױם,
געקליבן די זילבערנע טראָפּנס פֿון טױ,
װען בעקנס געלע פֿון זון, האָבן גאָלדן געגאָסן אין רױם,
װען פֿעלזיגע בערג האָבן שאַרסטקע געשײלט זיך
פֿון כאַאָס און גאַזן אין צױם,
װען ערשטע פֿלוטן האָבן גרין זיך געגאָסן
אין אײביגע בעטן פֿון ימים און טײַכן,
װען די ערד האָט עלעמענט־געלאָדן,
זיך אַלץ געשפּאָלטן און װידער געשלאָסן —
װען די ערשטע אײביגקײט איז אָבגעלאָפֿן
איר ערשטן רינג, —
איז פֿון כאַאָס און רױטע פֿאָזשארן, װענוס אַנטשפּראָסן,
שלײערס און שאַלן פֿאַלן געלאָזן,
אַ הױלע געװאַנדערט איבער'ן רױם.

פֿאַרבלאָנדזשעט אַדאָניס, געטליך און ליכטיק,
קרײַצט איר דערלױכטענעם װעג,
פֿאַלן טרערן און ערשטער טרױם,
און יעדער טרערן־טראָפּן־ברילױאַנט
האָט פֿײַעריק אַ רױטע אַנעמאָנע קרעאירט,
אונטער שװעבנדע שריט פֿון ראָזעװע קנעכל
האָבן רױטע ציקלאַמען געבליט,
און בלױע גלאָקן זײַנען געהאָנגען אין לופֿט,
און לאַנג־שטענגליכער איריס האָט זיך אױפֿגעכאַפּט פֿון שלאָף,
און קראָקוס יונגער,
לאַװענדל־פֿאַרביק און שעמעװדיק,
און אָרכידעען גרינע עקזאָטישע היה'לעך,
האָבן טיף זיך געבױגן, טיף צו דער ערד,
אין פֿאַרציטערטן גלױבן,
אין הײסן שרעק, אין פֿרומען עקסטאַז,
פֿאַר װענוס,
דער אַלגעבערערן,

דער אַלבעשאַפֿערן,
דער אַלבעהערשערן,
פֿון ליבע, פֿון טריב.

דערוואַכט דער מקור, פֿאַרציטערן שרשים.
אין אויפֿרור שוועלן קאָכיגע היילן,
זוכן שנויים, גאַרן נאָך סדר,
ערד און פֿייער, און וואַסער און לופֿט,
שטויסן זיך בלינד,
אַרונטער, אַריבער, אַרויף.
ביז ס׳געוועלטיגט די פֿאָרם.
און ס׳ווערן עלעמענטן אין פֿאָרם געפּרעסט.

אונטער טריסקען און קראַכן
קרויזן זיך ערשטע ציינער פֿון קאַמען,
קרוינען און פּלייצעס פֿון ריזן־געבערג.
נאָרן זיך פּלוטן איין אין די ימים,
פֿאַרגראָבן זיך קוואַלן צופֿוסנס פֿון בערג,
און טרייבן די שטראָמען
אין טונקעלע תהום׳ען,
שפּאַלטן שאַרפֿע שניידן די היילן.

ברייט־ברוסטיג און זאַפֿטיג איז פּלאָרא,
דעקט אָפּ וואַרעם און ווייליג איר קערפּערליכקייט,
צוצינדט זיך אויראָרא,
געבערן ווינטן טויזנטער ווינטן,
צוטראָגן די זאָמען, צוטראָגן די זאַפֿטן,
אויף אַלע גערינגעלטע וועגן
פֿון פּלאָראַס געראָטן און ווערן...

שפּרייט זיך שטיל, אין ערשטן טאָל,
אַ גרינער קאָבריץ אין וועג,
זאַנגען־באַהאָנגען, זאַפֿטן־פֿאַרגאָסן,
אַ יעטוועדער שטעג.
און פּלאָראַס זיסער זוניגער לייב,
באַשווערט און ברכה־געבענטשט.
קומען צופֿליען

טרויבן און בלעטער, פּירות און גרעזער,
לייכטן, פינקלען, לאַכן פאַר פרייד...
שטום גרייט זיך פלאָרא, קלייבט בלומען און זאַנגען,
שטעלט זיי אין ליכט.
און פלעכט פאַרטראַכט,
בונטן פּראַכט,
פון לעבן אַ קראַנץ,
און פליט צו וועמעס געטראָגן פון ווינט,
קניעט זיך איין אין רויט־ברוינער ערד,
אָפענע לאָקן ווי גאָלדענע סנאָפּעס,
פליסן ווי שוים איבער שלייפן און נאַקן,
צו קערניק אָליווער־ברוינע סטאָפּעס אַראָפּ.
און רויִשן זינגט אַ תּפילה אין רוים..

וועמעס די ליבע,
וועמעס — דער אורקוואַל,
פאַרהויכט אַ שאַל,
אין גליִאיגן שוים,
אַ קלאַנג אין אַל —
ליבע אין אַל!

וועמעס זאָגט ליבע! האָבן ווינטן געהוליעט,
ליבע! — האָבן געציטערט די בערג,
ליבע! — האָבן שטראַלן געזונגען,
ליבע! — האָבן ימים געהילעכט,
פון שטערן צו שטערן פלימערן קולות
לייכטן דורך די נעכט...
אין פאַרבן אין פייערן, אין גראָזן און וועגן,
אַלע פון ליבע פאַרצערט.

און פלאָרא פירט אָן איר ממשלה פון בליען,
פון רחבות און לוסט, איבער וואַקסן און ווערן,
פאַרבאָרגענער גלוט, פאַרלאַנגען, באַגערן,
און קיום...
די ערד איז איר קנעכט און איר האַר —
און איבער איר הויך אַ חלל אַ ווייטער,
דין און אומענדליך אין בלויעסטע בויגנס,
— פליט זי און פאַלט — און פילט ווי פאַרלוירן...

בענקט זי און גארט — און רופט אויף די שוועסטער
ברייט־ בייניגע פוינא, מיט מוסקלען און הערנער
און ציינער געשארפטע פאר רויב..

ווינטן צושפאנען טיולענע פליגלען,
לאזן באלאדן זיך באלד אויפן וועג,
אנטפירן מיסטעריעס פארבארגן אין משכן,
פארזייען פארשייט זיי אויף יעטוועדן שטעג...
פון מיליאנען וואונדן בלוטיגט די ערד,
בלוטיגט צעריסן, בלוטיגט און ווערט,
פון יאמעס און נארעס פארעט פאמעלעך
געלבליך א מאסע אומענדליכקייט...
שוועבט אן אויפהער אריין אין רוים,
ערד־אינגעווייד שפריצט היים מינעראלן,
און גליענדיג ערץ אין שווינדליגער הויך,
און ווידער צוריק אין א תהום...
קאטאקליזמען דערשיטערן די ערד.
ביז היינט נאך גיסן קאכיגע קוואלן א זודיגן גרוס,
פון יענע טעג אין אונזער טאג.
ביז היינט נאך פארציטערט די ערד
ווען גיגאנטישע בערג הילעכן וואולקאניש
זייער סאלוט אריין אין היינט.

און פוינא שלאפט אלץ נאך א פוילע
דרינען אין הארץ פון דער ערד,
פון געלבלעכע גאזן אנטשוועבן דערווײלע,
כל המיני געווערם.
גערינגעלטע, נאסע, נאר איינציגע אויגן,
א טייל גאר אן צונגען און ציינער,
און בעת ערד נעמט דערפילן פוינא אין לייב —
ליגן קראקאדין, מיניאטוירן, איכטאזוירן,
נאך אלץ אין ערגיץ א ריף...
און ים און יבשה באפעלקערן דערווײלע
שלאנגען, רעפטילן אינזעקטן,
וואס אנטשוועבן פון גאזן,
פאלאנגעס רעפטילן, רעפטילן...

און ערד ברויזט אָן אויפהער,
שטרעקט זיך און ציט זיך ספּאַזמאַטיש צוזאַמען,
ס'קאָרטשען זי אַלץ ערופּטיווע קאָנוואולזיעס,
ס'בייגט זי און שטרעקט זי צום הימל.
זודיגע לאַווע איז אויסגעבראָכן,
ס'קרעכצט די ערד אונטער חבלי לידה
פון א גרימיגן מאָנסטער,
פון פּוינאַ — מיט גופים אָן צאָל,
א טויזנט־פּאַכע הידראַ מיט קעפּ און מיט גלידער,
מיט ביינער און בלוט, און ציינער און ציינער..

אַלע עקן פון וועלט מיטאַמאָל
לייזן געקאָוועטע גירטלען פון ערד,
ווייסע היילן צולאָזן קרישטאָלן,
שטורעמס רייסן די קייטן אין שטיקער,
בעת פּוינאַ דערזעט דאָס ליכט פון דער וועלט.
טרינקט זי באַגעריג און קוקט און שלינגט,
ערד און פייער און וואַסער און לופט.
ווי שטאַרק, ווי גוט — פילט פּוינאַ
און אָטעמט אין תאוה איר זיין.
און קודם מקבל די שוועסטער
מיט רויב און מיט חשק.
און הונגערט און לעסטערט
און — זוכט...
האָט פלאָראַ די שוועסטער גענומען ביים האַנט
און ערגיץ געפירט.
ווענום וועט העלפן, האָט שטיל זי געזאָגט
ווענום די מוטער...

אין וואַלד וואו ס'וואַקסן די שאָטנס,
אין טיפן טונקל פון פאַרבאָרגנסטן מיטאָס,
האָט זיך אין שטילקייט געגלידערט א צוג.
אָדלערס און דראַכן און בעסטיעס גאַריגע,
פּוינישע נייע נפשות,
און וואו נאָר ערגיץ אַ מאָנסטער פון ים,
און אינזעקטן, רעפּטילן, האָבן אַלע געגרייט זיך אין וועג..
ביים שוועל פון ווייסן געצעלט,

אין דער היים פון גרויסן שווייגן,
האָבן אַלע טיף זיך געבויגן, געקלעבט די קעפּ צו דער ערד...

זיינען פון זיך צוגאַנגען ערצענע טויערן
ווייסע היילן
פון נאַכטיגן שטורם,
און געוואַלטיגע בענק פון בלוי־שוואַרצע כמאַרעס
האָבן אין פלוג דעם הימל פאַרהענגט.

און וועגנוס דאָס ליכט,
און וועגנוס די ליבע,
געוואָרן פאַרטונקלט פון צער,
הונגער, טריב — זכות הקיום!
טראָגן זיך קולות פון הימלען.

— — — — — — — — — — — — — — —

הונגער! דונערן די הימלען,
פאַלן בליצן פון טריב,
ווערן! און זיין!
הילעכט פוינא א ווילדע,
און וואַרפט געראַנגל, און שליידערט געציינג,
בליצן און זשאַרן גליען די ערצן,
קאָוועו כלי זיין פאַרן זכות פון דער וועלט —
פאַר ווערן! און זיין!

צו „טריסטאַן און איזאָלדע“

ממעמקים...!
פון די טיפן...
שוועלן ברויזן,
קלאַנגען לאַנגע בויען גרויזן,
ציטערן און זוכן...
וואַקסן לאַנגזאַם אין דער הויך,
זאַנפטע אָרעמס ציען קרייזן,
ווײַלן פרום אויף ווייכע וועלן,
בענטשן שטיל לופט און ליכט,
מוטער און מקור...!

אַ ים אין חלום, ווינטן שלאָפן,
סוד און גורל זײַנען וואַך...
פינגער פלעכטן זיך אין תמימות, בעטן זיך אַ גאַנצע נאַכט
שוועלן טיפער טונקעלע ברויזן, סוד און גורל זײַנען וואַך...

טונקל רוישן טיפע צויבער, גייען האַנט אין האַנט,
פאַלן איין אין פרומע תפילות, שפּינען איין אין צויבערלאַנד...
גיב אונז נאַכט דײַן ווייכע האַנט
ווײַז אונז שטיל דײַן סאַמעט־לאַנד
ווײַז אונז שטיל דײַן סאַמעט־לאַנד...

מוטער און מקור!
בויסט אונזער וויג, ביזט אונזער זיג,
נעם אונז שטיל אויף דײַנע קני, הערשערן פון וואונד און ווי,
לאָז אונז טיף פאַרגיין, לאָז אונז שטיל פאַרווייען....

בלויע פאַסן ווייזן זיך,
גלאַנצט אַן ערשטער בליסק אין ליכט,
שניידט אַ שיף אַ טיפן שניט,
אַ זעלטזאַם גלייכן, טונקלן שליאַך,
דרינען זיצט די אורגעוואַלט,
די שוועסטער פון דער נאַכט,
דער האַרץ־פרײַנט פונ׳ם טריב...

מוטער פון די טירבן, הערשערן פון מאַכט,
וואַלטערן פון וועלט־ווערן, קעניגן דו וואַכסט,
דו רופסט!
טויט און לעבן אין דיין האַנט,
לוסט און לייד און קנאה!
אַלע צויבער פון דיין לאַנד —
מיר דינען דיר, מיר דינען...

הערשערן פון אַלע וועלטן, מיר ליגן טיף צו דיינע קני,
האַרנטע פון נאַכט־געצעלטן, גלוטן רויטע אויסגעשמידט,
מיר דינען דיר, מיר דינען...

טיפע ברונען אין דיין שוים, צויבער־טראַנקען גליען,
לאַטאַס־בלומען, רויטע גלוטן
מיר דינען דיר — מיר דינען..

קיין וואָג ניטאָ אויף דיינע וועגן,
אַלע מאָסן נאַרן,
דיין צוימער־טראַנק איז טויט און לעבן,
מיר דינען דיר, מיר גאַרן....

הימלען רופן אויף דיין רוף, פאַרציטערן אין אַלע וועלטן,
שרפים פאַלן ווען דו שטראָפסט,
אימה שפּרייטסטו אין דיין גלות,
ליכט און לעבן אין דיין גנאָד,
מזבח הייליג אויפן וועג,
כרובים זינגען שירה דיר,
דורות גרייטן, גרייטן...
ממעמקים, אורגעוואַלט,
מיר דינען דיר, מיר דינען...
מוטער און מקור...!

ווערק און קאמף

שטאָל און אייזן

א טיפער טאָל, אַן אָפּגרונט, ווייט,
הילט איין, פאַרטייטשט גאָטס שטאַרקן וואָרט...

וויליג און וואוכטיג פאַרקנעכטן זיך דורות
צו זוכן, דערגיין דעם סוד פון גבורה,
צו אַנטפּלעקן, באַנוצן דעם סוד פון געוואַלט,
צו זוכן דאָס ערץ, דאָס האַרץ־בלוט פון בערג...

קוקט זיך גאָט איין,
לאָזט וויליג געווערן,
לאָזט ווירקן און שפּילן
גיגאַנטישע קראַפט,
וויטן פאַרנעם....

גרייטן פאַמעליך זיך מיטלען, געצייג,
גאָטס וואוכטיגסטע ווערק
ראַנגלען זיך וואוכטיג
מיט מענטשליכער קראַפט...

אָדערן, וועגען ווערן געריסן,
ריזן געשפּרענגט,
דורכגעבויערט,
ניט לייכט צו באַצווינגען
גאָטס ערץ אין גאָטס האַרץ...

— — — — — — — — —

ווילן געוועלטיגט,
ס׳געוועלטיגט דער טראָץ!
דאָס האַרץ פון׳ם באַרג
גיט איבער דאָס ערץ —
פליסנדיג מענטש־בלוט
וואַרעם און שווער,
מישט זיך פאַמעליך
מיט געבליטן פון באַרג...

ביים ריווער אַהייאָ

שטאַרקע דורות אין אַלטע צייטן
האָבן געבוירן פון ריזן אַ דור,
אַ באַזונדער לעבן, לשון באַזונדער,
שטאַרק ווי שטאַם,
וואָרצלען און זאַפטן טיף אין מקור...

אין אַ טיפן טאָל ביים ריווער אַהייאָ
האָט באַזעצט זיך אַ שבט פון זיי,
מחיצות פון אייזן!
אייגענע גבורה
ווערקט דאָרט פון ריזן אַ דור...

גרויסע בנינים פון שטאָל און פון אייזן
האָבן דאָרט שטאָלערנע צילן,
שטאָלערנע מוסקלען, גיגאַנטישע קראַפט
דרייען דאָרט שטאָלערנע רעדער.

מוחות ,געשטאָלט אין באַגריפן פון אייזן
לענקען מעכאַניש אין הארטע געזעצן
אַ שטאָלערן ווערק...

אין ריי און אין גליד דעפּילירן סימעטריש
הונדערטער שטיינערנע קוימענס
מיט גאַז־גרינע רויכעס, גרעל־רויטע פלאַמען
וואָס וואַקסן ווי פלאַנצן צום הימל אַרויף.
און אויוונס און שינעס און רעלסן און קראַנעס
און רעזערוואָארן,
און קוילן און ערץ,
און שטיינערן, שטאָלן געצייג
דינען טעמפּ־רעזאָלוט אַן אייזערנעם צוועק,
דורך אייזערנע שלאַנגען, אין שמאָלע זיגזאַגן,
צו גיסן גלוטיגע לאַווע,
אַ ברענענדיקן פּאַזשער,
זיך טאָפּענדיג שטאָל
אין אַן אייביגער קייט,
דורכ'ן טאָג — דורך דער נאַכט...

אין הארץ פון בארג...

האָט גאָט זיינע אוצרות טיף פארבאהאלטן
וויכטיגסטע אוצרות אין וואוכטיגע בערג,
געטליכע אוצרות אין מדבר צושיט,
אין אייביגע טיפן פון ברויזיגן ים.

די זאפטיגע ערד איז זאט פון זיי,
אוצרות רוישן שטראָמיגע טייכן,
אין טיפן פון תהום פארבאָרגענע זאאטן,
צום טיפסטן פארבאָרגן פאר קנעכט...

האָט גאָט געלאָזט וואקסן אייזן און ערץ,
און הארן־באשאפער
צו דערזעלביגער צייט,
פארמעסט זיך דער גאָט־מענטש
מיט גאָטס גרימיג געצייג
מנצח צו זיין, אונטערצוווארפן
זיין שטארקסטן געהאלט
פאר גאָר דער וועלט...

אין הארץ פונ׳ם בארג
ווערט א בנין געבויערט,
מיט יאָמעס און נאָרעס און שאכטן,
און ליכט פון דער וועלט
ווערט אין אייזן געשלאָסן,
וואָס באָרעט באהארצט זיך
מיט חושך און קראפט...

און שטאָלערן געצייג
און אָרעמס פון שטאָל
ראנגלען זיך מוטיג, פארביסן
האמערן קלאפ נאָך קלאפ
פון הארטן געשטיין,
פון פעלזיג געקוואדער
דאָס ערץ —
דאָס הארץ פונם בארג...

אַ דור פון ריזן...

גרוי גרויזן אויפן ברעג פון אַ טייך,
מיט וואַסערן טריב און באַטריבט,
טיף פאַרגראָבן אַ פאַרלוירענער טאָל...
אַ מחנה פון קנעכט פירט אָן אַ ממשלה,
איבער אַן אייזערנער מחנה
פון ווילדע גבורים געהאַלטן אין צוים...

טעמפּע פויערן אין אַלע קאָלירן,
פון אַלע רויכעס גיפטיגע סמים,
און שטיקיגע גאַזן פון אַלע מינים,
דערציילן אַ פינצטערע מער
פון שבעים ושבעה מדורי גהינם.

פון אייזערנע קלעשטשעס
צוגליטע אויף רויט,
פון שטאָלערנע צוואַנגען
די נעגל געקרימט,
פון אייזערנע פּריטשעס
אין יעטוועדער לענג,
פון שטאָלערנע קאַמערן
אין יעטוועדער גרויס,

פון אויוונס צוגליעט
אין יעטוועדן גראַד,
פון מעטאַלענע ריטער
אין יעטוועדער מאָס
פון סיסטעמען פון גרוילן
אין יעטוועדן מין,
פון מעטאָדן פון פּיין
אין יעטוועדער שאַרף!

און אַלץ איז באַשימט פאַר אַ יונגן דור,
וואָס קומט אַרויס פון אַ שטאַם פון ריזן
מיט גלידער פון אייזן און ערץ —
אַ דור וואָס שרעקט זיך פאַר אייגענער קראַפט,

אַ דור וועמעס שאָטן ס'פאַרהילט די וועלט
פון ברעג צו ברעג,
אַ דור פאַלט פאַר פּחד פאַר אייגענער **גבורה,**
אַ דור וואָס האָט מורא צו צופירן די **הענט!**
אַ דור דערוויילט פון גאָט
צו זיין דער נאמן,
איבער אַלע אוצרות
פון אַלע וועלטן —
אַ דור וואָס אין אים איז
דער טיפסטער יסוד, די שווערסטע **אחריות**
צו פאַרשפּרייטן דאָס פייער,
די גלוטן פון קראַפט,
דאָס ליכט פון קדושה
פון שיינקייט און טאַט,
פאַרן המשך,
פאַרן קיום פון גאָטס גרויסער וועלט..!

פענצטער־פוצער

אייף גלייכע ווענט
געזימסן נאַקעט
קלעטערט גלאַטיג
אַ יונגער מענטש.
געוואַגטע פיגורן,
אַקראָבאַטיק האַלב,
האַלב טאַנץ...

פאַר יעדער מאַטער שויב,
וואָס זיצט אין הויז
און דעקט דאָס אויג
שטעלט זיך אָפּ
ספּאָנטאַן,
אַ דזשונגל־חיה ראַסיג
מיט עלאַסטיש־לאַנגע
הענט און פיס...

גלאַנצט מיט בלאַנקע גריפן,
אָפּגעגנוצטע הייזער־ברילן,
לאָזט אַריין דאָס ליכט...
און ראַנקט זיך ווייטער,
העכער אַלץ,
פון שטאָק צו שטאָק,
פון צווייג צו צווייג
בויגיג, אומבאַוואוסט,
אין שווינדליגער סכנה
ווי אין פרייער לוסט...

צען מענער אין בלויע בלוזן...

צען מענער אין בלויע בלוזן
רייסן די רעלסן
אויפן טרעק פון מיין גאס.
צען מענער אין בלויע בלויזן
צושווייסן ענערגיע
פון שטאָל און פון אייזן
צו העכסטער פּאַטענץ...
צען מענער אין בלויע בלוזן
האמערן אייזערנע נעגל אין אייזן...
טיק... טאַק... טיק... טאַק...

מעטאַלענע קלאַנגען
פון ברוסט און פון שטאָל
קלינגען אויס מיטאַמאָל,
אָדערן מוסקלען,
ברענען אין בראָנז,
די הויט איז קופּערן רויט.

דער פּנים געשניטן
מיט שווערט־שניט פון טאָג,
גופים וואָס פּעדערן אין שפּרונג,
צווייַ הענט איבער צוויי
לאָזן אראָפּ
אייזערנע האַמערס
קרייץ איבער קווער,
טאַק... טאַק... טאַק... טאַק..!

צען מענער אין בלויע בלוזן
רייסן די רעלסן
אויפן טרעק פון מיין גאס...

נ י י ט אָ ר נ ס

קלײנינקע הײבעלעך,
ראָזעווע, װײכע,
לײכטע װי פוך,
יאַקעלעך, מענטעלעך
װאָלענע װאַרימע,
צאַפּלען װי קלײנע
קינדערישע הענטעלעך...

שטויסן גאַנצע,
מיט שפּיצן װאָס טאַנצן,
פון קינדער פאַר קינדער
געגרײט..
װאַרימע בליקן
פון מײדלישע אויגן
גלעטן און קושן
קינדער מלבושים...

— — — — — — — — — —

די אורמוטער גריסט
א דור װאָס קומט...

מיידלעך אין פאַבריקן...

ווייכע שטאָפן, גליטשן זיך
דורך מיידליש ווייכע הענט,
צאַרטע באַוועגליכע פינגער
צויבערן מלבושים
פאַר עפּעס אַ גוף.
פאַרטריפן די גאַנצע מיידלישע בענקשאַפט,
פאַרלאַנגען נאָך שיינקייט
און דראַנג נאָך לעבן
אין יעדן שטאָך...

אָפּט פלאַקערן אויגן
פון מי און באַגער
וויזיעס בליען אימאַזשינער,
פון אַ פרוי...

אַ קילער לייב,
און לייכט ווי שוים,
אין הילן געוויקלט
ווי ווייכע וואָלקן,
גלידער פיינע, עלפערן־מאַטע,
עלאַסטיש און איידל־געשפּאַנט.
אַנימאַליש־גראַציל...

בלויע נעכט...
טעראַסן,
שמאָלע וועגן,
ווייסער זאַמד,
פאָנטאַנען,
שטראָמען פון זילבער,
און ער...

ברעד־ליין אויף טיימס־סקווער

מעטאַל און גלאַז בליסקען קאַלט,
פון פראָסט געשליפן — הארט,
קאָלירן גליווערן גלאַנץ,
וויקלען מעכאַניש פארלאַנגען און צוזאָג
אויף אַ לויפנדיק באַנד,
קאַסקאַדן בונטע ליכט
רוישן אין שטראָמען,
באַלייכטן טיימס־סקווער.

באַלייכטן אַ גרוי־טונקלע גרויזיגע מאַסע
מענטשליכע שאַנד.
אַ געדיכטער בריי באַוועגט זיך אַפּאַטיש
אַ שטויב־גרוי געבויגענע וואַנט...
שטאָלערנער שטריק האַלט סדר אין האַנט.

מאַשינעס, וועהיקל בליצן פאַרביי
פּאַלאַצן, פּאָרטיערן, רויטער וועלור,
ליווריען — גאָלדענער שנור,
געצוקערטער שמייכל, דעוואָטער פאַרנייג...

טיימס־סקווער!
פולז פון גיהנם און גאָלד!
באַקכאַנטיש צושפּילטער אָרקאַן !
אין דער סאַמע מיט,
אַ גרויער קנויל — איין קניפּ.

פון צייט צו צייט
רירט זיך אַ קייט,
לייזן זיך אבֿרים,
שטרעקן זיך ציטעריק הענט.
פאַרשטאַרצטע פינגער געקלעמט
צו פּאַפּירענע בעכערס
וואַרימען טרונק...

מיין נעגער־מיידל.

א שאָטן שוועבט ארום מיין בעט,
גליטשט זיך אָרום וועגט,
פלאַטערט אַרום מיר.
א גוטער גייסט, לייכטע הענט,
תמימות אָן א שיעור,
היט אָפּ מיין רו,
מיין אָפענע טיר...

גלאַנצט אויף א שמייכל
אויף א טונקעלער הויט,
גליט אויף א ליכט
אויף א שווארצער קויל
הערט זיך פון ווייסליכע ליפּן געזאַנג,
פאַראינערליכט פרומקייט יעטווערער קלאַנג.
פּשטות און ריינקייט ווי מאַסע און ערד,
השגות און וואונשן פון קינדער־לאַנד...

מורא׳דיגע קנעכטשאַפט,
זעלטזאַמע חשיבות
האַלטן זיך ביידע די וואָג,
איבערגעגעבן געטריישאַפט,
ליבשאַפט, עניוות
אוודאי נאָך אַנדערע אינסטינקטן, געפילן...
ווער דערגייט דיינע טיפן
נאָענטע, פרעמדע — זעלטזאַמע קרעאַטור...

באַגעגעניש.

אקעגן מיר זיצט
דעם שטערן געצייכנט,
בלייך — פאַרשפּיצט
אַ זון פון מיין צייט,
אַ ברודער אין נויט.

ווי לאַנג שוין זיצט
אין אַ שיף אָן רודער
איינער אליין,
געפאַנגען פון פּיין...

דער צינערנער לעפל
פאַרגעסן אין האַנט,
דער לעצטער ביסן
אין האַלז...

דער קעלנער מאַכט אַ בויגן,
מיידט אים אויס
אין רונדן קרייז...

אינמיטן געווימל,
אומגעזען פון העלן געטומל
טרוינט פאַטאַל, אומבאַקימערט
שוואַרצער שרעק...

כ'וויים ניט ברודער,
מאַכסטו ווי דו טראַכטסט
כדי פאַרשטעלן אַז לו שלאָפסט?
טוסטו ווי אין שלאָף,
כ'זאָל ניט זען ווי דו טראַכטסט...?

דו טייל און אָפּקלאַנג פון מיין איך,
האַלטסט די ריגלען צוגעשלאָסן,
אונטער צער באַהאַלטסטו דיך
אויגן בלויע, בליי געגאָסן...

ווי גלייך דו זיצסט, געשטרעקט
ווי שטייף דער נאַקן — שטאַר...
און זעסט ניט ווי איך זע
אַ בייניק־גרויע האַנט
וואָס נעמט אַרום דיין שטאַרקן האַלז
און וואַרגט...

צו פילסטו ברודער,
ווי מיר ברענט דיין וואונד
געשלאָגן בלינד?
ווי כ'לייד פון שולד,
וואָס פּאַטום טעמפּ
טרעפט גראָד דיך
ווען איך בין נאָנט?...

מאסן.

מאסן וויסטע, ווילדע פלוטן,
ווי דונערט אייער טריט!
קלאפן שריט און הענגען קעפ,
כוואליעס מוט און כוואליעס קראפט,
קלינגען אויף א טרעפ...
וויפיל דורות הינטער אייך
וויפיל אייך פאראויס?
וואו וואוינט גאט אין אייער מיט,
בלינדער פאטום טעמפ,
וואו געבויט זיין הויז...?

וואו קאלט און פינצטער קלאפט דער טריט?
ווי גורל שווער און בענקשאפט ווייט,
און אויפהער ווי די צייט...?
וואו ס'גליט א פלאם אין אויגן־ליכט?
ווען ס'שיינט אמונה תמימות'דיג?
ווען ס'ברענט עקסטאז, ווי רויטע גלוט?
ווען אויפרור פלאמט אין יעדן גליד?
ווען אורמאכט רוישט אין שריט...?

פאטום טעמפ אין דורות־ריינגען
ס'רוישן כוואליעס, מאסן, קעפ
ס'רוישן שריט אין ציל און צייט
מאסן וויסטע, ווילדע פלוטן,
צו וואוינט גאט אין אייער מיט...?

מאסן־מענטשן, פלוטן־מאסן,
חלל וויסטער, פנים איינער!
ס'קלאפן שריט,
ס'פליען קעפ,
ליכט זיינט איר!
מדרגות איר און ציל —
גאט אין אייער מיט!

מאסן אין גאס

מיליאָנען רוקן, פון הונגער געטריבן,
פארפלייצן דעם שווארצן אספאלט...
מיליאָנען שריט, מיליאָנען טריט
אויף שווארצן ברוק.
טעמפע נויט, אַ טעמפע דרוק,
לאווא פליסט און פרעסט.

ס'טרעטן שריט אַ גרויעם טריט
ארויס אין גאס,
איינציגווייז,
אין מאסן...
איבער בריקן און טראקטן
און גאסן.
ס'שפרייטן שאָסייען וועגן ווי טעלער,
פאר גרויער נויט,
אַ טעמפע דרוק גראָבט.

ס'העפטן זיך בליקן
געקאָוועט אָן שריט,
רוקן נאָך רוקן,
אין ריי און גליד,
אַ קייט.
פלאסטער הילעכט,
ס'גלאנצט דער אספאלט,
גרויע נויט וואקסט אויף,
ווערט גרויס.
גרויער שטויב ברענט,
שפריסט בלוט
און קראפט און מאכט.

מאסן פלוטן, אַ שטראָם דערגרייכט,
באוואוסטזיין און גלוט פון טעמפער וואוכט,
מאכטפול און עלעמענטאר,
ווי בלוט און פאזשאר.

פאַרציטערן טורעמס אין פּאַניִשן שרעק,
וואַנקען פּאַלאַצן פאַר אַרבעטער־הענט,
פעסטונגען פליען פון נויט געשפרענגט
אין דער לופט.
גרויע נויט פונקט טעמפּ ווי ווילנס
פון מאַן צו מאַן,
און רינגלט פון ווילנס אַ קייט...
און רינגלט פון מאָרגנס אַ קייט...
פאַר אַ מאָרגן...

נעפּל איבער דער מאָס...

זעלטזאַמע צייכנס,
וואונדער ווייסטע
שיקט גאָט אַראָפּ צו דער ערד.
בערג און טאָל
און פעלדער פּוסטע,
זיינען באַפאַלן
פון פילציגע מראַקעס
וואָס פאַלן אין קנוילן
שווענקען די ערד...
— — — — — — — — — —
שטיקן דערוויילע
נאָר זקנים און קינדער...

יונגע הרוגים שטרעקן די גלידער,
מתים פאַרשיטע, אין חיבוט הקבר
שפּרענגען די קברים...
אברים צוהאַקטע זוכן דעם לייב
וואָס ליגט אַ דערשטיקטער
אונטער אַ באַרג...
בלוטיגע פינגער שווערן אַ שבועה...

גאָטס קרעאַטור,
געפאַלענע פערד,
צושאָסענע הינט,
און ביידנס ברודער מענטש —
קלייבן טויטע געריפּן,
בויען פון טויטן געביין
אַ טורעם אין הימל אריין...

זעלטזאַמע צייכנס,
וואונדער ווייסטע
שיקט גאָט אַראָפּ צו דער ערד...

טאַנק.

אייזערנע קאַלאָסן ריקן מיט וואוכט
אויף אייזערנע רעדער,
ראַזירן גלאַטיק בערג און טאָל,
צומאָלן גראַניטענע סקאַלעס
אויף שאָטער און שטויב מיטאַמאָל,
מויערן, שאַנצעס,
שטיין און ביין
זיינען גלייך געמאַכט מיט דער ערד...

יעדע לייוונט
ווייזט יעדן אָוונט,
באַגלייט פון מוזיק
דעם נס פון פּראָגרעס...

בשעתו —
וועלן אייזערנע קאָלאָסן
זיך גליטשן איבער מענטשליכע לייבער.

גאז־מאסקן.

אַלט און יונג, אין תמימות
אַרבעטן, ווערקן בשלימות,
איבער רואיגע דערפער,
שיט אויס איר ברכה
אַ נייע מלאָכה
אין פרידליכע הענט...

רעקלאַמעס צוטראָגן די בשורה
...גאז־מאסקן פאַר טויט־קאַנדידאַטן!
אויסצוצאָלן, אויף ראַטן...

אַלאַרם־גלאָקן וועקן פרידליכע שטעדט,
צו פייערן אַן אַקט פון פּראָגרעס,
גענעראַל־פּראָבן צו פּראָווען,
פאַר אַטאַקעס פון גאַז!

אַלאַרם־סיגנאַלן האַלטן אַ שפּיגל,
פּיקסירט פאַר גאָטס קרעאַטור!
פאַר מענטש און פאַר חיה
פאַר קינד און פאַר קייט
געיאָגט,
אין טויט־שרעק פאַרכאַפּט,
אין אַ קלאַטקע...
ניט צו אַנטרינען,
די שטערנס געצייכנט
פון אַ שלייכנד געשפּענסט,
פון שטיקיגן גאַז,
וואָס דרינגט — דאַנק פּראָגרעס —
אין בלויע שפּיראַלן,
דורך ריסן און שפּאַרעס
פון הויז און געצעלט...
און טוט פאַטאַל
זיין וואַרגנדיג ווערק.
איבער גאָטס קרעאַטור,
איבער חיה און מענטש...

צעפעלין.

א זילבערנער פיש שווימט איבער כוואליעס
פון בלוי און פון ליכט.
אן אוואל - שלאנקע חיה,
די פאשטשע פון גלאנצעדיג זילבער,
ליספעם רעכט־עקן קאנטיג געניטעוועט,
זילבערנע טאוולען האר־שארף געליט,
פלאסן און עק זילבער־געהאמערט.
און אויגן־פענצטער
רויטע רובינען בלויע טירקיזן...
און דרינען אין לייב פון זילבערנעם ריז
לוקסוס־פאטעלן, געטאוולטע ווענט,
קלוב־צימער, שפילבענק אייז־קילער, ראדיא,
יעטווערער לעצט־ראפינירטער קאמפארט.

א פרידליכע חיה,
געבויט צו דערהויבן לעבן און בליק,
צו אנטפלעקן א בראקן אומענדליכקייט
פאר טראגישע גרעניצן פון מענשליך דערקענען,
פון מענשליכן זיין...

דערווייל פליט זי לייכט און גראציל,
מענשליכער מח וואגט זיך א שפאן־ברייט
פון היינט אינם מארגן.

א ריזן־קאלאס הענגט אין לופט, שוועבט אין ליכט,
וואס וועבט מיליאנען איילן
זיידן־שימער אין בלויע טעג,
וואס הויפט מיליאנען קנוילן
פייכט־גרויע נעפל אין פאררעגנטע טעג,
וואס געבערט מיליאנען מאנסטערס,
פארוואגלטע וואלקן,
וואס גלימערט גליווער און פראסט
און טאג און נאכט
דעם ריזן־קאלאס צו פיס.

זיינען אַלעמענס אויגן געשמידט צו דער הויך,
צום ליכט־אינסטרומענט,
ציען אַלעמענס בליקן צום זילבערנעם נס,
וואָס נידערט טיפער ארונטער,
שיט אויס פול חסד אַ זילבער ־ רעפלעקס
אויף אַלעמענס פנים...

פילן זיך אונטן אַלע מענטשן דערהויבן,
ס'האָבן אַלע אַ חלק דאָרט אויבן,
דאָס בעסטע, דאָס נאָבלסטע —
געניוס און גלויבן
אָן מענטשהייט און מאָסע
דאָרט אויבן אין ליכט אינקארנירט...

פון צייט צו צייט דערהויבט זיך אַ זילבערן וואונדער
און פליט אין פעסטע מאַרשרוטן פון פאַל צו פאַל,
איז מנצח אומענדליכע מרחקים פון אייביגן אייז,
איבער גרויזיק פוסטע מדבריות
פון פענען צובושעוועט,
פליט איבער עקזאָטיש־בונטן אָריענט
אין נאַקעטער נויט,
איבער ציוויליזירט מעכאַנישע טיילן פון ערד,
אומעטום אַ גרוס און באַגריסט,
אַלס שליח פון אַ וועלט
פון אירעאַל־רעאַלער מעטאַדישער גייסטיגקייט,
מיטן רויטן ברען פוןווירקליכקייט און פאַרווירקליכונג,
אַ פלאַמענדיגער סטאַנדאַרד אין מעכטיגע הענט...
שפרייט אויס מענטשליכער גייסט די פליגלען ווייט,
שפרייזט אַ שפּאַנברייט אריין אינם מאָרגן...

אָפטמאָל באַווייזן זיך צענדלינגער,
הונדערטער נייע מאָדעלן,
מעכאַנישע עדות פון קונסטשטיק און קונסטווערק
פון עלאַסטיש־אַקראָבאַטישן מענטשליכן מח...
איז אַ שמחה — אַ פרייד!
זיינען מיר דאָ אונטן אַלע באַרוישט!
בייגט זיך אַ הימל איבער אונזערע קעפּ!

— — — — — — — — — —

און איך טראַכט;
צו זיינען מיר זיך אַלע אין שטילן באַוואוסט,
אַז אונזער אינטעלעקט, אונזער געניוס
איז אַ קנעכט! דינט, דור־דורות
און ביליג פאַרקויפט — פאַר אַ טאַפּ מיט זילבערנע גראַשן —
ביי קנוט און מאַכט.
אַז אונזער גייסט, אונזער געניוס
באַשאַפט אינסטרומענטן,
מיט מעטאַל־האַרט, מעטאַל־שווערע פליגלען
וואָס שוועבן גראַציל אין דער לופט,
כדי צו הענגען איבער אונזערע קעפּ!
און בעת ס'וואַגט זיך אַ שפּאַנברייט
פאַראויס דער מענטשליכער מוח,
וועלן אפשר מיר און אונזער דור
זוכה זיין צו בריזען
איבער אַ רויטן ים פון רויטן בלוט
פאַר אונז געגרייט פון אונזער גלות,
און דער ליכט־אינסטרומענט
הויך אויבן איבער אונזערע קעפּ
וועט טראָגן אין זיין לייב,
אין שפּאַנברייט צוקונפט פאַרויס,
שטאָט לוקסוס, קאָמפאָרט
פאַר אונזער פרידליכן זיג
איבער מענטשליכע גרעניצן,
מענטשליכער ערד־געבונדנקייט, —
פולווער און בליי, שטיקשטאָפן, באָמבן און גאַזן
און אַלע בלוטיגע מאָרד־געציייגן,
כדי צו צושמעטערן אונזערע קעפּ,
און דאָס צירליך־גראַציעלע ליכט־אינסטרומענט
אַ מאָרד־אינסטרומענט
צו דעם איינציגן צוועק געבויט,
כדי אין שפּאַן־ברייט פראָגרעס פאַרויס
פון מענטשליכן גייסט,
אין אומזיכערער צוקונפט
צו וואָרגן אונז, אונזער יונגן דור,
איינצוברעכן אונזערע מויערן איבער אונזערע קעפּ...!

גאז־טויט

פארטיפט אין סודות פון זאכן און וועלט,
אין א ווינקל־חדר, אין א שטילן געצעלט,
זיצן און זוכן דעם לעצטן סוד
פון עלעמענט און שטאף,
געלערנטע, פארשער, אונזערע שלוחים,
און זיינען מצליח פאר אונז...

פרידליך זיצען חכמים, זקנים,
דערגייען מיט שארפזין דעם לעצטן וועג.
פארשן און זוכן נאך אייביגע אמת׳ן,
נאכ׳ן לעצטן תירוץ.
בנעימות׳דיג, בהדרגה...
פאכלישע קענטעניש, פיזיאלאגישע ווירקונג,
אויסגעמאסטן,
קאלט, אביעקטיוו, ווי ס׳איז פאקט...
און דערגרייכן, דערגרייכן דאס גרויזן אליין...

שלייכט א געשפענסט,
אן פים, אן הענט,
אומפארמיידליך, טויט פון גאז!
פארמלאז, ווייך גרויזן,
אן נעגל, אן קראלן
שלייכט זיך און ווארגט...!
אינטעלעקט שפאנט,
א ברענענדיגע פאן
אין בייניגער האנט,
יאגט טויט און גרויז פארויס..

שלייכט פטירה, אומהיימליך,
ווי גרויל און פארניכט...
זויגט אויף יעדן טראפן פון גרין,
פון בלאט און בוים,
זאנגען גאלדן־געל ווערן ברוין פארברענט.
קארן־בלומען בלויע פארשרפעט אויף רויט,

מעטאלן קופערצן, פון הויך פון טויט באריררט.
מענטשן־ליפן, פארבלאט, אש־גרוי די הויט,
ווייס פון אויגאפל בראנדיגע בלוי,
אינגעווייד ברענען, ס׳שטיקן זיך לונגען,
דאס הארץ שפרינגט געוואלטזאם צום האלז...

שטימט.
ביז צום לעצטן.

— — — — — — — — — — — — — —

שרעקן מארשירן אין שריט,
טויט און גרויל שפיגלען פארגלייזט זיך
אין מענטשליכן אויג...

פארפלאנטערט דיין רצון, דו גאט און האר !
שליחים דיינע דינען צו געצן,
קרייצן די שטאפן,
געפלאנצט פאר דיין קיום,
און מישן,
מכשפים פון פאלשן כשוף,
א לעצטן תירוץ פון א פאלשן אמת,
דעם סם המות פון גאז...!
אין דיינע געצעלטן, גאט און האר,
זיצן קנעכט!
וואס פלאנצן די טומאה
אין דיין משכן!

ניו־יאָרק

ריטם פון שטאָדט

דער באָס פּרעסט צעאיגן קיט,
טרעט דעם אַספאַלט טריט נאָך טריט,
שטעלט זיך אָפּ בלאָק נאָך בלאָק.
גאַס געטרעטן פון יאָך, געגלאַנצט פון האַסט.
די ברייטע גאַס ווערט ענג געקלעמט,
וואָס העכער ס׳וואַקסן ווענט
אויף יעטוועדער זייט ווערטיקאַל.
און ווערט געשלייפט אין לענג
פון יעטוועדער זייט פון פּאַרקער.

בויען זיך בערג הילכיגער שום,
מיט אָפּ־ און צוגום וואָס שטייגט און פאַלט
כוואַליג ארויף און אַראָפּ,
און ווערט געטרעטן, גלייך געמאַכט מיט דער ערד,

דו שוועבסט אין רויש אויף פליגלען פון רעש
און שטייגסט באַרג־אַרויף באַרג־אַראָפּ,
דער פוס זוכט אַ האַלט און פאַלט...

סירענעס צוטיילן דעם טומל אין פלעכן,
סקאַנדירן דעם טעקסט אין שפּיציגע פסוקים,
שטייגן אָפּט פוגן אין שטילע קאַסקאַדן,
די ריטמען געשטייגערט אין הויכע קרעשענדאָס,
וואָס פאַלן אין שטורצן אַראָפּ.
און אייזערנע צוגן וואָס ציען זיך שלינג־שלאַנג
און ראַסלען פאַנפאַרן איבער אונזערע קעפּ...

ליכטער בליצן אין אָפּזאַץ פון טעמפּאָ
קאָלירן שפּריצן שימער און ליכט...
רופט רויט אין רוים, אַנטשטייט אַ רוק
וואָס שטעלט אַלץ אָפּ,
דער רעש איז געשמידט צו דער ערד.
און לייכט אויף גרין, הייסט סטאַרט צום ציל,
ווערט שוואונג געפּאָרט מיט לאַסט באַשווערט...

אין „ראש־אויער"־שעה'ן שוועלט דער רויש
געשפּאַנט אין אַן איינציגן שטראָם,
אַלע היבלען זיינען אין לויף.
אַ תוהו ובוהו אין אַלע דימענזיעס.
וועהיקל און באַסעס, סאַבווייען און באַנען,
און מענטש־מאַטעריאַל אין זיי און מחוץ.

אַדערן פון רעש, צום שפּרינגען געפילט,
מעכאַנישע וועגען, מענטשליכע נערוון,
צוזאמענגעשווייסט, אינאיינעם פארקניפּט
בילדן אַ קנויל אויף אַ קרייצוועג...

אַ פּלאָנטער פון מאַשן שיילט אויס האַראַפּאַשנע,
באַנען, מאַשינעס, וואָס קרעכצן באַלאָדן מיט לאַסט...
ברויזט אַן אָרקאַן!
הופן, סינקאָפּן קלאַפּן דעם ריטם,
זייגערס שלאָגן, קלינגען גלאָקן,
ריידער דרייען, צונגן לויפן
אויף דערשיטערטע בריקן,
וואָס הענגען ווי וויזיעס אין לופט!

ליניעס שניידן זיך, לויפן אַקעגן,
קאַטאַסטראָפעס הענגען אויף אַ האָר!
די פייער־וואַר פילדערט אָרגיעס דיסאָנאַנצן,
דער רעש שטייט שטייף אויף פעדערשטע פיס,
זיכערהייטס־וואַך מיט אייגענע סיגנאַלן,
סאַניטעטס־וועגן טרוויריג באַזעצט
לויפן אַקעגן אַן אומזיכער ציל...
לופט־שיפן ראַטערן די לעצטע קאַדענץ...

גייט צו נאַכט אַ זאַכטער שריט,
אויף זוילן פון שווייגן און שאָטנס,
רוישט דער רעש אין ווייכע טריט
און האָרכט...
און טעמפּט זיין קלאַנג און וואָרט...

ניו־יאָרק

ברוינער בראָקן הארטע ערד,
ענג געקלעמט,
פון ים געפּענט,
כימערישע אינזעל וואָס הענגט אויף א האָר,
מיט פליסיגע מעסערס פון זילבערנע ריווערס
געשניטן אינמיטן פון הארץ...

בויגנס, ארקאדן שוועבן אין לופט,
הענגיגע בריקן אין ליכט,
אנקערן דיין המשך מיט שטאָל און בעטאָן
פון ברעג צו ברעג.
ניטעווען רויע, רווישיגע ריסן צו קוועליגער גאנצקייט.

כימערישער ווינקל!
פון פאנפארן באשווינגט! פון לייכטטורמס באלויכטן!
געשטערקטע חוט השדרה, אין זיך אליין באזירט.
דעפענזיווע פעסטונג,
געגרייט פאר טיטאנען־אטאקעס
פאר אָנגריפן פון הימל און ים.

דיך האלט א ים אין מעכטיגע אָרעמס,
צערטליך — און שרעקליך!
מאָנומענטאלע פּאָרטע פון א נייער וועלט!
וועמעס טורעמס ס׳שניידן דעם הימל.
מילשטראָמס און פענען, טראָפּישע טאָרנאדאָס,
בושעווען מיט אכזריות ארום דיינע גיגאנטישע טויערן,
די רויז פון די ווינטן
אנטפּלעקט אלע אירע דערנער פאר דיר!

מענטש און מאשין און דיין ווילדע נאטור
ווירקן ספּאָנטאַן בלינד לויט אימפּולז,
לויט געזעצן פאראן, ניט פיקסירט.
זיינען שריט דיינע אָפּטמאָל פארווירט,
בלאָנדזשען, שטרויכלען,
ווי קינדער וואָס לויפן, אז זיי קענען ניט גיין.

פון דאַנען פרעמדע פּלאַנצן,
גאָטישע קלויסטערס, איטאַליענישע פּאַלאַצן,
פראַנצויזיש מיטל־אַלטער,
פרעמדע עברם אוועקגעשטעלט
אינמיט פון אינגלישער פרישקייט,
פון האַרב־זיסע אָטעמס,
פון קאָלאָסאַלער מוסקולאַטור,
נאַקעט און רואיג,
וואָס זאָגט איינפאַך:
כ'בין.

דו בויסט, אויס פרייד צו בויען,
און וואַרפסט איין, כדי צו בויען אויפסניי,
אויס אייגענעם ריטם אַרויס.
קאָכקעסל גיגאַנטישער!
דיינע שטראָמען און גאַזן
האָבן נאָך ניט געהאַרטעוועט
קיין לעצטע פאָרם פאַר דיר.
פעלקער־מאָזאַאיק!
אין אַלע דיינע לשונות
קלינגט אַן איינציגער וואָרט:
מיר בויען ניי — דאָס נייע...

וואַלקן־קראַצער

אין לעבעדיקן פלייש
פון פעלזן הארטע
האבן שטאָלערנע ריזן
אנקער געוואָרפן.
אָרגאַנען, איינגעווייד,
אָדערן, לונגען
טיף אין גרונט פון ערד
פארזייט...

שטראָמט לעבן פון גרונט,
אין געריפן פון אייזן,
וואָס טרייבט דינאַמיק
פון וואַקסן
צו העכסטן משוגעת...

ווערטיקאַלע שטייגן
אָן א פארפוץ
ווי רוימישע צאָלן,
פענצטער — נולן־קוואַדראַט.
טאָג־איין, טאָג אויס
וואַקסן זאַכליכע קאַסטנס,
שורה נאָך שורה,
קנאַפּ און שאַרף,
ווי צוועק און באַדאַרף...

גראַניט און מאַרמאָר
הילן ווי הויט
שלאַנקע שטאַטור
פון שטאָלערנע ווענט.

א פיין געפלעכט
פארזאָרגט מיט בלוט
יעדע ריפּ.
וואָס פולזירט,

אין קראַפּט קאָמפּרימירט,
אין צענדליגער ליפּטס
אַרויף און אַראָפּ,
אַרויף און אַראָפּ...

אין בלויע נעכט
האַנט אין האַנט
שפּאַנען אייזערנע קינדער
פון פעלזן־געשטיין
אין לאַנגזאַמע שריט
פאַמעליך צום ים...
און שטעלן זיך אָפּ,
פאַרשיכּורט סתם
פון קוואַל פון ים...
קומען אַטלאַנטישע שטורעמס,
טאָקן אַסקעטישע מאַגערקייט,
וואַרפן ווינטיגע אָרעמס
אַרום פעלזן־גיגאַנטן,
וואָס שטרעקן די קעפּ
אין די כמאַרעס...

צינערנע בלעטער,
זילבערן ווייסע
דעקן די דעכער
פון טעמפּלען פון זון,
וואָס פאַרטרייבן די זון
פון דער ערד...
דזשונגל־געוועקס,
ווילט־ערופּטיוו,
אַזטעקן־פּיראַמידן
פון בלויע לבנות
טרייבן לבנה און שטערן פאַר זיך...

ראָקסי.

א טעמפּל פון א פּאַרצייטיגן מלך,
געהאַלטן טונקל און שווער,
קופּערנע טויערן אין אַלטן סטיל,
גאָלדענע סקולפּטוּרעס אין געוועלבטער אַנטיקע.
סופיט איז לויטער געשיכטע...

א מעקסיקאַנישער פּאַלאַץ...
טראָפּישע פּלאַנצן,
דושנער אַראָמאַט, איבערהיצטע אַטמאָספערע,
שווינדל־קרייזן, זינען שווינדלען...

געמעלן, בילדער, פּאַטריאַרכאַליש שווערע
גאַנצע גאַלעריען געהויפט...
שווערער, רויטער וועלור,
ווייך און וואַרעם, טייוואַלאַניש דיסקרעט.

ליכט ווי פון מראות
פאַלט פון אימיטירט אַלבאַסטערנע בעכער,
גרעל־גרינע לאַמטערנס, פרומע הענג־לייכטער,
אין ווינקלען־קאַפּליצעס
פאַר פאַרשאָלטענע זינדער.

אָרקעסטער מעכאַניש געצויגן,
גאַלאַ ליווריירט,
און מוזיק... קלאַסישע, גרויסע!
צוביטן אויף גראָשנס, געשטעלט פאַר באַביט.

אויף דער סצענע פאַרצוקערטע גראַציע,
פאַלשע פרייד, פאַלשע קאָלירן,
דאָס ליכט איז פאַלש, און די ליבע.
פאַלשע מאַגיקער
פאַרטיילן פאַלשע טאַליסמאַנען,
פאַלשע נביאים פאַלשע קמיעות...

בראָדוויי.

ס'ברענט אין בלוט,
סוד און באַגער.
בענקשאַפט ברענט
נאָך נאַכט און אין סוף,
טיף פאַרבאַהאַלטן
ברענט טונקל אַ זשאַר,
אין אַ פאַרבאָרגענעם ווינקל
ברענט רויט אַ פאַרלאַנג...

האָט אַ דור זיך פאַרמאָסטן
צו פאַרטרייבן די נאַכט.
האָט אַ דור זיך פאַרנומען צו פאַרניכטן דעם סוד,
און ליכטער געצונדן אויף אַ ברייטן טראַקט,
און קאָלירן געוואָרפן אויף אַ ווייסן שליאַך...

דראַפען זיך הבטחות אויף גלייכע ווענט,
בלייכע געריפן וואָס שרעקן די וועלט,
ביזאַרע סקעלעטן אָן אַ טראָפן בלוט,
פאַפּירענע געטער מיט לייש-גאָלד געניטעוועט,
אויגן פון גלאָז מיט אַ פוסטן גלאַנץ,
מעכאַנישע מוחות, געשטעלט אויף אַ וואַנט.

און צוצויגענע אותיות לויפן אַקעגן,
ווייזן אָן וועגן — ניט קיין וועג,
לויפן אַקעגן ניכטערנע רמזים,
דבורים באַלייכטן אַ ליידיגן תהום.
פאַרדעקן דעם עיקר — פאַרטרייבן די נאַכט,
פאַרניכטן דעם סוד פון וועלטן אין רוים.

מענטשן לויפן אין אַ ים פון ליכט,
און זוכן די נאַכט,
און זוכן דעם סוד,
בלאָנזשען געבלענדט
אין ים פון ליכט,
פאַרלוירן אין זוכן,
פאַרלאָזן פון נאַכט...

בראָדוויי־פאַנטאָמען

ארום פּאַראַמוינט־לבנה נאַכט נאָך נאַכט
טאַנצן פּיעראָ'ס פון בראָדוויי...
אירליכטער נאַרן, שיטן הבטחות פון ליידיגע זעק,
סכּעמען, בּימערן טאַנצן אַנטזועלטע
געשפּענסטיק־גראָטעסק.
און ליכטער טאַנצן און פּאַלשע שטערן,
ס'בּלוטיגן קאָלירן פון אַלע פּאָרן,
און סלופּעס, פיגורן, און וועגן, וועהיקל
טאַנצן...
געקרייצט פון אַ ליידיגן תהום.

טאַנצן, געפירט פון בלוט און געבּרויז,
און ווערן פאַרטויבט, און ווערן געשראָקן,
און ווערן באַרוישט, און ווערן פאַרוויגט...
„זייגערס, אַ נייער מין! שטעלן אָפּ די צייט..!"
„ציגאַרעטן די בעסטע! פּריש פון דער נאָדל!"
„מלאכים אין גהינם! טייוואָלים אין הימל..!"

און צוועלף אַ זייגער האַלבער־נאַכט.
ווערט דער טאַנץ אַלץ געדיכטער...
בלייכע אַנגסט און רויטער פאַרלאַנג,
און אַלע דעמאָנען
טאַנצן פאַרשטאַרצטע ארום אַ פאַלשן מזבח...
ס'שטרעקן זיך הענט, ס'בייגן זיך גופים,
ליניעס, בויגנס, פאָרמולעס טאַנצן...
מאַגיש באַלויכטן פון צוקנדע ליכטער,
פון מעכאַנישע בליצן,
פון פייערן, וואָס גליווערן פאַר קעלט...

— — — — — — — — — — — — — —

ארום פּאַראַמוינט לבנה, נאַכט נאָך נאַכט
טאַנצן פּיעראָס פון בראָדוויי...

ליכט־רעקלאמעס.

גרויסע אותיות אין גאָלד און אין בלוי,
בלאַנדזשען, גייסטערן אין רוים.
גרויסע אותיות, אויטאָמאַטיש געשטויסן
שרייען רויט! שרייען בלוי!
גרויסע אותיות פון זינען אַראָפּ...
חזר'ן איבער,
שטעלן זיך אָפּ,
בליצן...!
— אַ גרינער רעקאָרד...! אַ רויטער רעקאָרד...!
חזר'ן איבער אַ זינלאָזן תוך,
אַ טויבע טויטקייט הילעכט אין רוים
אַ גרינער רעקאָרד...! אַ בלויער רעקאָרד...!

***

ציפערן,
צאָהלען,
אותיות,
נעמען,
ווערטער,
נומערן,
טיטלען,
צייכנס,
סמנים,
שפּרינגען,
טאַנצען,
שרייען אין רוים, אין פּנים אַריין.
אָהן אַ האַלט, אָהן אַ זין,
אָהן אַ סבה, אָהן אַ יסוד,
אין דער לופט, אויף דער ערד, סיי־וואו.

ווייזן אָן, דערמאָנען, באַשווערן,
רופן, איבערצייגן.
אין אונזערע הענד! מיר פירן אָן,
זיינען אויף דער וואך!
אַלע אין אונזער מאַכט!

מאנהעטן.

דיין פּלאַן מאַנהעטן פון גורל געצייכענט,
אין גרעניצן קנאַפּע
אויף אייביג פיקסירט אויף דער ערד.
ניט אין רוים.
בויט דיין דור צענדלינג אויף צענדלינג
מאַנהעטנס אין ליכט.

מאַנהעטן,
דו העקטישער קעסל,
פאַר טעכנישע פּרובן
פאַרכשוכטער טאָל פון דערגרייכונג,
פּרובשטיין פאַר אַלץ און דערפילונג,
קאַלעך־אויוון פון אייביגע פייערן
וואָס שטאָלן אין פאָרם
בליצן פון מענטשליכן גייסט,
רייץ פאַר מעטאַלישע פליגלען,
אין דער הויך,
רויש פאַר דינאַמאָ
פון שטאָף און מאַטעריע.

אין טיפקייט פון דיין גרונט
שפּריסט דיין גיגאַנטישע האַרץ
שטאָלערנע בלוט
פאַרן פּולס
פון דער וועלט,
אייזערנער מאָנומענט
פאַר איר קאָנסטרוקטיוון קיום.

דו בויסט!
אויף וואַסער, אויף זאַמד.
אויף באַרג און אויף לופט,
און אין טאָל.
מיט געניאַלישער זיכערקייט
אַלץ געשטעלט אויף איין קאָרט.

דיין דעוויזע —
קאַלאַסן צו בויען פאַר ריזן,
גייט אַפּטמאָל איבער
די ליניע פון ציל.
פון דאָנען פאַרצוקערטע אַספּעקטן
אַרום אײַזערנע טויערן,
פון דאָנען פאַלשע נביאים
וואָס גיסן וואַסער אין בלוט־רויטן וויין,
מילדערן מאַרקאַנטע שטריכן
פון דיין ווילדן קאָפּ
פון קאַמף געטאַקט,
פון האַרט געראַנגל אין טעמפּן טראָץ
קעגן איבערפאַלן ספּאָנטאַנע,
קעגן סאַטאַנישע איבעררעשונגען,
קעגן קלעפּ אומגעלומפּערט,
פון ים
פון לעבן...

אַרום מאַנהעטן.

געשטרעקטע קאַנטורן
ציען די קרייזן
הויך צום ליכט.
ריזן אין שטיין,
פאַרשלאָסענע זיגלען אין שטאָל.

היעראָגליפן פון אייזן געשמידט,
געדעקטער פּאַנטאַן
שפּריצט שטאָלערנע בלוט
אין ברויזן־עלאַן
אין שטאָלערנע טעג...

בויגנס פון אייזן
געשפּאַנטע ווי וואורף,
בריקן־קאָלומנען,
געצויגן אין לופט,
טענקס און הידרויליק
מוסקלען מעטאַל,
האַמערן ווערק.
פליגלען פון שטאָל
וויען אין וועג...

מאנהעטן־בריק.

הויך אין רוים, ווייט אין ליכט,
וויגט זיך א דמיון, א ווייטע בריק.
אייזן בעטאָן אין ערד איינגעפלאַנצט,
אייזערנע אַנקער אין טיפן פאַרשאַנצט.
שוועבן, וואַקסן מאַסיגע וואוכטן
מעכטיגע, ברייטע קאָלאָנען
איבער דער ערד — ווערטיקאַל...

רעלסן.
טריאַנגלען שווארצע פון רעלסן.
לאַנגע שורות, אייזערן־מאַסיווע געשטעלן,
דורכגעפלאָכטן — מיט שטאָלערנע אָדערן־שטריק,
דריימאָל אין צוויי ליניעס געשינט,
פירן די בריק צום ברעג פון קאַנאַל..

שלאַנגען,
ברייטע, דיקע שלויכן עלאַסטישע שטאָל
דראַפּען זיך אין לויזע דריי־עקן
ארויף און אראָפּ,
רינגלען בויגיגע שטרעקן
צום אַנדערן ברעג...

האַלב־קרייזן־שינעס,
געהוילטע סקלעפּיניעס
בויגן זיך, גליטשן
אין ווייכע ליניעס,
אין געוועלבן־ארקאַדן
פון בלוי־שווארצן שטאָל.
מיט אייזערנע פּלייצעס שטיצן,
בלאַנקע געריפּן,
מאַסע און משאות איבער די בריקן.

דיאַגאָנאַלן אין אייזן, קוואַדראַטן אין שטאָל,
מעטאַלענע אָסנאָווע אין דימענזיעס דריי,

אויפגעזעצט פריי
און שטראַף געשפּאַנט פון ברעג צו ברעג.
אין לאַנגע אינטערוואַלן
לויט באַשטימטן מאָס־שטאַב
שליסן אויף און פאַרשליסן
אייזערנע קלינעס
דאָס רעלסן־געריפּ פון דער בריק...

און ראָמבן, ראָמבאָאידן,
רעכט־עקן, טראַפּעצן
אין לאַנגע שפּיראַלן
עלאַסטיש געפּעדערט,
און באַלקן געגלידערט,
עקזאַקט קאָנסטרואירט
שטייגט די בריק,
שריט נאָך שריט,
מאַכטפול געשינט
פאַר צווועקן פון צייט און פון ציל...

קייטן.
אייזערנע קייטן
וואָס וועגן מיט גאָלד,
בלויע רינגען ברייטע
פאַרבינדן ליידיגע עטאַפּן
פון קאָלאָנען אַרקאַדן,
ניטעווען אייזערן אַקסל צו אַקסל,
קייטלען אין רינגען די בריק.

מיילן־ווייט שוועבט
איבער לופט, איבער וואַסער
שטאָל און שטיין,
אין ווירעס געשניטן
פון ברעג צו ברעג.
פליען דריי־טיילן, דריי־בריקן
אין דריי־פאַכע שיכטן,
געברעמט מיט פאַרענטשעס
געפלאָכטענע שטאָל,

מאגיש באלויכטן מיט לאמפן שטאפעטן
וואס באלייטן, באהיטן רעש און רויש,
פאלאנגעם וועהיקל, שורות מאשינעם
קארס, אויטאבוסן, סאבווייען, לאסט־וועגן,
אויף דער ערד, אונטער דער ערד
פון אלע זייטן אין אלע ריכטונגען.
— און מענטשן,
וואס שוועבן מיט —
אפט הימל־הויך איבער דער בריק —
און פארהאוועט־פארזארגטע,
קאנקרעטער טייל פון איר מהות,
טרענקען זיך —
ווערן דערטראנקען אין פארצויבערטע ריטמען
פון יעטוועדער בריק...

און דער ריזן־קארפט־בוי,
לעצטער אויסדרוק
פון טיף־קאנסאלידירטער גבורה
גיט איבער סענזיבל,
א ראסיגע חיה,
יעדעס וויברירן,
צארטעסטע ציטערן,
מאסיג דערשיטערן,
אטמאספערע און לעבן איבער דער בריק...

און אלץ אינאיינעם א גיגאנטישער בנין,
אן ארכיטעקטאנישער וואונדער,
אן עסטעטישער מופת פון מענטשליכער קראפט,
פון מענטשליכן בלוט,
פאר מענטשליכן געניום
א מאנומענט...

מאנהעטן־בריק איז באוואכט...

מאנהעטן־בריק אונטער וואך,
קוימענס אין צאל שטייען פארגאפט,
טראגן אן עול, שטרעקן זיך שטראף.
היטן די בריק ביי טאג און ביי נאכט.

קוקן זיך איין אויף גאסן ארום,
גאסן קוקן אויף זיי,
עטעמען אוים
מעכטיגע לונגען
פון גופים־פאבריקן
שטאפן און גאזן שעדליך דעם גוף...
ציען זיך שלאנגען
פעכקע וואלן,
גערינגלט, שפריזינעס
צום הימל ארויף...
פרעסן די קוימענס קאנטורן אין לופט,
לייגן א חותם אין ליכט.

כל המיני רונדע צילינדערס,
שטויב־גרויע גלאקן אין שטאל
קלינגען טויב
קלאנגען טעמפ.
טענקס אומגעלומפערט ברייט,
שטאלערנע לייבער,
עלעמענט־געפרעסט,
גלאצן אינדיפערענט...

אין קעסל־שטח פון מאנהעטן־בריק
שטייען בנינים, וויברירן ענערגיע
קאכיגע קראפט,
פרעסן און פרעסן אין אייביגן לויף
פון מאטערי — מאטערי.

מאנהעטן־בריק שוועבט אין דער הויך
איבער גלאנציג־גליטשיגע שפיגלען,

וואָס זאַפּן דעם רויך,
וואָס שלינגען די פאַרבן,
שטראַלן באַנייט זיי
אין גאָלדענע גאַרבן.

שטייען בנינים סטאַטיש פאַרשטיינט
בעת'ן ווייסן ליכטיגן טאָג,
הילן זיך אַלע אין שאַלן פון נאַכט,
צינדן איר לכבוד מיליאָנען נר תמידם
פאַרן טונקעלן שפּאַן פון איר וואָך...

און פּאַלאַצן אין שטיין,
אין ליכטער פאַרצירטע,
שוועבן צום שפּיגל פון מאַנהעטן־בריק,
דער שפּיגל פאַרציטערט,
שפּרייט אויס זיין רעם,
נעמט צו אָבעליסקן אין גילדענע ליכטער
דער הימל־שפּיגל שוואַרצער סאַמעט...
שוויגט טיף און ווייט...

קרייזלער בילדינג.

א ווייסע וויזיע
הויבט זיך פּאַמעליך,
וויקלט זיך אין טראַנס,
אין וואַריאירטע שפּיראַלן,
צענדלינג אויף צענדלינגער פלאָרס
אין דער לופט.
ווערט לייכטער וואָס העכער
און ליכטער,
פאַרקלינגט ערגיץ־וואו
אין אַן איינציגן טאָן...
אין די הויכן אויבן
שוועבט א ווייסע פלאַם
דער דאָם...
ווען מען לעצטער פינאַל
ס'וואַרפט אראָפּ יעדן באַלאַסט
פון ערדן־שווערקייט,
וואָס פליט אין הימל,
א שטערן צו שטערן,
זוכט אויבן א פּלאַץ אין רוים.

דער גרונט־שטיין פון זעלטזאַמען בנין
איז מייקאַ־שיסט,
מילשטיין, פון גאָט געטאָקט,
טיף אונטער דער ערד.
שטיין און מעטאַל מאַטערי,
סובסטאַנץ פון א פאַנטאַסטישן חלום,
צוזאַמענגעטראָגן פון אַלע מדינות פון דער וועלט.

פון שוועדן שעסטן־גראַניט,
ווייסער גענאָרגישער מאַרמאָר,
פון בעלגיע בלויער,
מעקסיקאָ גיט אָפּ בורשטינענעם אָניקס,
וואָס רעפלעקטירט אין א גאָלדענעם קלאַנג
דאָס געדעקטע ליכט,
דעם זייגער וואָס ווייזט

אין אראבישע ציפערן — צייט.
ניראסטרא און מארמאר די טרעפן,
קעראמיק געארגישער מארמאר — לאוואַרן.

טירן.
מזרח און מערב צפון און דרום
האָבן אונטער באַזונדערער באַליכטונג,
אונטער אַנדערע קלימאַטן,
יאָרצענדליגנער — יאָרהונדערטער גאַר,
געבאַוועט די בוימער
און צוגעטראָגן דאָס האָלץ
פאַר יעדן קונסטווערק פון טיר.
בלעטער־דעסענען,
פאַר יעדער טיר אַן אַנדערער,
אין נאַטירליכן האָלץ־קאָלאָריט.
אַ רמז אויף פּשטות
פון דער אַנדערער זייט פון קרייז.

די סטרוקטור.
לעצטער אויסדרוק פאַר צוועק און ציל,
פון היינט פאַר היינט,
יעדע טענדענץ פון ארכיטעקטור
און פון פּלאַסטיק,
פון געדאַנק און פון טאַט,
פון קאָנסטרוקטיווער מעטאָדיק
פון אונזער דור,
אין יעדן שטריך פון בוי אַפּליצירט.

עקסטעריער —
טיפגרינער, נאָרוועגישער גראַניט,
במעט שוואַרץ
אַ טאָן שימערנדיג פּערלמוטער,
די טויערן פּערספּעקטיווישטיש,
אַ פאַרלוירענער אָפּקלאַנג פון גאָטיק,
שאַרפע קאַנטיגע ליניעס,
איבערלעבנס־גרויס אָדלערס אין לויף,
דער שפּילעוודיגער צירונג פון בוי,

גיבן איבער טעמפּאָ און ריטם פון אַצינד,
פון לעצטער מינוט..

דער פלאַפּאַן פון לאַבי,
ווייזט אַן אַרבעטער,
מיט רוקן און לענד,
דער סימבאָל וואָס שלעפּט
שטאָל און שטיין אין הימל אַריין,
גלידער, מוסקלען פון אַ ריז,
וואָס דיריגירט מיט הילף פון געהירן
עלעמענטן אונטער זיין ווילן,
וואָס פירט דעם קאַמף אויף לעבן און טויט,
וואָס וועט קיינמאָל ניט נעמען קיין סוף,
סימבאָל פון נאַטור־קראַפט,
פון פייער און וואַסער און ליכט,
און זייערע קינדער און קנעכט,
עלעקטריציטעט, פּאַרע און היץ...

און אַרבעטער אין מאַסן,
יענע וואָס פיקסירן חלומות אין רעאַלע ווערטן,
יענע וואָס פירן די ליניע פון מייקאַ שיסט
פון טיף אונטער דער ערד,
ביז צום לעצטן אַקאָרד,
יענע וואָס שפּילן די גאַנצע סימפאָניע,
ביז אַרויף צום טורעם פון דאָם
און העכער פון אים...

און טיף צו די פיס פון זעלטזאַמען טעמפּל
ליגט —
באַקכאַנטיש פאַנאַנדערגעלייגט
דער יונגסטער וואונדער
פון יונגע יאָרהונדערטער,
ליגט ניו־יאָרק...
וואָלסטריט, בויערי,
דער האַפן, דער ים.
אין מערב־זייט דער פּרעכטיגער האָדסן,
מערקאַנטילע ריטמיק

אויף די זילבערנע ליספּעס פון זיין רוקן.
איסט־ריווער וואָס האַלזט מאַנהעטן,
לאָנג־איילאַנד און ברוקלין און בראָנקס,
און אַלע אינזלען און טייכן,
אָזערעס און פּאַרקן,
וואָס הייסן ניו־יאָרק.

דער דאָם אין זיין וואָלקן־הימל
פילטרירט רעש און באַוועגונג.
לאָזט זיי פאַרגיין אין פאַרלווירענע מיניאַטורן
אין אַלע ריכטונגען
און ערגיץ פאַרקלינגען...

און בליצן מיליאָנען ליכטער ביי נאַכט,
בלישטשען פליטער אויף שוואַרצן געוועב,
פאַרהילן דיסקרעט,
פּרעציז געצייכענטן זין און צוועק,
פאַרגיסן זיך שטיל אין אַ געמיינזאַמען שטראָם
צו אַן איינציגן ציל,
פון פאַסצינירנדיגן גלאַנץ
פון טויזנט קאָלירן,
וואָס שפּינען בלאַט נאָך בלאַט,
אַן אָפענער, כימערישער ספר,
וואונדער און לעגענדן
פון טויזנט נעכט פון ניו־יאָרק.

עמפּיר סטייט

א טורעם פון גלעזערנע טאָוולען,
ראַנדן געשליפן קרישטאָל,
פון סטענגעס געהאַלטן
אויס מאַטן פּלאַטין...
דורך פליגלען און פּיילער
געפלאָכטן פון פלאָר צו פלאָר
ביז שווינדליגער הויך...

א בנין וואָס פליט,
ווי ווענעציאַנישע גלאָז,
ווייט ווי ס׳איז הויך,
און לייכט ווי פלוג.
סובטילסטע גראַציע,
אין יעדער ליניע,
געפּאָרט מיט ערצענער קראַפט.
און שטראַף געשפּאַנט,
ווי א פּאַנטער צום שפּרונג...

א דזשונגל־חיה,
פרעמד און האַרט,
קאַלט און שטאַרק,
דאָמינירט...
דער העכסטער בוי אויף אונזער פּלאַנעט,
ניט איבער גלויבן און פּאַטאָס
פון היינטיגסטן היינט...

גלעזערנע טאָוולען
לייכטן ווי אויגן.
פירעקיגע שטערנס דערהעלט,
א מעטאַלן געפלעכט עלעקטרישע קראַפט,
פילטרירט ממשות׳דיג בלוט,
דערנערט א ווילדן געוועקס
אין אלע פאָרן פון אָטמענדיגן גוף...
און דריטען ווירקן וועלטן,

און ווילנס פון ווילנס ווערן רעגירט,
אַלע דערמאָנען אין קעסלען געהאַלטן
נסיונות און רייץ אויף נואַנסן געשטימט,
אָפּגעשטעלט אויף אַן איינציגן פּאַנטאָם,
אויף גרויער, מאָנאָטאָנער מענטשליכער נויט...

ברייט-מויליגע מאַנסטערס
פירן באַקכאַנאַלן — געטעמפּט,
לאַנגע קאָלאָנען פאַרלאַנגען,
פאַרלאַנגען, קיינמאָל ניט געשטילט.
אויף אומצייליגע טרעפּן געשרויפט,
ווי חיות גערייצט.
און אַלע טרעפּן איבערבאַזעצט,
פּרימיטיוויסטע, פּרימערסטע צום שטאַרקסטן.
און אויף יעדער טרעפּ זיצט גרוי די נויט,
ווישנו טאַנצט און שטרעקט די הענט...
בעטנדיק,
באַגעריק,
פאַרלאַנגעדיק,
פאַרבענקט,
פרעגנדיק — פרעגנדיק...

סאָבוויי.

אַ לאַנג־געצווייגענער קרעכץ!
ווי פון צוריסענע לייבער.
רעלסן גרילצן, קריצן, יעכצן
אונטערן וואוכטיגן דרוק פון עקספּרעס...
סאַפּען וואַגאָנען
אונטער ענגע סקלעפּיניעס,
אייזן אַן אייזן הרימעט, סאַפּעט, סיטשעט,
אַ גהינום דיסאָנאַנצן
כוואַליעט איבער בלישטשענאַיגע רעלסן.

פליט דער צוג איבער בריקן, טונעלן,
אונטער דער ערד,
שטעלט אָפּטמאָל זיך ערגיץ־וואו אָפּ.
קאַלירטע לאָמפּן ווייזן מעכאַניש אַ וועג.

אַ שוואַרצער תהום אין לאַנגע לאַבירינטן,
שלינגט מאַשינען־שלאַנגען,
נאָס און פאַרדומפּן, אין געוויקלטן לופט.

אייזערנע שטייגן אין בלוי שוואַרצן־שטאָל
נעמען איין מאַט־מידע מענטשן,
טאָג־איין טאָג־אויס,
שלינגען, שוואַרץ־גרויע שטייגן,
מענטש־מאַטעריאַל, מענטש־מאַטעריאַל...

תהומות פּייכטע אונטער דער ערד.
אַפּאַטיש זיצן מאַט־מידע מענטשן
גרוי און טעמפּ.
אַלץ איינס,
דער וועג איז לאַנג און ענג
אונטער דער ערד...

דורכ'ן פענצטער פון סאָבוויי...

איסט־ריווער זילבערט,
דורך שטאָלערנע זײלן
פון ברוקלין־ברידזש...
א ליכט־גרוי כימערישע שלאַנג,
פון שטאָלערנע זײלן אין שטיקער געשניטן.
בליסקען צענדלינגער שלאַנגען
געריגנעלט אין זילבערנעם לויף...

א ווייסער פרימאָרגן אין זיידן
לאָקערט שטריכן פון צעמענט און פון אײזן,
אין טעמפּער וואוכט געפלאַנצט
אויף געבראָכענע ברעגעם פון ריווער.
ליניעס לייזן זיך, ווערן ביזאַר,
צוואוואקסן זיך טענקס, צילינדערס, געצייג,
אומגעלומפּערט אין גרוים און אין ברייט...
פארלירן די מאָס, גליטשן זיך אוים,
פאַלן אין טייך...

פארשלינגט זיי דער ריווער,
באַהאַלט זיי אין טיפקייט פון גרונט.
דערהויבן זיך תושבים פון טיפן,
בליסקען אין כעס, ווימערן אין שרעק
הונדערטער אויגן, גרינע סמאראגדן,
שפּריצן מיט פייער ברענען אין זשאַר,
שווער צו דערגרייכן, ניט צו פארטרייבן
מאסיגע מאָנסטערס, טונקעלע שאָטנס,
איר־רעאל...
און בולט
און שווער...

רעגן אין גאַס.

שוואַרצער אַספּאַלט
האָט זיך איבערגעצויגן
מיט אַ גרויער, אַ פּאַטש־נאַסער דעק,
דער הימל האָט ערגיץ זיך אונטערגעטונקען,
הענגט גרוי און שטאַר,
צינערן בלעך...

מאַשינעס גליטשן זיך,
אומזיכער, פאַרזיכטיג
איבער געגלאַנצטן גלאָז,
אַ שאַרסטקע ווינט וויעט, בלאָזט
און קען זיך קיין אָרט ניט געפינען...

טרויעריגע בוימער באַוועגן טרויעריג די צווייגן,
מיט טיף דערבאַרימען אויף זיך אַליין,
נאַסע שילדן קוקן באַטריבט נאָך יעדן וואָגן,
זייער פאַרוויינט...

דער גרויער שימער פון שוואַרצן אַספּאַלט
ווערט טונקעלער, טיפער אַלץ,
סמאָלע, שוואַרץ,
אַ גלאַנציגער שפּיגל פון עבן־האָלץ.
ליכטער ציען זיך אויס,
פאַלן אין גאַס,
ווערן נאַס,
צושיטן רעפלעקסן
פון זילבער און גאָלד.

אויטאָס מיט אויגן,
רויטע ווי פייער,
גלימערן, בליצן
איבער שוואַרצן אַספּאַלט,
לויפן — העראָלדן אין פרעמדער שליחות,
אירליכטער בליצן,
אַ פאַרכשופטער וואַלד...

פייערינגע אויגן אין אַלע קאָלירן
פול מיט ידיעות זאָגן, דערציילן
זיינען פאַרהאַוועט, מעכטיג פאַרנומען
צו בלייבן אין טעמפּאָ
צו ריקן אין ריטם
אין ריכטיגער צייט...

אויפן ברעג פון גאַס
סימעטריש פאַרטיילט,
שטייען גלעזערנע
גליאיגע לאַמפּן,
קוקן פון אויבן אַראָפּ,
שאַרף אויף דער וואַך,
פאַרשייטע מחבלים
זאָלן האַלטן אַ פעסטן מאַרשרוט.
כדי דער ריטם פון בליצן און בלינקן,
פון שימערן און בלישטשען,
פון קומען, פאַרשווינדן,
זיך באַווייזן, אַנטלויפן,
זאָל האַלטן סיסטעם און מעטאָד...

דזשאַנק.

א בית עולם פון חפצים און כּלים,
פון טויט מאַטעריאַל.
אָפּגעדינט אין ווערק און אין פליכט
ביז צום לעצטן קלאַפּ פון מעכאַנישן האַרץ.

איבערגעקומען דעם לעצטן שפּרונג
פון ווירקליכקייט,
פון קייטן, ווירוואַרן,
אַריבער די שמאָלע ליניע צום אימאַזשינערן תהום
פון נישט...

— א טויטער הויפן פון טויטע געריפן
גלאָצט אין ליכט.
וואַרט אויף א גילגול...

מעטאַמאָרפאָזן.

אַ שוואַרצער שלעפער, אַ קעמל־ריז
שפּאַנט איבערן רוקן פון ים,
קאַנטורן געבויגן שאַרפע ווי שפּיז
אינגעווייד — באַרג־אינגעווייד.

ראַב־שוואַרצע קויל, געשיכטעט אין מאַסן,
געקליבענע אוצרות, פון מענטש־בלוט געטרענקט,
הויבט אָן דעם מאַרשרוט פון מעטאַמאָרפאָזן,
איז זיך גאָר ניט באַוואוסט,
ווי לאַנג ס'איז דער וועג און ווי ווייט...
ביז אָן אָנקום פון ערשטן גילגול
צו ערשטער ענדגילטיגקייט פון נויטווענדיגן צוועק.

באַזירטע גאונות פון מענטשליכן גייסט
פאַר מענטשליכן דינסט,
פאַר דינסט און פאַר קנעכטשאַפט פון מענטש־מאַטעריאַל.

און דאַן...
דער וועג באַרג־אַראָפּ.
אָפּגענוצט, צו נייעם פאַרנוצט.
מענטשליך בלוט צוזינדט די קראַפט,
מענטשליכער גייסט
פאַרמירט די סטרוקטור
צום נייעם גילגול...

און אַ וועג נאָך אַ וועג,
אַ שנוי נאָך אַ שנוי,
ניט צו אָנטרינען.
דורכגעגאַנגען וועגן און ווייטקייט
אַלע מניעות איבערגעקומען
כדי צו דערלאַנגען אַהיים...
אַהיים...?

וו ע ר ק־ט אָ ג א י ן ג אַ ס ...

ווערק־טאָג אין גאַס,
סירענעס צורייסן די לופט,
באָסעס און טעקסיס,
מאַשינעס אין לוקסוס,
הילעכן געוויכטיג
אין שווערע אַקאָרדן,
הופּן, מאָטאָרן,
געראַסל אויף שינעס
פון לויפנדע קאַרס —
לאַסט־אויטאָס קרעכצן אַסטמאַטיש באַשווערט,
באַלאַסטן און פּרעסן דער גוף פון דער גאַס.

בליצן רעקלאַמעס אין גרעלע קאָלירן,
ברענען און בלענדן דאָס אויג פון דער גאַס,
און יעטוועדער ווינקל פון יעטוועדער גאַס
מאַסיג געבאַלט פון ווערקטאָג געפּרעסט.
און יעטוועדע קרייצונג צוזאַמענשטויס־בלינד,
פון קראַפט און פון עלעמענט.

און איבער דער גאַס
רדאָטן און נעצן און שטאָלערנע שטריק,
פולסירן דאָס בלוט אין ווערק פון דער גאַס,
אין געזעצן געטאָקטע
פון שטאָל און פון שטיין,
וואָס וויקלען זיך אָפּ
מאַטעמאַטיש פּרעציז,
אין מעכאַנישע ריטמען
פון אַ שטאָלערנעם גייסט.

לאמפן

לאָמפּן פליען אין דער לופט.
בלאָנדזשען אום אין חלל,
לאָמפּן מאַרשירן אין טראָט,
אין ריטמישן שריט,
לאָמפּן שטייען אויף דער וואך,
לויכטן,
באַלייטן אויף וועגן און אומוועגן
לאָמפּן באַלערנען, זיינען מודיע,
לויפן אַקעגן, דערציילן, שיינען, באַשיינען...

לאָמפּן גיבן סיגנאַלן אייזערנע קאָלאָסעס,
וואָס שניידן גרימיגע כוואַליעס
איבער ווייטע אָקעאַנען,
לאָמפּן התראות פאַר לויפנדע באַנען,
פאַר וועג־בויגנס בלויע,
גרינע פאַר שאַכטן,
יעדע קאָליר אַן אייגענע שפּראַך,
אָפט נאָר אַ ווינק, אַ ווינציגער סימן
טויזנטער לעבענס הענגען אויף אַ האָר.

לאָמפּן אין גאַסן, שטראָזן, וואָגזאַלן
אויף לאַנגע, גרויע שאָסייען,
לאָמפּן אין גלאַטיגע, לאַנגע נאַקעטע קאָרידאָרן
פון קראַנקן־הייזער, שפּיטאָלן
שיטן בלייך ליכט אויף בלייכע קראַנקע אָן רו,
אויף פלעגער מידע אין שווערן באַרוף.
לאָמפּן טרייסטער אין שווערע שעה'ן,
לאָמפּן אין הייזער, היימען,
שטילע עדות פון צער און צאָרן,
פון רעכט און אומרעכט
און דעם גאַנצן פּלאָנטער וואָס שטייט מחוץ,
לאָמפּן שותפים פון ליכט און פרייד,
לאָמפּן וואָס זיינען טרויריג,
שעמען זיך, זיינען פאַרשייט.

מיליאָנען מיריאַדן לאָמפּן,
וואָס לויכטן, ברענען, גליען
אין אַלע לשונות,
אין אַלע פֿאַרבן,
איבער אַלע טיילן פֿון ערד,
מיט אַלע נאָענטע און ווייטע צילן,
האַרטע, שטרענגע צוועקן,
און אַלע לויכטנדע חלומות
וואָס דערפֿילן זיך,
ווערן מקוים
אין איין איינציקער נאַכט.

די זון אין זאוואד

אַלטע הייזער, פענצטער בלינד,
אויסגעזועצט צו שטראַלן פון זון,
בלינדע פענצטער טאַפּן נאָך ליכט,
א האָרן־הויט ליגט, אַ מאַטע שיכט...

געשטרעקטע ווענט, מיט אָדערן־רעלסן
מאַרשירן טעמפּ אין שפּאַן.
צוועק־פאַרשלונגען, זאַך־פאַרבונדן
אין מאָנאָטאָנעם שפּאַן...

שטאָלערנער פולס קלאַפּט מיט האסט
אין שטאָלערנע רעדער,
די זון זוכט פאַרעקשנ׳ט אַ וועג...
שטראַלן פינקען אין בלינדע פענצטער
בויערן, שפּינען דינעם געוועב...

זאַכט און פאַמעליך
רירט זיך באַוועגטקייט
אין פענצטער בלינד
פון הייזער אַלט,
שיילט זיך אַ שיכט —
גלאַנץ און שטראַלן
פילטרירן דורך פאָרן,
שטאָל־בלוט שוואַרץ
ווערט רויט און לייכט...

אַ וואָגזאַל.

סטאַטיש סאָלידע סטרוקטור,
שטיין און ערד פונדאַמענט.
פּיעדעסטאַלן, פאַסטאַמענטן — מאָזאַאיק.
שיכטן פלאַך געלייגט,
פעסט באַזירט,
שטייגן, וואַקסן צו ליניעס,
דורכזיכטיג, ראַפינירט...

ברייטע קוואַדערן האַרטער מאַרמאָר,
וואַרעם און ווייך אין טאָן,
גלאַנציגע, גלאַטיגע ווענט,
שפּיגלונג פון ליכט און פון רוים.
באַוועגונג און ווייטקייט פון אינען פיקסירט.
פאָרמען קנאַפּ, זאַכליך,
פּרעציז רעזערווירט.

אימאַזשינערער שוואונג,
רמזים אויף פלעכן און ווענט,
אין בולט׳ע, קלאָרע פאָרמען געגאָסן.
רייכקייט, רחבות דורך פשטות באַטאָנט,
ליכט אָפּגעשטימט, ראַפינירט,
צוועק און ציל,
ווערק און שפּיל,
פאָרם און פונקציע
אַרכיטעקטאָניש פיקסירט...

ברייטע מאַרמאָרענע טרעפּ,
פאַרענטשעס גאָלד־גלאַנציג מעש,
לייכט־קראַפט און ליניעס דיסקרעט,
געהוילטע סקלעפּיניעס
מאָסיג באַשווערט...

שאַלטער, פענצטער, שאַלטער —
אויף דער פעריפעריע פון האָל.
אין הינטער־גרונט אַמטירט פּערסאָנאַל,

אומבארירט פון א קארטינע
לעבן און ריטמיק פאר זיך.
ענטפערן זאכליך, רואיג
דראנג און דרענגען,
בענקשאפט נאך א שנוי,
פארלאנג צו אנטרינען,
וואונש נאך לעבן און דערפילונג,
א זוכן פון ווייטקייט וואס ווינקט...

אין דער מיט פון האל
שטייט א באלעמער,
עלפנביין־פארביק,
א קרייז אין מארמאר.
ווייזט אן ידיעות
פון ריכטונג און צייט.

קולוארן מיט געוועלבטע ארקאדן,
טונעלן וואס פירן אין וועג.
פאסאזשן און טראקטן,
רעלסן.
לאנגע שלאנגען וואגאנען,
געגלידערט אין בלוי־שווארצן שטאל
לאקן,
זיינען מבטיח פיטארעסקע שנויים,
פארבן און ליכט...

א רונדע קאפולע פון מילכמאט גלאז
ארכיטעקטאניש א וואונדער
געהאלטן אין מעטאלענע רעמען,
שליסט אפ א וואונדער
אוים מעטאל און מארמאר...

אַ שיף גייט אָפּ.

אַ לאַנגער בוי, דעמבעס געגלידערט,
דער פּיער —
אַ רינג יבשה בייסט זיך איין אין שוועל פון ים.
פליגלען און קייטן, ציען זיך סתם
פּאַרעקשנ'ט צו אַ ווייסן פּאַנטאָם...

אַ כימערישע הויז —
אין געאיילטן, טיפן האָלצערנעם ברוין,
אַ קאַסטן געקלעבט, אויף דערווייל, איר־רעאַל,
צו לייזן זיך גרייט יעדן מאָמענט
פון ים עלעמענט.
דורך שפּאַרעס ציען שאַרפע ווינטן,
באַפעלקערן לייזיגע ווינקלען
שפּרייטן קעלטן אינמיטן תמוז...

דאָקס —
קאָמפּרימירטע ווירקליכקייט,
סחורות און פּירות פון פרעמדער ווייטקייט
אין גרייפבאַרער נאָנטקייט,
זאַך געוואָרענע מענטשליכע צילן,
קאָמפּאַקט געוואָרענער מענטשליכער ציען זיך,
צוביטן אויף רוי־מאַטעריאַל...

די לופט געדיכט,
שטויב־וואָלקן, מענטשליכע נערוון,
הייסע אָטעמס, פּראָסטיגע בליקן,
שווערקייט פון בלייערנער פּיין,
און פּאַרמאַליטעטן, נויטווענדיגקייטן,
דורכגעפירט אין האַלבן באַוואוסטזיין,
אין טראַנס...

אויגן איינגעשפּאַרט פון אינעו,
איינגעקוקט אין אַ וויטרינע
פון קוועליגן צער,

וואָס ברויזט אין אַלע קאָלירן,
צופּייניגטער גליק, און שטורם אין זיך,
אַ געגאָסענע איינהייט
וואָס רייסט זיך פּאַמעליך פאַנאַנדער...

פּערעלעך טריפן, פאַרגיסן די ריסן,
אַ רויטע וואַרימע מאַסע
שיט רויטע קאָראַלן אין גאַס,
צובליט... איינציגווייז...
גערינען זאַכט, פאַרבליען שוואַרץ.

מאַסן מענטשן.
די אויגן געשמידט צו אַ ווייסן פאַנטאָם,
אויפן וואַסער אַ וועלט.
מעטאַלהאַרט, אָבגעזונדערט, פרעמד,
קיטעוועט קאַלט
איין עק צום אַנדערן עק וועלט.
און רייסט פאַנאַנדער געגלידערטע קייטן,
צושלייסט — פאַנאַנדערגעריסן
נאָך וואַרעם די וואונד, דאָס וואונדער פון ריס...
און אַנטפירט מיט זיך צוגאַנגענע בליקן,
פאַרוואָרצלט, פאַראַנקערט,
געוואַלטזאַם פאַנאַנדערגעריסן...

און נעמט מיט זיך אינקאַרנאַציע
פון בענקען,
אין פיבער־פראָסט פאַרגליווערט,
אין געבאָט פון מאָמענט.
אונטער געשלאָסענע לאָדן דעמאָנען פאַרבאָרגן,
אין טונקעלע קאַמערן, געפרעסטע אין פיין,
ברעכן מויערן, מחיצות,
פאַרשווענען, איבערגליען
רייסן זיך צום ליכט, צום נתגלה ווערן...

פליען, שוועבן
ווייסע מעוון
אַרום אַ ווייסן וואונדער־פאַנטאָם...

אונטערוועגנס.

דער צוג לויפט
אויף א שמאָלן טראַקט.
צווישן צוויי ווירעס
אונטערשטע טיילן פון ווענט...
בלויז,
אומפאַרשעמט —
רעלסן קראַכן,
רעדער דרייען דעם וועג.

זאַפטיגע פּעיזאַזשן
ליגן פאַרטראַכטע,
קערן זיך איבער,
שטרעקן זיך אויס,
ציילן די טעג...

א פאַבריק אין שאַרבן.
חיבוט הקבר.
א שמאָלער טייך גיסט אויס
געלבליכע ברוין
אין מענטשנס דינסט.

קאַרטאָפל־פעלדער.
העקן, קשאַקעס, קוסטן.
א גלאַטע שאָסיי.
גאַזאָלין־סטיישענס.
ברייט־קעפּיגע לאָמפּן
קוקן אומגעלומפּערט פלאַך...

געשפּרענגטע בערג.
געהאַקטער שאָטער
געהויפט אויף א באַרג.
שטעטעלעך פאַרלירן זיך
איבערן וועג...
רעקלאַמעס לאַכן פון ליידיגע ווענט...

אַפּשיד פון באָסטאָן.

שווערע וואָלקן הענגען גרויע,
באָסטאָן איינגעזאַפּט פון טויען,
טורעמס פייכטע,
סילועטן לויזע,
ברעג־דאַמפּער, יאַכטן
טאַנצן באַוועגטע,
אויף רינגען און וועלן
אַרויף און אַראָפּ...
באַסטילן, פאַבריקן,
טורעמס און סטריכעס
ווינקען פון ווייטן קאַלט אַ גרוס...

זעגל־שיפן אַלטע,
איינגעצויגן מאַסטן,
ליגן שטיל אין אַנקער,
צווישן גרוי און קאַלט,
ווײַס אַ ליכט־קאַפּריז
לייכט פאַרטראַכט,
פאַרשווינדט אין נאַכט
פון ים...

די שיף געגרייט
געלייזט פון ברעג,
האַרט ביים פּלויט
אַן ענג געדרענג,
מענטשן ווינקען,
בענקען —
הויבן קינדער אין דער הויך,
קאָמפּרימירן אין לעצטן מאָמענט
רויטן זאַפּט איבערלעבן,
פאַרטריפן פאַרגאַפּט, פאַרציקט,
איר־רעאַלן פאַרלאַנג
אין אַלע פיר ריכטונגען פון ווינט...

אן אנקום אין ניו־יאָרק.

דער צוג לויפט אריין
אין אַ בלאָם־בלויען טאָג,
שפּיגל־גלאַט דער ריווער
דאָפּעלט יעדן צויבער,
דעם הימל איבער זיך
און אין דער טיף...

אַן איינזאַמע חורבה
ערגיץ פאַרגעסן
איז ממש באַזעסן,
פון ביזאַרן דאָפּל־לעבן,
קליינינקע הייזער
הויבן זיך, שוועבן,
שיקן די סטריכעס פאָרויס,
קוקן ד'אויגן זיך אויס
דורך מאַטע בלויע געוועבן...

דער ריווער ציט אויף די קורטינע.
אַ שלעפּער, באַלאַדן,
אַ דאַמפּער, מאַשינען,
נאָך איינער,
בליצן אין ליכט.
אַ מעווע, אין איין הימל געבאָדן
פליט הויך צום צווייטן...
אַלע שיפן שפּרייטן ווייסן בליסק.
אַנדערע דעכער ווייסן נעפּל
אין לויזע רינגען אין דער הויך.
ווערק עטעמט פאַרע און רויך.

די ערד שניידט אריין אַ רונדן קרייז,
אַ פעסטע פאָרם איינגראַווירט אין טייך.
מענטשליכע באַוואוינען, טענקס, רעזערוואָאַרן,
ווייכע וועליגע בערג אין ענגן הינטער־גרונט.

און פאבריקן, פאבריקן, געאָמעטרישע פאָרמען,
פאָרמולעס — כלומרשט קאפריזנע צווייט,
אָפגעפאסט צירליך און קנאפ
אויפן ווינציגסטן ברוכטייל פון צייט.
אויף נויטוועגדיגן צוועק,
אויף פלוג פון מענטשליכן גייסט.

דער האָדסן שפיגלט זיך
און אַלץ ארום אים,
שפילט די אָוועטיר
צו זיין מאָרגן־סימפאָניע...
אומדערשיטערט ביים וועג
שטייט דער זוים פאליזאדן און האָרכט..
א גרופע מעוון זיצט אויף א וועליגן רוקן־ביין,
זיי גליטשען זיך און פליען, בליצן בליסק
אין פלוג.
דאָס בילד פארענגט זיך,
ווערט קאָמפאקט.
ארבעט און ווערק
אין ריטמען געהאַקט,
מענטשליכע מוסקלען,
שטאָלערנע בלוט אין שוואונג!

אַלץ נייע מעטאָדן
טרעטן אין קראפט,
אַלע אופנים וואריאירן,
אין בילד,
אין וואָרט,
אין ארבעט,
אין טאַט,
מאטערי און באוועגונג,
בנינים,
רעש און רויש...

האַפֿן ניו־יאָרק.

שטילקייט...
שווייגן...
רוישן...

מיליאָנען יאָרן
איידער ס'אַנטפּלעקט דער מענטשליכער בליק,
איידער ס'באַרירט, דער מענטשליכער טריט
די אור־באַוועגטקייט פֿון אַטלאַנטישן אָקעאַן,
בריזען כוואַליעס מיט וואַכט צום ברעג,
צורייסן גרינע ליבער אַן פֿעלזן־שפּיצן אין וועג,
וואָס ברוינען אַריבער אין פּורפּור...
טאָג־איין טאָג־אויס זינקט אַ זון
אין זעלטזאַמסטן רויט,
גליטשט זיך דערשיטערט צום גרונט
פֿון אומבאַרירטקייט...
אַ לבנה צויבערט נאַכט נאָך נאַכט
זילבערנע בלויען איבער אייביקן רוישן...
— — — — — — — — — — — — — —
און היינט...
— — — — — — — — — — — — — —
קרייזן, האַלב־קרייזן, קעסלען קאַביגע, גרינע
זידן, פּאַרלויפֿן, פֿאַרגיסן זיך
האַרט ביים שוועל —
ביים אָנהויב — ביים סוף פֿון אַטלאַנטיק.
אויף געבויגן־געריגגלטע ליניעס
קומען זיך כוואַליעס שטורמיש אַקעגן,
שטויסן זיך אָן, געבערן אונטערוועגס נייע.

לויפֿן יונג־ווילדע קעפּ פֿאַרשייטע פֿאַראויס,
אין אַ רגע־קרוין יעדע פֿון בלענד־ווייסן שוים...
צוטראָגן האַפֿערדיג בשורות פֿון לאַנד!
לאָזט זיך אַ ליאַרם אין קלאַנגען צום ברעג,
קלינגט ערשטער לאַנד־אַפּיל
אויפֿן פֿעדערשטן פֿראָנט,

גריסט סטאַטיק ווירדיג און פרעמד
אייביגן לויף...

מאָנומענטאַל־מעכטיגע בלאָקס,
שטייען פאַרשטיינטע אין שפּאַן,
גראַנדיאָזנע אָבעליסקן
שטייגן מיט וואוכטיגער שווערקייט
צום הימל.
קאַנטיגע קאַרעקטקייט,
פון ווענט און פענצטער־רעכט־עקן
ווערן ערשט בולט ביים ברעג פון דער בעי.
הארטע צוועקמעסיגקייט,
סאָליד־באַזירטע שיינקייט,
פון הארבן הומאָרלאָזן היינט,
באַווייזן זיך דייטליך
ווען ס'ווערן קלאָר קאַנטורן אין ווייסן ליכט.

באַלעבט זיך געשטיין,
באַוועגט זיך אין העלמיטן טאָג,
שטייט אייביגער לויף שטיל אויף אַ רגע
אויף אַן איינציגן פונקט...
וויקלט זיך הימל אין בלויען,
אויף באַלעבטן געשטיין,
לאָזט זיך אַ זון אונטער מויערן־ריזן
אין גרעל־רויטע בראַנדן פאַרגליען...
שוועבן אלוזיעס פון ווענעדיגס לאַגונען,
ארום עפּאָכן־אַלטע טעמפּלען, פּאַלאַצן
באַשאַפענע אין גלאַנץ,
באַשאַפענע אין ריטמען פון זייער צייט
פאַר אייביגקייט...

פאַלט די נאַכט איבער הארטע הויכע בנינים,
וואָס דראַפּען זיך געשטרעקטע צום וועלטן־בלוי,
וועבן זיך לעגענדעס אין פינצטערע קאָלירן,
פון אש און גרוי...
שלייכן זיך פיגורן, קלעבן אָן ווענט,
ווארפן שאָטנס גרויל און פחד

בליצן מעסערס בלאנק און שארף
בליט רויטע בלוט אין לאנגע סטענגעס
און טונקעלע גרויזן
און גרויע פאנטאמען
און נאקעטע מענטשליכע נויט.

— —

א פיאטרעסקע רעם נעמט ארום די בעי,
ציען זיך שטאט־טיילן, ציען זיך שטעט,
וויקלען זיך רונדן אין ווייטע טעראסן,
געפרעסטע אין ליכט.
פון הויך־אויבן צושפאנען זיך פעכער,
ריזן־קאלאסן,
בייגן זיך בונטע צום צענטער פון בעי.
און ערגיץ־וואו בלאנדזשען נאך איינזאם אאזעס,
טרוקענע, מאגערע מיט שיטערן גרין.
פלארא באווייזט אן אנדערע גערעטעניש,
די זיגרייך־מעכאנישע פון אייזן און שטאל...

שיקן פאבריקן פיילער פאראויס, קוימענס
! פאראויס,
צוואוואקסן זיך פארעס, צוואוויקלען זיך גאזן,
צובליען זיך הויכיגע בלומען־גירלאנדן,
פארוויילן א ווילע אין ליכט.
און קוימענס קוואדראטן, קוימענס שטאפעטן,
שטייען שטראם, אינדיפערענט,
פארשטארט אין רוים...

— —

אין פארשידענע פונקטן פון האפן ניו־יארק.
שטייען פלאך־געמויערט באפעסטיגטע הייזער,
וואס ליגן אין שאטן געהילט.
דראטן און נעצן פון מעבר לים
ציען עקזאקט אהין זייער ציל.
שטרעקן זיך הענט מיסטעריעזע פון אייזן,
פינגערשפיצן ציען, שפאנען, דיריגירן,
אונטער־ערדיש־איבערערדישע
מאטארישע כחות, פון אלע עקן פון וועלט.
קייבל־סטאנציעס, ראדיא־צענטראלן,

נייעסטע נסים פון נייעסטער טעכניק,
איינרעגולירט
אין סיסטעם און מעטאָדן פון האפן...
עלעקטריציטעט־צענטער
און גאַז־טענקס מיט פּלומפּע צילינדער
ציען עלעמענטאַרע חיונה
אין טיפן גרונט פון דער בעי.

באַסטילן, פעסטונגען מיט בראַנד־רויטע ציגל,
רינגלען אַרום די בעי,
פּולווער־מאַגאַזינען, גרוי אין זייער זיין
רינגלען אַרום די בעי,
שמאָלע שפּאַרעס קוקן טעמפּ, ווי בלינדע
פענצטער,
קאַנאָנען אין מעסיג שווערע קאַליבערס,
אָפּגעשטעלט צום צענטער פון בעי,
זיינען מרמז אַ שווריגן אינהאַלט
פון ניכטערן־פּאַרצייטיגע אַנאַכראָניזמען.
אַמעריקאַס נייווי לאָזט דעפּילירן,
קריג־שיפן גרויע, געפּאַנצערטע מאָנסטערס,
אייזערנע אָדלערס, הידראָפּלאַנען, צעפּעלינען
אַוויאַטיק דעמאָסטרירט קאָנצענטרירטע גבורה
אַרום ברעגעס פון האַפּן ניו־יאָרק.

— — — — — — — — — — — — — —

טונקעלע גייסטער געוועלטיגן אין האַפן,
אַ געדיכטע אָסנאָווע פּאַרבאַהאַלטענע נעצן,
זיפּן, קאָנטראָלירן פּרעמד מאַטעריאַל.
האָבן זיך ערגיץ־וואו ווינקלען
צוברענט אויף דער ערד,
וואָס שטויסן פון לאַווע פּאַרברענטע פון זיך,
האָט זיך ערגיץ־וואו בענקשאַפט צובליט,
איז ערגיץ־וואו רוים געוואָרן צו ענג,
און קלאַפּן הענט, מענטשליכע הענט
אין אייזערנע טויערן פון האַפן,
שטייט סטאַטיו אָף ליבערטי,
וואָרנט ווייט מיט אַ האַנט —
„לאַשאַטע אָני ספּעראַנצאַ...“

— — — — — — — — — — — — — —

אַלע פּרימאָרגן צוּאַוויקלט דער האַפן,
זיין בונטע, באַלעבאַטע קורטינע,
ס׳ווייזן זיך וועגן, עפענען זיך טויערן,
פרעמדע מדינות און ווירטשאַפט און האַנדל,
זעצן אַ פּוס אויף אַ ווײַלע אין דער בעי.
אימפּראָוויזירן ביים ברעג אַ מקום מנוחה,
אויף זאַמד־געבויטע פּאַלאַצן...
בוענאָס־איירעס און סטאָקהאָלם,
טאָקיאָ און ריאָ,
אַלעקסאַנדריען, סאַוטהעמפּטאָן,
האָנג־קאָנג, שערבורג,
קרייצן שטראַף געקניפּטע פּעדעם
אינמיטן פון האַפן ניו־יאָרק.

און אַלע טאָג, וואָס גאָט שיקט אין לאַנד,
קומען צושווימען ביזאַרע שיפן
פון אַלע ווינקלען פון אַ ווייטער וועלט,
באַלאָדן מיט גאָלדענע אוצרות...
און אייל און פעל, און צוקער און תבואה
שטראָמען אין שפּעכלערס־רעזערוואַרן,
אין אָפענע מיילער פון האַפן.
שווימענדיגע בריקן פירן פלאָמבירטע וואַגאָנען
פראַכט־דאַמפּערס קאַוועס און טייען
אין שווערע אַראָמאַטן,
פירות, פּראָדוקטן פון גאָר דער וועלט.
שווימענדיגע וואַגאָנען פּראָדוצירן אייביגע אייזן
צו האַלטן פריש דעם צאַרטן שימער,
פון זיסע, זאַפטיגע פירות,
געבאָוועט אין ווייטע מדינות
פאַר רויטע באַגעריגע ליפּן פון האַפן ניו יאָרק.

און ווייט אין בונטן אָריענט,
זיצן געבויגן מיליאָנען עלאַסטישע גופים,
מיט גאָלד־ברוינע גלידער,
שפּינען און וועבן, פלעכטן קאָבריצן, פּערזער,
פרעסן פון ווייך־עקזאָטישע בלומען
פּאַרפיומען און אייל

פאַרן גאָלדענעם גוף פון האַפן.
און וועבן שאָלן און וועבן זייד און שמידן צירונג,
פאַסן זעלטזאַמע שטיינער,
דזשעד און אַמבראַ,
אַמעטיסטן, טירקיזן, טאָפּאַזן, עמעראַלדן
פאַר ווייסן שלאַנקן האַלז פון האַפן ניו יאָרק.

די ברעגעס פון האַפן ליגן אָפּטמאָל אין כשוף,
זיינען פאַרשכורט פון ריטמיק פון האַפן.
פליען מראות אַרום אין רוים,
ווערן פאַרשפּינען פאַנטאָמען,
שווימען פאַרנעפּלט אין אַ פאַרכשופטן טרוים
באַיען שאַרלאַך־רויט קומען מיט גלאָקן
און ליכטער —
צורייסן די פּלאָנטער, קלינגען, לייכטן, וועקן, —
סירענעס מיט אָפענע העלזער ציען
לאַנג־געצויגענע טענער
רופן, זאָגן אָן, וואָרענען.
קאָלגייט־זייגער ווייזט אומדערשיטערט
יעדן ברוכטייל פון צייט.. זייט גרייט!

האָבן ווינטן און שטורעמס זיך צו שטאַרק
געטומעלט,
צובושעוועט דאָס בעט פון דער בעי,
קומען שיפן פּראָלעטן מיט מעכטיגע קראַנען,
גלייכן אויס די זאַמד־בענק,
גלייכן אויס די זאַמד־בערג,
כדי מאַכן די בעי אַ שטענדיג געגרייטע
פאַר׳ן טאָג־ווערק פון האַפן ניו־יאָרק.

און פאַלט די נאַכט איבער ווייטן האַפן,
באַקראַנצן זיך ברעגעס מיט לייכטנדע קרוינען,
ווערט טונקעלער, שוואַרצער די בעי,
לייכט־טורמס גלימערן אין הייסע קאָלירן,
רעפלעקטאָרן צורייסן דעם גרונט פון דער בעי.
עפענען זיך שפּאַלטן, נאַכטיגע פענצטער,
טונקעלע מיסטעריעס, געדיכטע ווירקליכקייט,
פאַרוועבן זיך ביידע אין איינס...

— — — — — — — — — — — — —

פּעען-פענצטער באַלייכטן דעם נאַכטיקן האַפן,
שפּריצן מיט קלאַנגען און מוטנע קאָלירן.
אין טונקעלע רעמען פון נאַכטיקע פענצטער
שטייען כימערן.
פיגורן פאַרכשוכט אין צויבער-געוואַנדן,
מיט צויבערגעזאַנגן, ווי ראָלן פון רענדלעך,
בריליאַנטן געשימער ווי טוי אין פרימאָרגנס
פאַרפולן דעם רוים פון דער בעי...

אויף וועגן און אומוועגן ציען זיך קלאַנגען,
ציען מאַגנעטיש סענזיבלסטע אויערן,
געניוס און קונסט,
ווערן נתפּעל פון לאָקונג און צויבער
וואָס טרילערט פון גאָלדענע טויבן
אין האַפן ניו-יאָרק...

קומען צושווימען טאָג-איין טאָג- אויס
ווייסע פּאַלאַצן
מיט קוימענס מיט רויטע לאַמפּאַסן,
פונדאַמענטן פון אייזן אויף א באַוועגטן גרונט!
שטעט שווימען!
בינשטעק געדיכטע, מיט היימען און היילן
פאַר א דערווייליקן אינטערוואַל
צווישן לאַנד און לאַנד
אויף א דעמאָנישן גרינעם ים-עלעמענט.

און אין פאַנטאַסטישע היכלות
אויף ווייסע דאַמפּער-פאַטריציער
זיצן באַשאַפער פון אַבסטראַקטערע וועלטן,
מוזיק, מעטאַפיזיק, און קונסט און וויסענשאַפט,
טעכניק און ספּאָרט,
זיינען אָנגענומענע געסט אין האַפן ניו-יאָרק.

האָבן פאַרצייטיקע דורות פון אַלע אומות
דעם זין פון זייער זיין אין ווערק אינקאַרנירט,
האָט א געניוס אין גלות

די עסענץ פון דור אין טאַט קאָמפּרימירט,
האָבן גיגאַנטן אַ שאָטן געוואָרפן,
וואָס שפּאַנט איבער יאָרהונדערטער
צום יונגסטן היינט,
צו היטן דאָס פייער, צו רינגלען די קייט —
לאָזט זיך פון האַפן אַ ווילדער געיעג,
רייסן זיך גאָבעלינען פון פראַנקרייך און בעלגיע,
פאַר פּחד פון ווענט,
שפּיצן פון בריסל, שאַנטי
ווערן בלייך אונטער גלעזערנעם שוץ,
האָלאַנדס מייסטער, גאַלעריען, בעלוועדערן
זיינען אומזיכער געוואָרן אין נאָבעלע היימען.

און ביים שוועל פון האַפן, קען מען
אָפּטמאָל דערזען
אַ היילינגע, אַ מאָדנע פּראָצעסיע...
קולטורן וואַנדערן! קולטורן צו פוס!
צום טיפסטן דערשטוינט,
צום טיפסטן דערשראָקן
איבערן שוועל פון גאָלדענעם טויער
פון האַפן ניו־יאָרק.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

און ווייט איבערן האָדסן שפּרייט זיך דער האַפן.
שריט נאָך שריט ווערט אַטמאָספערע
געדיכטער, געדרענגטער,
אַלץ קאָמפּאַקטער שטאָף, מאַטעריע.
דער האַפן באַשרענקט זיך אויף אייגענע גרעניצן:
שעפּט פון אייגענע קוואַלן.

פּאַרכשופטע טאָלן, פּאַרצוויזבערטע בערג
פּולזירן דורך מיליאָנען אָדערן,
בלוט און ווערק
דרייען מיליאָנען רעדער
דעם טעקסט צו האַפן ניו־יאָרק.

דער גיגאַנטישער גוף פון האַפן ניו־יאָרק
שפּאַנט אַרום זיך אַלע כחות,

אַלע אָזערעס־אויגן פון לאַנד
שטראַלן אַ נעץ, קרייץ איבער קווער,
פאַרקניפּן אַ צענטער אַרום האַפן ניו־יאָרק.
לייק אירי, אָנטעריאָ, מישיגען
קלינגען אַריין זייערע נעמען פון קלאַנג,
פּרעסן זיי איין מיט פייעריגע אותיות
אין קרייז פונם האַפן.
ברעג־דאַמפּער קרייצן דעם האָדסן,
קרייצן דעם האַפן,
באַלאָדן מיט פּראַכט און מיט פרוכט,
פון אייגענע מדינות
וואו זומער הערט ניט אויף,
וואו ווינטער קומט ניט אָן,
וואו דער ווייצן בליט דורכן גאַנצן יאָר...

פּענסילווייניע־רעיל־ראוד —
מיט אָפּשטייג־קוואַרטירן,
צולאָזט אַ רעלסן־נעץ אויפן באַוועגטן עלעמענט פון האַפן.
ריזן־פּאַראָמען פירן אינוועטאַרן און לעבן
פון ברעג צו ברעג,
אין „ניו יאָרק צענטראַל"
פאַרלאָזט זיינע ווייט־פאַרצווייגטע דרכים

פון וואַסער און לאַנד,
שיט אוים זיין אינהאַלט, זיין גאַנצן געהאַלט,
אַרום צענטער פון צענטערס,
אַרום ברעגעס פון האַפן ניו־יאָרק.

און ברעגעס פון האַפן
זיינען פאַרפלייצט מיט סילועטן,
פון משונ'ע שערן־שניידער געשניטן.
„טראַסט־אויל־קאָמפּאַני"! „סטאַנדאַרט־אויל"! „שעל"!
בולטע רמזים אויף שטאַרק־שטראָמען פון גאָלד
וואָס באַוועגן אין טויזנטער ריכטונגען
דעם גרונט פונ'ם האַפן.
אינדוסטרי און ווירטשאַפט האַמערן דראַמאַטישע ריטמען,
פון אַלע פּאָרן פאַרעט וואָכטאָג און ווערק.

געאָמעטרישע פיגורן פאָרמעלן, גייסטערן
זעלטזאַמע טענער לויט זעלטזאַמע שליסלען,
אין אַ נייער ריטמיק אַ מעכטיגער טעקסט.
פון מינוט צו מינוט קרעשענדירט דאָס טעמפּאָ,
אַ דישען און סאָפּען צישט אין רוים,
פאַרצויבערטע מייסטער דרייען פאַרבאָרגענע שרויפן,
האַמערן אין לויזע בלעטער פון אייביגקייטס־פאַרמעט
אין טעכנישע היעראָגליפן,
אין קאָנסטרוקטיווער פּרעגנאַנץ
אַ ברויזיגן האַמער־געזאַנג.

אינהאלט

פאָרוואָרט פון חיים ליבערמאַן.

ווייסע זייד

	זייט
ווייסע זייד	3
פאַרבן	4
צומאָרגנס	5
אַלע בלויען שלאָפן	6
די אויגן פון מיין ליבסטן	7
וואָלט איך האָבן טויזנט לעבנס	8
כ'וואַרט	9
אַליין	10
מיין שטוב איז פוסט	11
וואַרטן	12
טאַנץ	13
צו ווהיסטלערס „מיידל אין ווייס"	14
מיר חלומ'ט זיך	15
אַלע וועלטן שיטן אוצרות	16
מיינע מדינות	17
מיין גוטער מלאך, מיין שלעכטער	18
אַלע מיינע ברכות פאַר אייך...	19
שלאָפלאָזע נעכט	20
פיבער	21
דער קאָפ ליגט שטייף	22
כ'קען ניט שלאָפן	23

זייט

בעסערונג 25
ס'גייט מיר בעסער... 26
מאט 27
עמיץ איז מיד... 28
עפּים פאראַן... 29
פּאַזשאַרן 30
פארשלאָסענע טויערן... 31
אומעט 32
אומרו 33
א מאָנאַסטער 34
לויזע פעדעם 35
שטיל לייד 36
רעמיניסצענצען 37
פלאַטערט א טאָן 38

וועלט און מענטש

מיינע וועגן 41
לעבן... 42
טויזנט פייערן העליש גליען 43
דער וועג באַרג־אַרויף... 44
זוכן 45
יסודות 46
זאכן דערציילן... 47
ווער פאַרמעסט זיך... 48
אלע טיפן רופן... 49
מיסטעריען... 50
האָריזאָנטן 51
מיר אלע ציטערן... 52
עלעמענטן מיר... 53
ערגיץ וואו 54
פלאַמען וויסטע וואַנדערן... 55
צווישן דור און דור 56
צייט 57
פון וואַנען..? 58
מיליאַנען זונען 59
אין האַרץ פון נאַכט... 60
וואָלט איך מיין גוטען מלאך געבעטן... 61
חסד 62
ירידה 63
ווער וועט ענטפערן? 64
גאָטס הייסער אָטעם... 65

זייט

גלעטשערס רירען זיך 66
די ערד איז קראנק 67
אין א קליינער רגע 70
ווייל איך ווייס 71

טאג און נאכט

טאָג־איין — טאָג־אויס... 75
די שייד־וואנט... 76
טאָג געבורט 77
גאנץ פרי 78
אלע הילן פאלן 79
שטילער מאָרגן 80
א ניט אנטשלאָסנקייט איבערן מאָרגן 81
פארטאָג אין פאָרשטאָט 82
מאָרגן ביים ברעג 83
פרעמד היינט די זון... 84
מאטער מאָרגן 85
נעפּליגער מאָרגן 86
דער מאָרגן האָט אלע וואונדער פארשלאָסן... 87
דער מאָרגן ביים ברעג... 88
ווינטער־מאָרגן ביים לייק 89
א ליכטיגער טאָג 90
א גרויער טאָג 91
פארבן פארנאכט... 92
זון־אונטערגאנג ביים ים 93
זון־אונטערגאנג 94
די זון גייט אונטער 95
איין סוד נאָר וויל ניט פארגליען 96
ס׳ווערט נאכט... 97
א לבנה אין גאָלד... 98
ערגעץ קלינגען גלאָקן 99
די נאכט איז געגאָסן פון ליכט... 100
געשפענסטער 101

געצייטן

פרילינג־באגינען... 105
משנת עתים 106
פרילינג קומט 107
פרילינג אויפ׳ן שוועל 108
די ערד וואַרט 109

זייט

פרילינג ביים טויער...	110
ווען איז ערשטער טוי געפאלן...	111
רעגן	112
פרי־פרילינג	113
מאָרגן דערוואכן	114
אלע גרינען ניי געבוירן	115
נעפּל	116
פארבן ווערן געבוירן...	117
טונקעלע טרילער ציטערן...	118
פרילינגס־מאָרגן	119
פרילינגס־טעג	120
פרילינגס־אקאָרדן	121
פרילינג אין שטאָט	122
פרילינג ביים ים	123
רוישן	124
צויבער	125
רעגן	126
זון־אונטערגאנג	127
אלץ אונטערוועגס	128
אלע צויבער אין ליכט	129
ווארטן	130
גאָלד־שטויב אין מאי...	131
דער מאָרגן אין נעצן...	132
אלע בלעטער קרילן פייכטע ליפּן...	133
דער טאָג איז פארשיכורט	134
אינמיטן זומער	135
תמוז	136
זומער־נאָכמיטאָג	137
נעפּל ביים ברעג	138
גרוי און באטריבט	139
רעגן	140
געוויטער	141
האָגל	143
ס'בייט זיך	144
הארבסט קלאפּט אין טיר...	145
אנדערע וואונדער און נייע...	146
דערווארטונג...	147
פרי־הארבסט	148
צוברענגט א מאָרגן־זון	149
יעדער בוים איז פרוכט באלאָדן...	150
הארבסט אין פארק	151
א טאָג אין אויגוסט	152
א שיף אין זיכט...	153

	זייט
דער ווינט ווייסט...	154
דער ים שיקט בערג צום ברעג	155
שפעט־זומער	156
טעג אין אויגוסט	157
הארבסט־רויש	158
די שליסלען	159
פארנאכט אין הארבסט	160
שפעט־האבסט	161
שניי	162
בענקט זיך שטארק נאָך ווייסן שניי	163
געפרוירענער טוי...	164
די וועלט איז ווייך פארוויעט	165
דער שניי איז א מילדער	166
ווייסער הערמעלין	167
ווייסע שטערן בלאַנדזשען...	168
פארשנייט...	169
שניי־גלאנץ	170

ים און ווינט

פרילינג פאר דער טיר...	173
בלוי־שווארץ דער גום פון ים	174
פאַר־פרילינג ביים ים	175
פרילינג ביים ים...	177
ווינט	178
דער ווינט ברענגט א גרוס	181
קאפריזנער ווינט	182
דער ים ליגט א בלאנקער	183
אויפן גרונט פון ים	184
דאָס רוישן קומט ווייט און וויים	185
דער ים בענקט	186
פרימאָרגן	187
דער ים ברויזט...	188
דער ים איז א בייזער...	189
הימל איבערן ים...	190
זומער נאָכמיטאָג	191
פארנאכט	192
פארנאכט ביים ים...	193
נאכט אויפן ים...	194
שטורם	195
דער ים רוט...	197

בלומען

	זייט
בלומען ביי נאכט	201
גלאדיאָלן	202
דערוואַרטונג	203
„רייזן“	204
עמיץ איז נאך ווייט...	205
טולפּן	206
בלומען אין שטוב	207
רויזן אויף מיין טיש...	208
ערשטע טולפּן	209
ביימער ביי נאכט...	210
בלומען־רמזים...	211
קאַלירן	212

וועגוס

וועגוס־געבורט	215
וועגוס דערקלערט וואולקאן איר ליבע...	218
וועגוס קרעאַטריקס...	221
צו „טריסטאַן און איזאָלדע“	227

ווערק און קאמף

שטאָל און אייזן	231
ביים ריוועט אָהייאָ	232
אין הארץ פון בארג...	233
א דור פון דיזן...	234
פענצטער־פוצער	236
צען מענער אין בלויע בלוזן...	237
נייטאָרנס	238
מיידלאך אין פאַבריקן...	239
ברעדליין אויף טיימס־סקווער	240
מיין נעגער־מיידל	241
באַנגעניש	242
מאסן	244
מאסן אין גאס	245
נעפּל איבער דער מאס...	247
טאַנק	248
גאז־מאסקן	249
צעפּעלין	250
גאז־טויט	253

ניו־יאָרק

	זייט
ריטם פון שטאָדט	257
ניו־יאָרק	259
וואָלקן־קראַצער	261
ראָקסי	263
בראָדוויי	264
בראָדוויי־פאַנטאָמען	265
ליכט־רעקלאַמעס	266
מאַנהעטן	267
ארום מאַנהעטן	269
מאַנהעטן־בריק	270
מאַנהעטן־בריק איז באַוואַכט...	273
קרייזלער בילדינג	275
עמפּאַיר סטייט	279
סאָבוויי	281
דורכ'ן פענצטער פון סאָבוויי	282
דעגן אין גאַס	283
דזשאַנק	285
מעטאַמאָרפאָזן	286
ווערק־טאָג אין גאַס	287
לאָמפּן	288
די זון אין זאַוואָד	290
א וואָגזאַל	291
א שיף גייט אָפּ	293
אונטערוועגנס	295
אָפּשיד פון באָסטאָן	296
אָן אָנקום אין ניו־יאָרק	297
האַפּן ניו־יאָרק	299

ARS — 55, rue de Rivoli, PARIS

וויכטיגע דרוקפעלער

זייט	שורה	אנשטאָט	זאָל הייסן
19	7 פון אונטן	איך האָב	איר האָט
37	5 פון אויבן	ליגט	ליגן
37	15 פון אויבן	אהן	און
43	1 פון אונטן	וואָס	וואָס
62	6 פון אויבן	וואס	וואָס
69	6 פון אונטן	שיי	שיין
85	6 פון אונטן	לאַזט	לאָזט
117	5 פון אונטן	אָן	אין
145	1 פון אונטן	דאַרף אויסגעשטראָכן ווערן	
158	12 פון אונטן	הוינדערטער	הונדערטער
167	9 פון או בן	דאַרף אויסגעשטראָכן ווערן	
168	5 פון אויבן	צוואווינטע	צואוויגטע
184	6 פון אויבן	היבוט הקבץ	חיבוט הקבר
189	5 פון אונטן	האָרייזאַנט	האָריזאָנט
195	14 פון אונטן	געפּאַשעטע	געפּאָטשטע
196	16 פון אונטן	סעקונד	סעקונדן
204	1 פון אויבן	רייזן	דייזן
204	2 פון אויבן	רייזן	דייזן
216	3 פון אונטן	גרוסן	גריסן
224	6 פון אונטן	מיניאַטוירן	מינאָטוירן
228	1 פון אויבן	טירבן	טריבן
228	12 פון אונטן	צוימער	צויבער
234	8 פון אויבן	פּו ערן	פּייערן
237	5 פון אויבן	בלויזן	בלוזן
242	7 פון אונטן	לו	דו
248	4 פון אונטן	פּראַגרעס	פּראָגרעס
281	10 פון אויבן	בלישטשענאיגע	בלישטשענדיגע
293	12 פון אונטן	ציען זיך	ווילן
305	7 פון אויבן	צויבערגעזאַנגן	צויבערגעזאַנגען
306	7 פון אונטן	פאַרצוינבערטע	פאַרצויבערטע
312	10 פון אויבן	א מאַנאַסטער	מאָנסטער
313	9 פון אונטן	ערגטע	ערגיץ
314	20 פון אונטן	קרילן	קריגן
316	5 פון אויבן	רייזן	דייזן
316	15 פון אונטן	דיזן	ריזן
317	12 פון אונטן	דענגן	רעגן